

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 42 (2225) 1992 SPALIS-OCTOBER 13

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

NUMERIO KAINA — \$1.00

Laikas ieškoti atsakymo

Visuomenę sudarančių atskirų žmonių santykiai žymia dalimi priklauso nuo organizuotumo, tam tikros jungties, nustatančios bendravimo pobūdį, teises ir įsipareigojimus.

IŠEIVIJOS lietuviškąją visuomenę pripratome vadinti bendruomenės vardu, nors besiorganizuojant kai kas į pastarąją žiūrėjo kaip į naują pokario ateivių draugiją, užsimojusią pakeisti jau veikusių senųjų ateivių įvairiais vardais besireiškiančius lietuviybės židinius. Nesusipratimus ir sankirčius išlygino laikas, visiems pasidarė aiškiau kas iš tikrųjų yra ta bendruomenė, susiorganizavusi ne ką nors pakeisti ar griauti, bet jungti išeivius asmeninėmis jungtimis, nesikėsindama pajungti jau veikiančių vienetų. Anaipol — bendruomeninis susiorganizavimas paskatino atsteigti nepriklausomoje Lietuvoje veikusias organizacijas ar steigti naujas ir naudingas institucijas savitarpio pagalbai bei stipresniam finansiniam užnugarui. Taip atsirado jaunimo organizacijos, savos mokyklos, veiklios parapijos, kooperatyvai ir fondai. Išdygo pastatai, stovyklavietės, sudarantys sąlygas lietuviškai veiklai. Išeivių priklausomumas bendruomenei buvo savaime suprantamas, per eilę dešimtmečių nekėlęs dėl to jokio klausimo. Tas lietuviškos visuomenės sukurimas, jos jungiamųjų dalių stiprinimas ne kokios nors srovės pagrindu, bet solidarumo ir vienybės būtinu suvokimu bendruomenę išugdė į savitą tautos miniatiūrą, kuri ribojosi ne teritorija, bet aiškiu vienmintišku subrendimu. Viskas nusėdė, susitvarkė, įsitvirtinę. Dabar, rodos, tik bereikėtų, kad kiekvienas išeivis gyventų bent dvigubą savo amžių. Deja, matome retėjančias gretas ir vis dygstančius naujus antkapių paminklus savose šv. Jono kapinėse Anapilyje.

KAS BUS TOLIAU? Šiandien tai pats aktualiausias klausimas. Ne visada jis garsiai keliamas. Ir tai gal dėl to, kad dar nėra atsakymo. Tiesa, formaliai veikloni jungiasi išeivijoje užaugusi karta, bet ir ji pati neranda tinkamo atsakymo. O laikas bėga ir į ateitį žvelgti reikia. Lietuvai atgavus nepriklausomybę ateitis formuojasi kiek kitokia. Atrodo, kad turi būti peržiūrėti veiklos būdai, turi jau būti aiškiau numatoma priaugusių bendruomenės narių sudėtis. Naivu gi būtų manyti, kad kaitalaitis veikloje bus toks, koks buvo jo senelis. Užtat reikia perlaukti visą mąstyseną, atskleidžiančią naujas ir pajavintais įžvalgas. Be viso to optimistinės suvaizdavimų rezoliucijos neišdėjęs skiepo, kuris pakeistų žmogų. Todėl su pagrindu pasigirsta balsų, kad jeigu to negalima padaryti, tai gal galima taikytis prie žmogaus, ir tai tokio, koks jis yra. Vienaip ir kitaip svarstant bendruomeninės veiklos ateitį, atrodo, kad kokių nors naujų pritaikymo elementų teks griebtis. Kas jie tokie bus ir kiek jų iš karto reikės — šiandien dar sunku spręsti. Bet daugelis jaučia, kad pradėti jau laikas. KLB XV-tosios krašto tarybos pirmoji sesija įvyks š.m. spalio 31 d. Jos metu porą valandų bus skiriama veiklos atečiai apžvelgti, pasiūlyti naujų metodų ir apie juos pradėti kalbėti. Reikia tikėtis, kad vieną sykį kalbos nebe galės pasilikti tik kalbomis. Savaime suprantama, pokytis nežybtels su rytmečio aušra, bet turime priprasti galvoti, kad jis reikalingas. Č. S.

KANADOS ĮVYKIAI

Gausėja atmetantys balsai

Pagrindiniai Kanados konstitucijos pakeitimo duomenys "T2" skaitytajams jau yra paskelbti šiame skyriuje rugsėjo 1 d. laidoje. Jie buvo sutarti Kanados vadų konferencijoje Otavoj rugpjūčio 17-22 d.d. ir oficialiai priimti rugpjūčio 28 d. Princo Edvardo salos Charlottetowne. Buvo tikėtasi, kad jiems spalio 26 d. referendumais pritaris Kvebeko ir visos Kanados gyventojai. Abiem referendumams buvo pasirinktas toks pat tekstas, dalyvius leidžiantis balsuoti "taip" arba "ne" rugpjūčio 28 d. Kanados vadų priimtu konstitucijos pakeitimo klausimu.

Tada atrodė, kad referendumais bus lengvai susilaukta susitarimų patvirtinimo ne tik angliškose Kanados provincijose, bet ir prancūziškajame Kvebeke. Mat "Environics Research" grupės pirmieji tyrimai rugpjūčio 28 — rugsėjo 1 d. d. liudijo, kad visoje Kanadoje susitarimams pritaria 51% apsisprendusių gyventojų, juos atmata 25%. Ontario provincijoje pritarėjų buvo rasta 57%, atmetėjų — 17%. Pačiame Kvebeke nuomonių pasiskirstymas buvo beveik lygus: referendumu 43% žadėjo balsuoti "taip", 39% — "ne". Rėmėjų skaičių abiejuose referenduose buvo tikimasi gerokai padidinti Kanados vyriausybės ir opozicinių partijų vadų vieningo pritarimo veiksmais. Nenumatyta referendumų vajeis staigmena tapo "Gallupo

instituto" spalio 7 d. paskelbti viešosios nuomonės tyrimo duomenys, atnešę vienodą kanadiečių pasidalinimą į dvi 41% grupes. Viena buvo pasiruošusi priimti referendumų pasiūlytus Kanados konstitucijos pakeitimus, kita — atmesti. Ontario provincijoje priėmimo rėmėjų skaičius sumažėjo iki 50%, o atmetėjų padidėjo iki 33%. Pačiame Kvebeke rėmėjų buvo rasta 32%, atmetėjų — 46%. Britų Kolumbijoje net 53% gyventojų buvo pasiruošę balsuoti prieš konstitucijos pakeitimus, o jiems pritari — 30. Kanados prerijų provincijose opozicija referendumų pasiūlymams pasiekė 51%, parama nukrito iki 36%. Tik Atlanto provincijose už referendumo priėmimą žadėjo balsuoti 53%, prieš — 30%.

Referendumų planuotojams staiga paaiškėjo, kad pasiūlytus Kanados konstitucijos pakeitimus gali atmesti ne tik Kvebekas, bet ir visa Kanada. O jais juk buvo norėta atstatyti politinę federacinę Kanados vienybę. Pasigirdo balsų, kad lig šiol nėra paruoštas oficialus sutartų Kanados konstitucijos pakeitimų tekstas. Referendumų vajuje daug kalbama apie ekonominį pavojų, kurį Kanadai atneštų konstitucijos pakeitimų atmetimas. Tačiau didžioji kanadiečių dalis nežino, už kokių pakeitimų jiems siūloma balsuoti. Mat jiems buvo per sunku pakeiči (Nukelta į 9-tą psl.)

Lietuvos ambasados pastatas Belgijos Briuselyje atidarymo dieną. Dešinėje — Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirmininkas VYTAUTAS LANDSBERGIS balkone prie iškeltos Lietuvos respublikos vėliavos. Šis pastatas yra Kanados lietuvių dovana Lietuvai

Nuotr. V. Biretos

TELEFAKSU IŠ VILNIAUS

Savaitė Lietuvoje

Naujai išrinktam Estijos prezidentui Lennartui Meriui AT pirmininkas V. Landsbergis nusiuntė sveikinimo telegramą. Už prezidento kandidatūrą Estijos valstybės susirinkime balsavo daugumą turintys dešinėji. L. Meris — rašytojas, buvęs Estijos užsienio reikalų ministras, vėliau Estijos pasiuntinys Suomijoje.

"Mes remiame Lietuvos nepriklausomybę ir dėl to esame čia", — pasakė Didžiosios Britanijos karo atašė Lietuvoje, kai į Klaipėdą su neoficialiu vizitu atplaukė trys karališkojo laivyno laivai. Svečius pasitiko Krašto apsaugos ministerijos ir pakrančių apsaugos pareigūnai, Didžiosios Britanijos ambasados Lietuvoje vadovai, klaipėdiečiai. Žurnalistai ir visuomenė buvo pakviesti apžiūrėti britų laivų — minų tralerių, dalyvavusių Persijos įlankos kare. Laivų įgulos susitikimą su miesto žmonėmis, lankėsi muziejuose. Jūroje laivai surengė parodomąsias pratybas Lietuvos pakrančių apsaugos rinkinei. Po keturių dienų laivai išplaukė į Rygą.

Tautybių departamento kvietimu čia lankėsi Europos etninių bendruomenių prie Europos tarybos delegacija. Ji domėjosi tautinių mažumų padėtimi Lietuvoje, apsilankė Kaune, Trakuose, Nemenčinėje, gilinosi į įvairių tautybių gyvenimą, etninės kultūros ir savimonės, švietimo gimtąja kalba būklę.

"Rusai Lietuvoje ir lietuviai Rusijoje" — toks apskritasis stalas buvo surengtas Vilniuje. Dalyvavo lietuviai iš Maskvos, Sankt Peterburgo, Sibiro, Murnansko.

AT pirmininkas V. Landsbergis padarė pareiškimą, kuriame teigiama, jog kai kurių išvedamos Rusijos kariuomenės dalių vadai sakosi gavę nurodymą sustabdyti karinių objektų grąžinimą Lietuvai. Nežinia iš ko gauta tokia instrukcija, o sutarties dėl kariuomenės išvedimo tvarkaraščio, pasirašyto Rusijos gynybos ministerijos vadovo, privaltų laikytis. Vilnių palieka 106-asis tankų pulkas, kurio šarvuočiai ano-

mis sausio dienomis šturmo Spaudos rūmus ir Lietuvos televizijos bokštą. Spalio viduryje turi pradėti kraustyti orinio desanto divizionų pulkas iš Marijampolės. Iš Radviliškio juda aviacijos specialų mokykla. Kol kas daugiausia tuština sėdėliai, bazės su didžiulėmis technikos, ginklų, amunicijos atsargomis. Lietuvos generalinė prokuratura pareiškė, kad kai kurie Rusijos kariškiai bendrovėms ir atskiroms asmenims parduvinėja turtą — Lietuvos valstybės nuosavybę. Kalti asmenys už tokius sandėrius bus traukiami baudžiamojon atsakomybėn.

Lietuvoje viešėjo JAV Baltijos fondo (USBF) prezidentas Linas Kojelis. Svečių priėmė AT pirmininkas V. Landsbergis. Aptarti nauji projektai ir programos, kurias finansuoja USBF. L. Kojelio nuomone, trim Baltijos šalims reikėtų labiau bendradarbiauti, sudarant vieną ekonominę ir politinę erdvę.

Lietuvoje viešėjo Čekėnijos Respublikos parlamento delegacija, kurios tikslas — užmegzti glaudesnius ryšius tarp Lietuvos ir Čekėnijos.

Rusijos valstybinio muitų komiteto delegacija, atvykusi į Vilnių, tarėsi su Lietuvos muitininkais dėl tranzito per Lietuvą, muitinės formalumų, postų pasienyje veiklos ir kt. klausimais.

"Paroda, nukreipta į ateitį" — taip apibūdino "Baltic Info 92" premjeras A. Abišala. Ši tarptautinė kompiuterių, informacijos ir telekomunikacijų technikos paroda — iki šiol stambiausia iš panašių buvusių Baltijos šalyse. Joje dalyvavo 60 firmų iš 20 valstybių, tarp jų 14 Lietuvos įmonių. Buvo demonstruota pati moderniausia informacinė technika, įvyko daug svarbių dalykinių susitikimų, pasirašytas bendras Lietuvos ir Vokietijos pareiškimas apie bendradarbiavimą ryšių srityje (jau dabar pašto siuntos į Vakarų Europą eina per Frankfurtą prie Mai-

(Nukelta į 2-psl.)

Viena ambasada — du ambasadoriai

Oficialiai atidaryta Lietuvos ambasada Briuselyje, kurioje darbuojasi ambasadorius Benelux valstybėms ir taip pat ambasadorius Europos bendruomenei bei Š. Atlanto sąjungai. Atidarymo iškilnėse dalyvavo daug žymių svečių, mačiusių įrašą, kad pastatas — Kanados lietuvių dovana

VYTAUTAS BIRETA

Jau praėjo beveik dveji metai, kai Kanados lietuvių bendruomenės iniciatyva buvo pradėtas Kanados lietuvių Pagalbos Lietuvai vaju, užsimojęs sutelkti bent vieną milijoną dolerių pagelbėti Lietuvos valstybės pirmiesiems žingsniams į nepriklausomybę.

1991 m. vasarą Lietuvos Aukščiausiosios tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis kreipėsi į KLB krašto valdybą bei Pagalbos Lietuvai vaju komitetą, išreiškdamas pageidavimą pirkti pastatą Briuselyje Lietuvos respublikos ambasada.

1991 m. lapkričio 23 d. Kanados lietuvių dosnumo dėka buvo nupirkta ambasados pastatas Briuselyje, kuris yra Europos bendruomenės ir Š. Atlanto sąjungos (NATO) centras; čia sprendžiami Europos dabarties ir ateities ekonominiai, politiniai ir kariniai klausimai. Tuo būdu Briuselis tapo vienu svarbiausių miestų Europoje.

Iškilmingas Lietuvos respublikos ambasados atidarymas Briuselyje ir misijos prie Europos bendruomenės įvyko 1992 m. rugsėjo 22 d. Patalpas pašventino Panevėžio vyskupas kancleris prel. J. Juodelis. Skambant Lietuvos himnui, Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirmininkas V. Landsbergis iškėlė ant ambasados pastato Lietuvos vėliavą su palyda ambasadorių: P. Kūrio, A. Venckaus, Lietuvos užsienio reikalų ministerio A. Saudargo ir tarptautinių ekonominių santykių ministerio pavaduotojo V. Griciaus. Jaudinantis buvo momentas, kai daugelio valstybių garbės svečiai, beylančiai mūsų trispalvei teikė pagarbą, o Vokietijos kariuomenės pulkininkas ją saliautavo. Lietuva su šios ambasados atidarymu praktiškai ir formaliai sugrįžo į Europos valstybių gretas.

Iškilnėse dalyvavo atstovai iš Europos bendruomenės, Š. Atlanto sąjungos, Belgijos vyriausybės bei parlamento, daugelio kraštų ambasadorių — Lenkijos, Kanados, Rusijos, Vokietijos, Italijos, Suomijos, Estijos, Latvijos, Portugalijos, Olandijos, D. Britanijos. Jų tarpe buvo ir Lietuvos respublikos ambasadorius Prancūzijai O. Balakauskas ir V. Antanaitis — ambasadorius Vokietijai.

Išeivijos lietuviams atstovavo Belgijos lietuvių bendruomenės pirmininkė S. Baltus, R. Sinius, gyvenęs Kanadoje, dabar Olandijoje, kur eina LB

pirminko pareigas, ir gražus būrelis Belgijos lietuvių, kurių tarpe buvo A. Miknevičius ir J. P. Lanskoronskis, rašytojas E. Cinzas ir kiti. Jų dėka buvo surastas ir šis pastatas ambasada. Belgijos lietuvių nėra daug, bet jie apmokėjo iškilnių valsių išlaidas.

Kanados lietuviams atstovavo V. Bireta, B. Biretienė, Indrė Čuplinskaitė, kuri studijuoja Liuvono universitete filosofijos-teologijos fakultete, siekdama magistrės laipsnio.

Lietuvos ambasada yra visiems gerai žinomoje Briuselio miesto dalyje. Jos kaimynystėje yra Vokietijos ir Lenkijos ambasados. Lietuvos ambasada turi tris aukštus ir gražų didelį kiemą-sodą. Remonto ir restauravimo darbai buvo atlikti kruopščiai, ir pastatas dabar atrodo imponuojančiai.

Šiame pastate yra Lietuvos respublikos ambasada Benelux valstybėms, kuriai vadovauja ambasadorius Pr. Kūris, o misijos prie Europos bend-

ruomenės — ambasadorius A. Venckus. Taip pat čia veikia ir Lietuvos respublikos konsulas Benelux valstybėms, vadovaujamas E. Bieliūno, čia darbuojasi ir misijos prie Europos bendruomenės patarėjas V. Užekas. Ambasados kanceliarijos vedėja yra V. Stankūnienė, o ūkio vedėjas — V. Stankūnas.

Lietuvos ambasada bei misija susilaukia labai daug lankytojų. Buvo dienų, kai Lietuvos konsulatui teko išduoti per 150 vizų.

Lietuvos vyriausybė bei jos pareigūnai išreiškė didžią pagarbą bei padėką Kanados lietuviams šiais žodžiais: "Tai viena vertingiausių dovanų išeivijos lietuvių Lietuvos valstybei".

Kanados lietuviai gali didžiulius šios ambasados pastatus, kuris tarnauja Lietuvai nuolat primena metalinė lentelė su atitinkamu įrašu ambasados kabinete.

Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirmininkas VYTAUTAS LANDSBERGIS ir Kanados lietuvių Pagalba Lietuvai vaju komiteto pirmininkas VYTAUTAS BIRETA, dalyvavę Lietuvos ambasados Briuselyje atidarymo iškilnėse

Šiame numeryje:

Laikas ieškoti atsakymo

Reikia perlaukti mąstyseną ir ieškoti naujų įžvalgų

Viena ambasada — du ambasadoriai

Oficialiai atidaryta Lietuvos ambasada Briuselyje

Maldos žygis

Vysk. P. Pauliaus, OFM, žodis išeivijos lietuviams

Dabarties vardai ir darbai

Susitikimai Lietuvoje

Išniekintoje gentainių žemėje

Dabartinis Rytprūsių kraštas

Kultūriniai Lietuvos paminklai iš arti

Įspūdžiai, aplankius žymiąsias Lietuvos vietas

Pasaulio lietuvių dainų šventė

Ji įvyks 1994 metų liepos mėnesį Kaune ir Vilniuje

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. (416) 275-4672. FAX (416) 275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. P. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$35, pusmetinė – \$20, mėmė – \$40, garbės – \$50 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$110. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalai kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$35.00, supporter \$40.00, honorary \$50.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

Maldos žygis

UŽ PILNUTINĘ LIETUVOS LAISVĘ IR RELIGINĮ JOS ATGIMIMĄ

Lietuva, kentėjusi okupaciją svetimųjų jungą ir su juo kovojusi ištisus dešimtmečius, 1990 m. kovo 11 akto paskelbė savo nepriklausomybę. Deja, okupacinė Rusijos kariuomenė tebėra Lietuvoje. Jos grėsmė nėra pašalinta, o jos išvedimas iš Lietuvos žemių ne tik tiki dėsiamas, bet ir kliudomas jėga tebeturintį imperinio nusiteikimo sluoksnį.

Religinis Lietuvos atgimimas žengia pradinis žingsnius. Jo veikėjai jėgos labai ribotos, o misijinė užduotis milžiniška. Ryškėja ateistinio režimo padaryta didelė dvasinė bei moralinė žala, ypač jaunimui.

Tokios didelės užduoties akivaizdoje jaučiame, kad vien savo žmogiškais jėgomis viso to pasiekti negalėsime. Reikalinga atgamtinė pagalba, kurios dėka ir silpnos jėgos tampa stiprios.

Dėl to kviečiame visus tautiečius į bendrą maldos žygį, pasinaudojant visiemis prieinama Rožinio malda, kreiptis į Visagali Viešpatį per Išganytojo Motiną Mariją. Kviečiame kasdien sukalbėti bent vieną Rožinio paslaptį, pradėdant 1992 m. spalio mėnesį. Jei atsiras bent 10% tokių maldos žmonių, susidarys stipri maldos armija, neregimu būdu kovojanti už pilnutinę Lietuvos laisvę ir dorinį bei religinį jos atgimimą.

Kai II D. karo pabaigoje Austrijai rūpėjo priversti pasitraukti sovietinę armiją iš jos žemių, neturėjo tam karinės

jėgos (7 milijonai austrų prieš 220 milijonų sovietų). Krašto tikintieji susitelkė į maldos žygį: 10% austrų įsipareigojo kasdien kalbėti visą Rožinį. Atsirado 700.000 tokių maldininkų armija, kurios ginklas – malda laimėjo: sovietinė armija pasitraukė 1955 m. gegužės 13 d. Dar ir dabar tuo stebisi kariniai strategai bei istorikai.

1990 m. vasarą, kai jokie pasaulio kraštai Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo pripažinti nedrįso, JAV Lietuvos vyčiai suorganizavo Rožinio pynę: ištisą dieną ir naktį kuris nors iš jų kalbėjo Rožinį iki Lietuvos nepriklausomybės buvo pripažinta viso pasaulio šalių. 1991 m. vasarą Lietuvos vyčiai savo seime priėmė rezoliuciją ir toliau tęsti šią maldą iki ši Lietuvos bus išvestas paskutinis Rusijos kareivis.

Šie austrų ir Lietuvos vyčiai pavyzdžiai skatina pradėti maldos žygį plačiausiu mastu. Juk minėtasis ginklas – malda yra visų mūsų rankose. Panaudokime jį savo tautos gyvybei stiprinti ir jos dvasinei bei valstybinei gerovei kelti. Telkime Rožinio maldos būrelius. Kiekvienoje parapijoje teatsiranda iniciatorių grupė ir nedelsiant tepradeda maldos žygį. Tęskime tą žygį iki pilnutinės Lietuvos laisvės bei nepriklausomybės įtvirtinimo ir religinio atgimimo suklestėjimo!

Paulius A. Baltakis, OFM, vyskupas lietuviams katalikams už Lietuvos ribų

PADĖKA

Mano brangiam vyrui
a.a. Donatui Kriaučiūnui
iškeliavus amžinybėn,

nuoširdžiai dėkoju klebonui kun. J. Liaubai, OFM, už lankymą velionies ligoninėje, aprūpinimą paskutiniiais sakramentais prieš iškeliavimą į amžinybę, už maldas koplyčioje, gedulines Mišias šventovėje ir paskutinį patarnavimą kapinėse. Nuosirdi padėka A. V. Paulioniams už vargonavimą bei giedojimą, mieliems draugams už gražias gėles, užprašiusiems Mišias ir visiems pareiškusiems man užuojautą per lietuvių radijo valandėlę, žodžiu ir raštu, visiems atsilankiusiems į laidotuvių namus, maldas koplyčioje, šventovėje ir palydėjimą į amžino poilsio vietą, už aukas Lietuvos našlaičiams, "Tėviškės žiburiams" ir Tautos fondui. Nuosirdus ačiū karsto nešėjams, mieloms ponions už pyragus, Br. Stanulienai už skaniai pagamintus pusryčius.

Lieku visiems nuosirdžiausiai dėkinga.

Liudinti žmona Bronislava

PADĖKA

A+
BENIGNA ANTANINA
JONUŠIENĖ (KROMERYTĖ),

mūsų mylima žmona, mamytė ir senelė
1992 m. rugpjūčio 19 d. Toronto, York-Finch ligoninėje ramiai užmigo amžinu miegu, sulaukus 77 m. amžiaus.

Paliko Lietuvoje sūnėnas Bronius Bandžiulis, Kalifornijoje sesuo Aldona Whatley ir dukterėčia Regina Woodbeck iš Thunder Bay.

Dėkojame Prisikėlimo parapijos kunigams, suteikusiems velionei paskutinius patarnavimus, už maldas koplyčioje, Mišias šventovėje ir palydėjimą į amžino poilsio vietą. Nuosirdus ačiū sol. D. Radtkienai už jautrias giesmes šventovėje. Dėkojame karsto nešėjams ir visiems palydėjusiems velionei į amžino poilsio vietą.

Ačiū giminėms, draugams ir pažįstamiems, lankiusiems velionę ligoninėje ir namuose, užprašiusiems Mišias, priuntusiems gėles, aukas Slaugos namams ir suteikusiems mums paguodą žodžiu bei raštu. Dėkojame mieloms ponions už pyragus ir J. Gurklienei už skaniai paruoštus pusryčius.

Liudintys –

vyras Alfonsas, dukra Rūta, žentas Vytautas, vaikaičiai – Stefanija ir Raimundas Žilinskai

SUSITIKIMAI LIETUVOJE

Dabarties veidai ir darbai

PRANAS GAIDA

(Tėsinys iš praėjusio nr.)

Benamis arkivyskupas

Rūpėjo man aplankyti ir Vilniaus arkivyskupą Audrijų-Juožą Bačkį, gerai žinomą ir išeivijoje kaip buvusį Vatikano diplomata ir nuncijų Olandijai. Pasirodo, ne taip lengva patekti į jo pastogę, nes apgultas daugybės lankytojų ir įvairių rūpesčių. Teko laukti porą dienų. Sekretorė pranešė: "Jei būsite Vilniuje trumpai, negalėsite pamatyti arkivyskupo". Mat tuo metu kurijos pastate vyko mėnesinis kunigų susirinkimas, kuriame paskaitą skaitytė svečias iš Prancūzijos Jacques Bernard – suaugusių katekezes mokyklos vadovas, kuriam talkino kun. V. Aliulis kaip vertėjas.

Pagalčiau paskirtu laiku patenku pas arkivyskupą. Priima labai maloniai kuklioje patalpoje. Tuoj pat paaiškina, kad jis – benamis. Arkivyskupijos rūmai tebėra užimti dienraščio "Respublika". Praėjo visi terminai išsikraustyti, bet niekas neįveda. Arkivyskupo pareigų našta didelė, o darbo sąlygos kol kas labai kuklios – tenka prisiglausti Šv. Mikalojaus parapijos klebonijoje, kur dirba ir visa arkivyskupijos kurija.

Antras arkivyskupo rūpestis – Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II kelionė į Lietuvą 1993 m. rugsėjyje. Arkiv. A. Bačkis yra išrinktas Lietuvos vyskupų konferencijos tos kelionės organizacinės komisijos pirmininku. Sekretorinei pagalbai jis pasiūlytė iš Romos teologijos studentą amerikietį Gintarą Grušą, buvusį Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pirmininką, kaip mokantį kalbas ir kompiuterių specialistą. Jis atidėjo vieneriems metams teologines studijas ir darbuojasi Vilniaus arkivyskupijos kurijoje jam paskirtoje srityje.

Kol kas Šv. Tėvo kelionės į Lietuvą programa dar nėra nustatyta. Tėra žinoma, kad jis Lietuvoje bus tris dienas, lankysis Vilniuje ir Kaune. Apie kitas vietas dar nėra žinoma. Minima Šiluva.

Organizavimas tokios kelionės yra svarbus tarptautinės reikšmės dalykas, kuriam reikės finansinės paramos ir iš užsienio lietuvių. Apie tai užsiminė ir arkiv. A. Bačkis, teiraudamasis, į ką galėtų kreiptis Kanadoje tuo reikalu.

Iš pokalbio paaiškėjo, kad Lietuvos vyskupijoms trūksta kunigų, ypač parapijoms. Daug kur kunigai aptarnauja po dvi parapijas. Pvz. Kaišiadorių vyskupijoje 18 parapijų neturi savų klebonų. Padėti sunkina ir tai, kad šiuo metu atsikuriantis vienuolių atsitraukia savo narius kunigus iš parapijų, palikdamas tuščias klebonijas. Girdėti balsų, kad per anksti vienuolių palieka parapijas ir telkiasi vienuolynuose.

Rūpi arkiv. A. Bačkui, kaip buvusiam diplomatu, tinkama Lietuvos reprezentacija, bet kol kas dar nėra sąlygų. Atsišveikinant išreiškė viltį, kad palengva viskas pagerės.

Vilniaus universitetas

Vilniuje išeivijos "Tėviškės žiburiai" turi du pastovius bendradarbius – istorikę Genovaitę Gustaitę ir docentą Alfonsą Laučką. Abu susiję su universitetu. Su jais man rūpėjo aplankyti tą istorinę švietimo instituciją. G. Gustaitė atostogavo, tad su doc. Alf. Laučka ir broliu Algiumu nuvydavom į universitetą.

Mūsų laikas buvo labai ribotas, o universiteto kompleksas milžiniškas. Teko pasitenkinti turistiniu žvilgsniu. Bet ir jo užteko pajusti stiprų universiteto istorinį dvelkimą. Juk tai institucija, gyvuojanti jau penktą šimtmetį, tapusi didžia dalimi intelektualine Lietuvos šventove, turėjusi svarią įtaką visam krašto gyvenimui. Bū-

dinga ir tai, kad jos pradininkai buvo vienuoliai jėzuitai. Jų pėdsakai matomi ir Šv. Jono šventovėje, skirtoje universiteto pamaldoms bei iškilmėms.

Žengiame iš vieno uždaro kiemo į kitą. O jų yra net 12. Visi turi savo pavadinimus, susijusius su praeitimi. Juose pilna studentų. Mat jau buvo prasidėję mokslo metai. Užėname į Lituanistikos institutą – auditorijos, skaitykla, prof. Daujotytė su studentais... Visur gyvenimas virte verda.

Daug ką dar reikėtų pamatyti, bet laikas nebeleidžia. Pavargę užėname į "Rūsio" restoraną. Atėjęs tarnautojas sako – reikės laukti 40 min., kol pagamins valgius. Laukti negalime, tad nuvykstame į "Lietuvos" viešbučio restoraną, kur papietaujam per 35 minutes! Valgiai skanūs, pigūs, patar-navimas mandagus.

Valstybės muziejuje

Reikia aplankyti ir Valstybės muziejų Vilniuje, kuriam vadovauja dir. Henrikas Paulauskas, ne kartą lankęsis Kanadoje, rašęs straipsnius "TŽ". Randame jį plūstantį savo kabinete. Jis mudu su broliu Algiumu veda iš vieno skryiaus į kitą, pats aiškindamas įvairius rodinius. Čia pat VLIKo atgabenta iš JAV tautžudystės paroda su daugybe dokumentinių nuotraukų, čia ir tautos rezistencijos vaizdai bei dokumentai, čia ir sibirinių kankinių rodiniai, čia ir tautodailės skryius su Svirskio kryžiais... Viskas gražiai, profesionaliai sutvarkyta, nuolat telkiant naują medžiagą. Su laiku galbūt ir išeivijos gyvenimas čia ras atitinkamą vietą (jau padaryta gera pradžia).

Prie pat muziejaus, kieme, Medininkų munitinės namelis, kuriame klasingai buvo nužudytas Lietuvos pareigūnais – muitininkais. Atitrakino direktorius duris: laikui pėdsakai šaukute šaukia apie žudikų niekšybę ir drąsų lietuvių pareigūnų.

"Katalikų pasaulis"

Lietuvių išeivijos spaudos žmogui rūpi žvilgtelėti į Lietuvos spaudą iš arti. Jos apšėliai gauname Kanadoje, skaitome, bet negalime pažiūrėti į vietą – redakcijas, kur toji spauda gimsta.

Su broliu Algiumu vykstame į "Katalikų pasaulį". Išsikūrus naujoje vietoje – Pranciškonų gatvėje. Gatvė lengvai randama, bet patekti į "KP" redakciją nelengva. Mat jos būstinė – remontuojamame Vilniaus kvartale, tarp blokuojamų gatvių. Nematyti jokio užrašo. Reikia klausyti ten su tiktais žmones, bet ir tie nežino. Pagaliau surandam.

Redakcija įsikūrusi gana erdviuose patalpose. Vyr. redaktoriaus kun. Aušvydo Belicko neradom, bet jį susitikome vėliau. Iš pokalbių aiškėjo visur užgriuvę sunkumai-finanšiniai ir techniniai. Anksčiau "KP" buvo dvisavaitinis, dabar – mėnesinis, bet vis dar pajėgia išleisti gražiai apipavidalintą žurnalą. Jo redaktorius yra studijavęs žurnalistiką Belgijoje ir sugeba pateikti religinį turinį moderniu būdu, netgi su spalvotom iliustracijom.

Jaučiama įtampa tarp konservatyviųjų ir naujos linkmės skaitytojų sluoksnių. Žurnale atskleidžiamas religinis gyvenimas Vakarų pasaulyje, parenkant pozityvius aspektus, iškeliamas savojo krašto religinis atgimimas. Pasigendama, bent užsienyje, daugiau informacijos apie religinį gyvenimą Lietuvoje. Šią spragą užpildo Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras savo žiniaraščiais, kurių tiražas labai mažas. Galėtų būti "KP" taip pat daugiau informacijos apie išeivijos religinį gyvenimą. Tuo būdu užsimegtų glaudesni ryšiai tarp Lietuvos ir išeivijos tikinčiųjų.

"Naujasis dienovidis"

Tai tokio vardo dvisavaitinis laikraštis Vilniuje, skirtas daugiausia kultūriniam bei literatūriniam gyvenimui. Redaktorė – Aldona Žemaitytė. Randame ją prie rašomojo stalo redakcijoje. Atneša mums laikraščio rinkinį ir tuoj pat supažindina su savo kūriniu. Laikraštis 16 psl., patogaus formato, spausdinamas smulkiu raidynu. Turinys gyvas,

aktualus, jaučiantis dabarties pulsą. Laikraštis nevengia pažvelgti ir už Lietuvos ribų. Jame matyti ir išeivijos rašytojų veidai – Brazdžionio, Alės Rūtos, Pūkelevičiūtės ir kitų. Plazda praeitis, dabartis ir ateitis įvairiais aktualiais pavidalais.

Redaktorė nesiskundžia bendradarbių ar medžiagos stoka. Jos problema – užgriuvusi finansinė, techninė, pašto paslaugų našta. Redaktorei tenka viskuo pasirūpinti, nors leidėjai surašyti tokia eile: Lietuvos kultūros paveldo mokslinis centras, Lietuvių katalikų mokslo akademija, Leidykla "Dienovidis".

Redaktorė A. Žemaitytė yra ir Lietuvos žurnalistų draugijos pirmininkė. Ši draugija egzistuoja šalia senosios Lietuvos žurnalistų sąjungos. Abi profesinės organizacijos turi skirtingas idėines pažiūras, tvarkos pagal savo įstatus, kai kada ir pasiginčija.

"Gimtasis kraštas"

Tai užsienyje plačiai žinomas savaitraštis dar iš tų laikų, kai jis pliekdavo išeiviją už antisovietinius "nusikaltimus". Su atgimstančia Lietuva radikaliai pasikeitė ir "GK". Vyriausias jo redaktorius A. Čekuolis pertvarkė jį iš pagrindų, padarė aktualų ir populiarių ne tik išeivijoje, bet ir Lietuvoje, ypač savo dražiais proveržiais Lietuvos laisvės link.

Užėname į redakciją. Vyr. redaktoriaus atostogauja. Randame jį pavaduojantį red. J. Kuckailį. Čia sužinome, kad įvyko "perversmas" – atostogaujantį vyr. redaktorių atleido iš pareigų posėdžio susirinkęs personalas. Esą kažkam prireikė "GK" talkos seiminei rinkimų propagandai. Vėliau kituose laikraščiuose buvo ir kitokių komentarų. Vieni rašė, kad tasai "perversmas" neturi teisinės galios, kad A. Čekuolis grįš į "GK", kiti teigė priešingai.

Norėjome A. Čekuolį pamatyti ypač dėl to, kad jis dar sovietmečiu kurį laiką gyveno Kanados sostinėje, lankė ne tik komunistinį "Liaudies balsą", bet ir "Tėviškės žiburius". Kartą jis pareiškė telefoniniame pokalbyje: "Jūs atliekate reikšmingą darbą Kanados lietuvių gyvenime. Tik jūs išlaikyt "Tėviškės žiburius".

Vėliau, kai Lietuva, verždamasi į nepriklausomybę, gyvenimo dramatiškas dienas, Kanados televizijoje dažnai švyteldavo A. Čekuolis su taikliais pareiškimais angų kalba kaip patriotinis kovotojas. Deja, jo pamatyti Vilniuje nepavyko.

Atrodė, kad "GK" pergyvena įtampas dienas. Tiražas – beveik 40.000. Taigi įtakingas balsas. Laikraščio metrikos surašyti bene devyni redaktoriai. Sakau red. J. Kuckailiui: "Su tiek redaktorių turbūt lengva paruošti 8 puslapius kas savaitę?" Atsakė: "Ne visi surašytieji dirba". Tikrovėje esą kitaip. Čia reikėtų pridurti, kad išeivijos laikraščių redaktoriai neša žymiai didesnę darbo našta.

Po poros savaitių "GK" pasirodė pranešimas, kad laikraščio redakcija su vyr. red. A. Čekuoliu išsiskyrė geruoriu ir kad tai nebuvęs "pučas". Pats A. Čekuolis – nė žodelio.

(Bus daugiau)

Skausmo ir netekties valandą dėl

MYLIMO VYRO

A+
ALBINO BARŠAUSKO

mirties

nuoširdžią užuojautą reiškiamo jo žmonai STASEI, sūnams NARVYDUI ir LAISVYDUI bei jų šeimoms –

Viktorija, Viktoras Staškūnai
London, Ontario

A+
VYTAUTUI MAČIKŪNUI

mirus,

reiškiamo gilią užuojautą jo žmonai IRENAI su šeima ir broliui LAIMIUI su šeima –

S. S. Janušoniai
E. M. Lesčinskai
E. W. Schwarz (Vokietija)
K. P. Šukiai

A+
KAZIMIERUI VENSLOVUI

Lietuvoje iškeliavus į amžinybę,

broli BRONIŲ VENSLOVĄ su šeima nuosirdžiai užjaučiame –

S. P. Eismantai
J. A. Gedrimai
M. J. Gimžauskai

E. L. Klevai
A. Z. Pulianauskai
S. St. Rakščiai

O. V. Keziai

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Daug dėmesio susilaukė projektas "Lietuva – 2000". Šio nacionalinės informacijos infrastruktūros kūrimo konkurse dalyvavo trys užsienio firmos – IBM (JAV), "Mentor Informatik" (Danija) ir "Bull" (Prancūzija).

Į Kopinge (Švedija) vykusią pramonės ir prekybos parodą-mugę lietuviškus gaminius nuvežė parodų centras "Litexpo". Lietuvai skirtame plote gaminius rodė 14 įmonių ir organizacijų iš Alytaus, Panevėžio, Utenos, Plungės, Vilniaus, Kauno, Klaipėdos. Lankytojai ypač domėjosi lietuviška drobe, natūralaus neapdirbtų gintaro papuošalais, odos dirbiniais.

Premjeras A. Abišala apėmė svarbų ir kartu pavojingą objektą – Visagino (Ignalinos) atominę elektrinę, apėjo beveik visas jos patalpas, kalbėjosi su darbuotojais apie atlyginimus, darbo sąlygas, pensijas.

Išbandytas Kruonio hidroakumuliacinės elektrinės ant-rasis agregatas, jau pagaminęs apie milijoną kilovatvalandžių elektros energijos. Toliau derinama agregatai. Dar šį mėnesį jėgainė turi pradėti veikti visu pajėgumu.

Prasidėjo rudeninis šaukimas į privalomąją krašto apsaugos tarnybą. Numatyta pašaukti 5000 jaunuolių į pasienio apsaugos tarnybą, lauko kariuomenės brigadą, svarbių objektų apsaugos batalionus ir pan. Naujokams pradėjus tarnybą, 2000 kareivius, atitarnavusių 12 mėn., bus paleisti namo.

Ruošiantis Švedijos karališkos šeimos vizitui į Vilnių, Lietuvos istorijos ir etnografijos muziejuje atidaryta paroda "Švedijos monarchija". Ją surengė Švedijos etnografijos institutas. Čia nemaža rodinų apie Švedijos karalystės ir Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės ryšius.

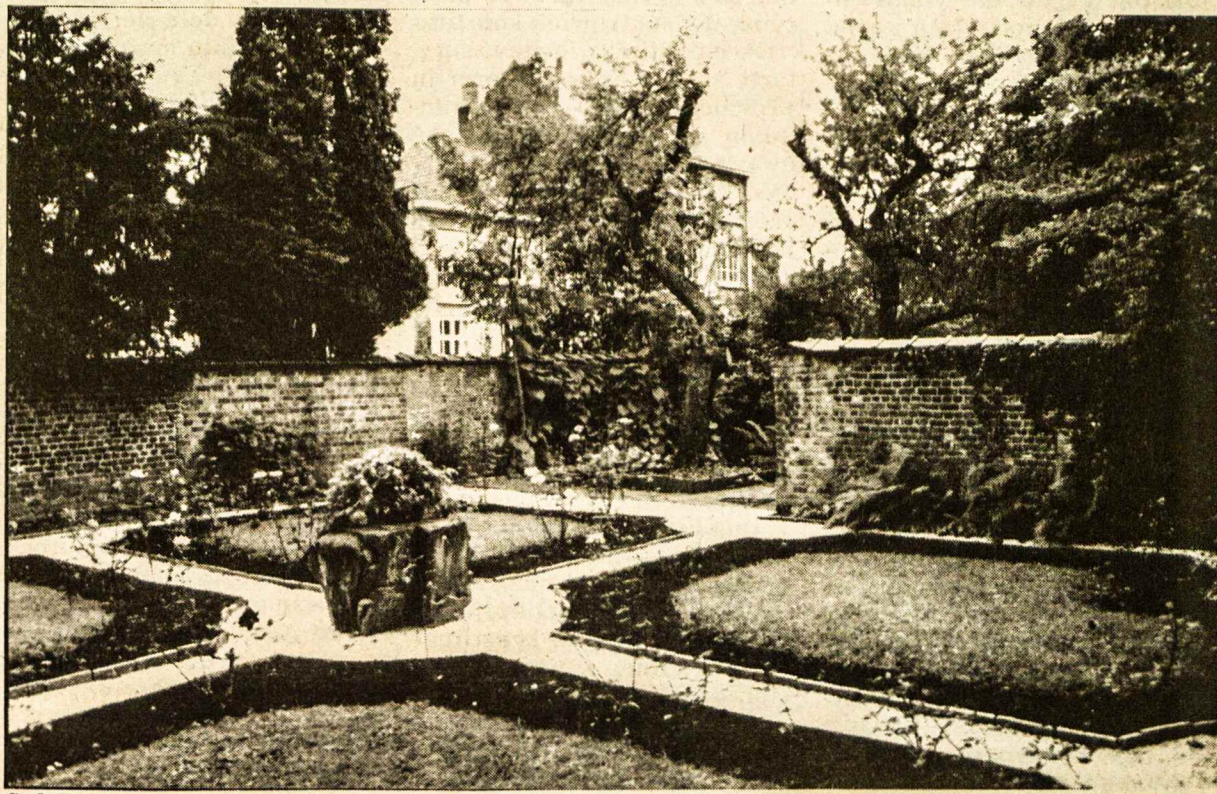
Pasirodė nauja lietuviškų pašto ženklų serija "Mare Balticum" – keturių ženklų knygelė. Jų nominalas, pažymėtas raide "B", atitinka tarptautinį tarifą, lygų 15 talonų. Analogiški ženklai išleisti ir apyvartą kartu ir Estijoje, Latvijoje ir Švedijoje. Lietuvos pašto istorijoje tai pirmas atvejis.

Prasidėjo žvejybos rudens sezonas. Daugiau kaip 20 t gyvų karpių susitarta parduoti Lenkijai. Už tai Lietuvos žvejai gauna prieskonių, reikalingų žuvies perdirbimo įmonėms.

"Meno savaitė" – naujas savaitraštis, kurį pradėjo leisti Lietuvos teatro sąjunga ir bendrovė "Langas". Jo redaktorė – Rūta Marcinkevičiūtė.

Spaudos konferencijoje Piliečių chartijos pirmininkas dr. Vytautas Kubilius pristatė knygą "Du su puse metų". Jos autoriai – ministrai, deputatai, rašytojai, publicistai. Čia panoramiškai apžvelgiamas Lietuvos nepriklausomybės kelias per pastaruosius du su puse metų. Knyga išleido leidykla "Amžius", parėmė fondas "I laisvę".

Lijo, buvo vėjuota, drėgna. Šalta ir namuose, ir darbe, nes, taupant kuro atsargas žiemai, šildymo sezonas dar neprasidėjo. G.L.

Sodelis prie Lietuvos ambasados pastato Belgijos sostinėje Briuselyje

Nuotr. V. Biretos

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Politiniai dabarties vingiai

Estijos prezidentas

Kaip praneša ELTA, Estijos parlamentas — Valstybės susirinkimas spalio 5 d. krašto prezidentu išrinko Lennart Meri, kurį rėmė dešiniųjų partijų "Isamaa" ("Tėvynės") blokas. Iš 101 parlamentaro L. Meri gavo 59 balsus, jo varžovas, buvęs Aukščiausiosios tarybos pirmininkas Arnold Ruutel — 31 balsą.

L. Meri gimė 1929 m. Estijos diplomato šeimoje, yra baigęs filologijos mokslus, gyvai reiškėsi literatūrinės kūrybos bei vertimų darbuose. 1990 m. buvo paskirtas užsienio reikalų ministru. Atleistas iš šių pareigų, pastaruoju metu buvo Estijos ambasadoriumi Suomijoje.

Dviejų ambasadų vadovas

Kai kurioje Lietuvos spaudoje pasklido rėkiantys gandai, kad Stasys Lozoraitis tapo "dešiniųjų auka" — iš Vašingtono perkeliama į Romą.

Į tai atsiliepė Lietuvos užsienio reikalų ministerija, pranešdama 1992. X. 9 spaudoje, kad ji numatė Stasį Lozoraitį vadovauti dviem ambasadoms — ir Vašingtone, ir Romoje. Laikydami reikalingos procedūros, užsienio reikalų ministerija pateikė š. m. spalio 1 d. AT užsienio reikalų komisijai svarstyti Lietuvos ambasadoriaus JAV Stasio Lozoraitio kandidatūrą ir ambasadoriaus postui Italijoje.

Kai kurie komisijos nariai, nusižėngdami, kaip rašoma pranešime, tiesai ir lažydamai tarptautinėje diplomatijoje priimtas diskretiškumo normas, ėmėsi klaidingos informacijos ir politinių intrygų žiniasklaidoje.

Užsienio reikalų ministerija atsispašo visų asmenų, kurie galėjo būti įžeisti tokio netinkamo komisijos narių elgesio. Tuo pačiu pareiškiam, kad jokie Lietuvos ambasados vadovo Vašingtone pakeitimai ministerijoje nebuvo ir nėra svarstomi.

Ambasadoriaus pareiškimas

Spaudai pareiškiam padarė ir ambasadorius Stasys Lozoraitis, kad šis klausimas jau seniau buvo aptartas su AT pirmininku V. Landsbergiu ir ministru A. Saudargu. Turint įvairius Lietuvos interesus omenyje, buvo nutarta, kad Stasys Lozoraitis bus pa-

prašytas perimti būsimos ambasadų vadovavimą Romoje.

Pikta propaganda

BNS žiniomis, Rusijos užsienio reikalų ministerijos pareiškimas paneigė, kad pastaroji užsiima agresyvia diplomatine veikla prieš baltiečius. Tokia veikla esanti negalima.

Tačiau tas pats ministerijos pareiškimas apkaltina Estijos ir Latvijos vyriausybes, kad šiuose kraštuose mažumų traktavimas prilygsta dabartinės Serbijos atvejui. Pasak estų ir latvių, Rusijos diplomatai vykdo pikta propagandą prieš Estiją ir Latviją, norėdami pateisinti nenorą išvesti Rusijos kariuomenę iš tų kraštų.

Estijos užsienio reikalų ministras J. Manitskis, kalbėdamas Jungtinių Tautų susirinkime, atmetė Rusijos užsienio ministerio A. Kozyrevo kaltinimą, kad Estijoje yra piktaudžiaujamos žmogaus teisės. Jis nusistebėjo Rusijos ministerio logika, kad būtų leidžiama svetimos valstybės piliečiams balsuoti Estijos parlamento rinkimuose. Dar pridūrė — pagal Jungtinių Tautų dokumentus "mažumos" terminas neapima užsienio-

čių, keliauninkų darbininkų ir kolonistų.

Įsijungė ir Jelcinas

Reuterio agentūros pranešimu Maskva nepasirašysianti sutarties su Estija ir Latvija dėl kariuomenės išvedimo, kol šiuose kraštuose nebūsimos sutvarkytos mažumų teisės. Tai pareiškė centrinės televizijos darbuotojams Rusijos prezidentas B. Jelcinas.

Latvija ir Estija aiškiai pažeidžiančios žmoniškumo teisės. Abi valstybės įsivedusios pilietybės įstatymus, kurie rusų mažumą padaro antros klasės piliečiais. Kol nebus pakeisti pilietybės įstatymai, rusų mažumos teisės sulygintos su kitų piliečių teisėmis, tol Rusiją, pasak Jelcino, nepasirašys sutarties dėl kariuomenės išvedimo. Jis taipogi pažymėjo, kad tokių klausimų nekyla su Lietuva, todėl su ja ir buvo pasirašyta sutartis ir nustatytas kariuomenės išvedimo tvarkaraštis.

Patarimai?

"The Economist" 1992. IX. 26 išspausdino straipsnį "Balts and Russians" (Baltiečiai ir rusai), kuriame patariama baltiečiams pasirinkti geresnį

kelią, tvarkant savo krašto savus mažumų klausimą.

Straipsnio pradžioje iškelti Sov. Sąjungos nusikaltimai ir imperialistiniai jostikslai. Straipsnyje, tačiau, kritiškai vertinami dabartiniai baltiečių įstatymai ir veiksmai.

Kai kurie Baltijos kraštų gyventojai laikomi ne piliečiais. Jiems leidžiama gyventi, bet neturi teisės balsuoti ir užimti vietų vyriausybėje. Pvz. Estijoje neseniai vyko parlamento rinkimai, kur trečdalis gyventojų negalėjo balsuoti. Latvijoje nepiliečiams draudžiama įsigyti nekilnojamojo nuosavybės, Lietuva praeitais metais lenkiškai kalbančiuose rajonuose pašalino rinktas tarybas. Pasak straipsnio, paneigimas pilietybės rusams nepašalins jų iš tų kraštų. Priešingai, atsirastų proga jiems skustis Maskvai ir prašyti jos pagalbos.

Straipsnyje duodama ir kitų patarimų. Esą mokyklose rusų vaikai gali būti mokomi estiskai, bet neverčiant tėvus mokytis estų kalbos. Taip pat nieko blogo neatsitiks, jei sovietų armijos veteranams, gyvenantiems Baltijos valstybėse, būtų suteiktos pilietinės teisės.

Tik ekonominės reformos ir privatizavimas geriau patarnaus, rašoma, nusikratyti sovietinio palikimo negu kalbos

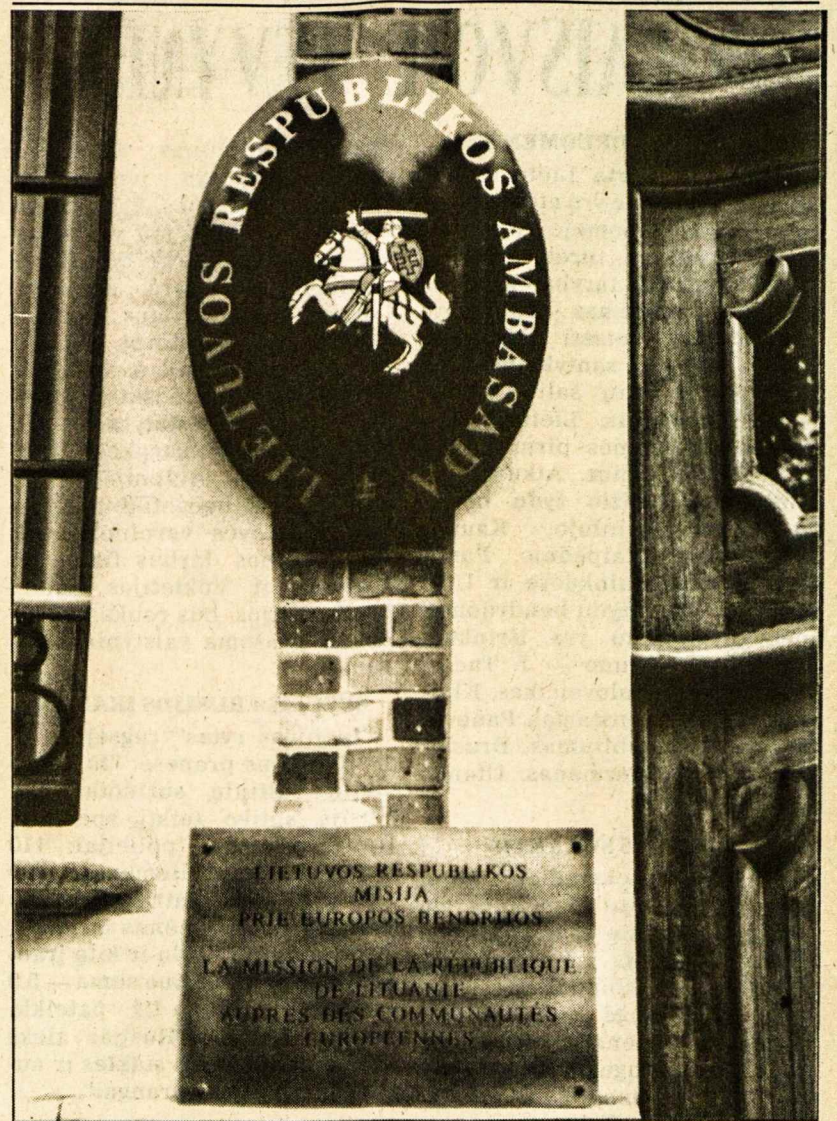
įstatymai. Estija jau turinti savus pinigus, jos pavyzdžiu sekanti Latvija ir Lietuva. Gerai tvarkomi pinigai ir ekonomika kaip tik padės įsijungti Baltijos kraštams į likusį pasaulį, įsigyjant kartu ir tautinę savigarbą.

Rusija, sakoma, galėtų taip pat prisidėti prie įtampos pašalinimo. B. Jelcinas turėtų išvesti rusų kariuomenę ir pašalinti paskutinius sovietų imperinius pėdsakus.

Baltiečių-rusų pasitarimai

Kaip pranešama iš Lietuvos nuolatinės misijos prie Jungtinių Tautų, Baltijos valstybių misijų patarėjai spalio 6 d. susitiko su Rusijos federacijos vyresniuoju patarėju dr. G. Granovsky aptarti suderintą rezoliuciją dėl svetimos kariuomenės išvedimo iš Baltijos kraštų. Pasitarime dalyvavo dr. H. Ainso (Estija), I. Slokenbergs (Latvija) ir A. Gureckas (Lietuva).

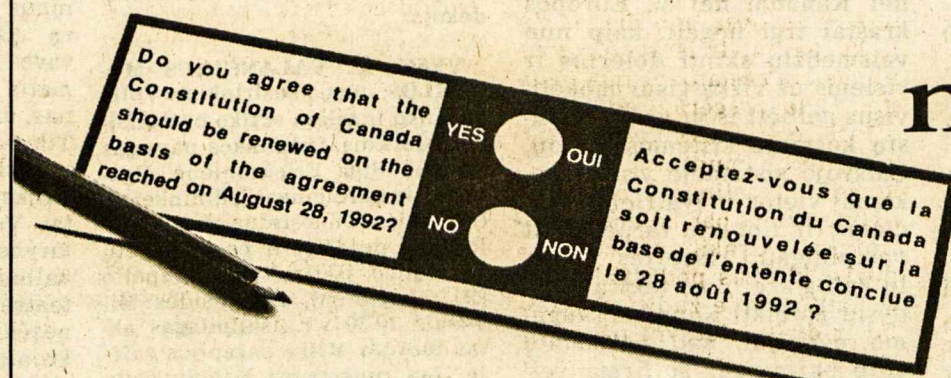
Rusijos misijos patarėjui buvo įteiktas Baltijos valstybių misijų paruoštas preliminarinis rezoliucijos projektas. Visi pasitarimo dalyviai sutiko, kad būtų geriau išvengti susikirtimo Jungtinių Tautų generaliniame susirinkime. Dr. Granovsky išreiškė viltį, kad Lietuvos ir Rusijos susitarimo pavyzdžiu bus netrukus Latvijos ir Estijos su Rusija pasiekti susitarimai dėl kariuomenės išvedimo. J.A.

Lietuvos respublikos ambasados Briuselyje iškaba su įrašu, kad čia yra ir Lietuvos misija Europos Bendruomenei. Šiuo metu čia dirbuojasi ir jos ambasadorius ADOLFAS VENCKUS

REFERENDUM '92

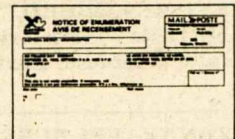
Jūsų
nuomonė turi
reikšmę.

BET JEIGU JŪSŲ PAVARDĖ NĖRA UŽREGISTRUOTA
BALSUOTOJŲ SARAŠE JŪS NEGALESITE BALSUOTI.

Patikrinkite, ar jūs gavote Registracijos Kortelę (Enumeration Card).

Jeigu jūs gavote Registracijos Kortelę, patikrinkite, ar visi duomenys teisingi. Jeigu jūsų pavardė yra neteisingai užregistruota, paskambinkite kortelėje nurodytu telefono numeriu (angliškai arba prancūziškai) ir paklauskite, kaip ištaisyti klaidą.

Jeigu jūs negavote kortelės iki Spalio 16d.,

jūsų pavardė tikriausiai nėra įtraukta į Balsuotojų Sarašą. Nedelsdami susisieki su Elections Canada žemiau nurodytais telefono numeriais ir jūsų pavardė bus įtraukta į sarašą. Tai yra paskutinė galimybė užsiregistruoti į Balsuotojų Sarašą arba ištaisyti klaidas.

Nedelskite, nes jūs negalėsite balsuoti.

Jeigu jūs neturėsite galimybės balsuoti Spalio 26d., jūs galite balsuoti anksčiau Išankstinio Balsavimo Punktuose (Advance Polls).

Jeigu jūsų pavardė užregistruota Balsuotojų Saraše ir jeigu jūs esate pagyvenusio amžiaus, sergate, arba negalite balsuoti referendumo dieną dėl kitos priežasties, jūs turite galimybę balsuoti anksčiau.

Išankstinio Balsavimo Punktai (Advance Polling Stations) bus atidaryti nuo 12 v.r. iki 8 v.v., ketvirtadienį, Spalio 22d. ir penktadienį, Spalio 23d. Adresas nurodytas jūsų Registracijos Kortelėje.

Bet jeigu jūs negalite balsuoti šiomis dienomis, paskambinkite į Elections Canada istaiga savo apygardoje (numeris yra jūsų kortelėje) angliškai arba prancūziškai. Jie pasakys ką jums daryti.

Balsavimas vyks Spalio 26d. nuo 9 v.r. iki 8 v.v.

Jeigu jūs pametėte savo Registracijos Kortelę ir nežinote Balsavimo Punkto adreso, paskambinkite žemiau nurodytu numeriu

Kaimo vietovių balsuotojai.

Jeigu jūs gyvenate kaimo vietovėje ir jūsų pavardė nėra užregistruota Balsuotojų Saraše, jūs galite balsuoti referendumo dieną tik tuo atveju, jeigu jūsų apygardos registruotas balsuotojas už jus laidoja.

Balsavimo laikas ir dirbantieji

Pagal įstatymą, dirbantys asmenys, kurie turi teisę balsuoti, gali paimti keturias laisvas valandas balsavimui referendumo dieną, kada balsavimo punktai yra atidaryti Spalio 26d. Šios valandos privalo būti pilnai apmokėtos ir darbuotojai negali būti nubauti.

Skelbimų uždraudimas

Balsavimo dieną ir vieną dieną prieš balsavimą, asmenys, grupės ir referendumo komitetai pagal įstatymą neturi teisės reklamuoti skelbimu, kurie remia referendumo klausimą arba kurie šiam klausimui prieštarauja.

Referendumo eigos (Referendum Legislation) vykdymas

Kanados Rinkimų Igaliojimo (The Commissioner of Canada Elections) yra atsakingas už Referendumo eigos įvykdymą. Jeigu jums reikalingi paaiškinimai apie eigą arba jeigu jūs turite skundą apie eigos įvykdymą, prašome kreiptis anglų arba prancūzų kalbomis į: The Commissioner of Canada Elections, 1595 Telesat Court, Ottawa, Ontario K1A 0M6.

Beveik visi Kanados Balsavimo Punktai, su tam tikromis išimtimis, yra prieinami su ligonio kėde.

Jeigu jūsų Registracijos Kortelė turi šį ženklą, tai reiškia, kad jūsų Balsavimo Punktas nėra prieinamas su ligonio kėde. Susisieki su savo apygardos Elections Canada istaiga dėl šio klausimo išsprendimo.

PASTABA VISIEMS, KURIE TURI TELEVIZIJOS KABELI: ELECTIONS CANADA KIEKVIENĄ DIENĄ TRANSLIUOJA ŽINIUS BALSUOTOJAMS ANGLŲ IR PRANCŪZŲ KALBOMIS PARLAMENTO KANALU.

NORĖDAMI DAUGIAU SUŽINOTI, KREIPKITĖS Į SAVO APYGARDOS ELECTIONS CANADA ISTAIGA ARBA SKAMBINKITE NEMOKAMAI:

1 800 387-2323

1 800 361-8935

JEIGU JŪS TURITE PAŽISTAMŲ KURIE SUNKIAI SKAITO, PASAKYKITE JIEMS APIE ŠI PRANEŠIMĄ ARBA DUOKITE AUKŠČIAU NURODYTUS TELEFONO NUMERIUS.

Jean-Pierre Kingsley

Jean-Pierre Kingsley,
Chief Electoral Officer of Canada

Trūksta vaistų ir aparatūros

Lankydamosi Lietuvoje turėjau progą pasikalbėti su gydytoju, kuris papasakojo apie sveikatos ir medicinos būklę. Medicininių reikmenų gamybos Lietuvoje nėra, nes anksčiau jų tiekimas ir pirkimas buvo centralizuotai vykdomas Sov. Sąjungos. Dabar Lietuvai nieko neliko, ir jai kol kas per brangu ją pirkti iš Vakarų. Jei ne labdara, daug ligų pasiektų epideminį lygį. Tačiau labdara yra vienpusiška: per ją gaunamos tik smulkios medicininės priemonės — vaistai. Labai trūksta aparatūros. Pvz. Kauno klinikoje, kur yra 2500 lovų, yra tik dvi 20 metų senumo elektrokardiogramos. Širdies chirurgijos skyrius Kauno rajone, kuris aptarnauja pusę Lietuvos, neturi nė vieno širdies monitoriaus. Todėl gydytojai gali gydyti tik be aparatūros.

Lietuvos ligoninėse lovos užpildytos tik 50%, nes pagalba sumažėjo ir vaistinėse vaistų nėra. Tik maža dalis žmonių užsiima profilaktika, t.y. ligos tyrimu iš pat jos pradžios. Dauguma žmonių eina gydytis, tik kai nėra kitos išeities.

Lietuvos gydytojai negali pajudėti norima linkme, nes nėra pradinio kapitalo. O užsienio firmos nenori duoti dovanų. Jei Lietuvos aukščiausios kategorijos specialistai nesulauks paramos, gali išvažiuoti užsienį.

Bendra žmonių sveikatos būklė taip pat pablogėjo, nes maisto kainos smarkiai kyla. Žmonės ieško pigaus maisto, o geros kokybės maistas brangus. Taip pat psichinė žmonių būklė nestabili ir mažai optimizmo.

Lina Mockutė

Išankstinis Balsavimas: Spalio 22 ir 23 d. nuo 12 v. r. iki 8 v. v.
Referendumas: Spalio 26 d.

Nepartinė agentūra atsakinga už federalinio referendumo eigą

LAISVOJE TĖVYNĖJE

ŽYDŲ BENDRUOMENĖ

1991 m. atkurta Lietuvos žydų bendruomenė yra atgavusi visas nepriklausomoje Lietuvoje iki 1940 m. turėtas teises. Bendruomenės taryba, valdyba ir jos pirmininkas dabar yra vieninteliai teisėti Lietuvos žydų atstovai santykiuose su Lietuvos ir kitų šalių valstybiniais organais. Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkas yra G. Kanovičius. Atkurtos ir vietinio pobūdžio žydų bendruomenės Vilniuje, Kaune, Šiauliuose, Klaipėdoje, Panevėžyje, Druskininkuose ir Utenoje. Vilniaus žydų bendruomenės pirmininku yra išrinktas M. Jakobs, Kauno — J. Tacas, Šiaulių — L. Soloveičikas, Klaipėdos — A. Aronštas, Panevėžio — A. Fainbliumas, Druskininkų — Vainermanas, Utenos — S. Druskinas.

PLUNGĖS SUKAKTIS

Rugsėjo 6, sekmadienį, Plungėje iškilmingai paminėta šio žemaičių miesto savivaldos 200 metų sukaktis. Bostoniškoje lietuvių enciklopedijoje rašoma, kad Plungė laisvo miesto teises gavo Lenkijos karaliaus Stanislovo Augusto Poniatovskio 1792 m. sausio 13 d. suteikta privilegija. Sukakties minėjimas buvo pradėtas Telšių vysk. Antano Vaičiaus Šv. Jono šventovėje atnašautomis Mišiomis, centrinėje bibliotekoj atidaryta kraštotyros darbų paroda, susieta su Plungės miesto ir rajono istorija, partizaninėmis pokario kovomis. Kultūros namuose šventės dalyvių laukė iš šio krašto kilusių liaudies menininkų, profesinių dailininkų ir fotomenininkų kūrinių paroda. Mokslineje konferencijoje pranešimus apie Plungės savivaldą iki 1940 m., išleistas knygas, sovietinės okupacijos atneštą terorą, pasipriešinimo kovas padarė Telšių „Alkos“ muziejaus, Vilniaus universiteto, Lietuvos mokslo akademijai priklausančio Istorijos instituto atstovai. Šventinį koncertą surengė Saulius Soneckio vadovaujamas Lietuvos kamerinis orkestras ir Plungės kultūros namų kamerinis choras. Sukakties šventės metu atidengtas ir pašventintas atstatytas paminklas, skirtas 1918 m. paskelbtos Lietuvos nepriklausomybės pirmajam dešimtmėčiui. Jis buvo nugriautas pokarinės sovietinės okupacijos metais.

STATYS ŠVENTOVĖ TILŽEJE

Sovetsko vardu išniekintoje Tilžėje gyvena daugiau kaip 3.000 lietuvių, neturinčių savo šventovės. Jie meldžiasi religinės katalikų bendruomenės pirmininko namuose. Jos iniciatyva buvo nutarta atstatyti po II D. karo apleistą ir po 10 metų susprogdintą Kristaus Prisikėlimo šventovę. Lietuviai katalikai, prašydami pagalbos, kreipėsi Vidurio Europos ir Rytų kraštų lietuvių bendruomenių sanryšon. Jos pirm. A. Augulio pakviesti architektai, projektuotojai bei kiti specialistai aptarė pagalbos galimybes Tilžės lietuviams katalikams. Paskelbtą šventovės projekto konkursą laimėjo archi-

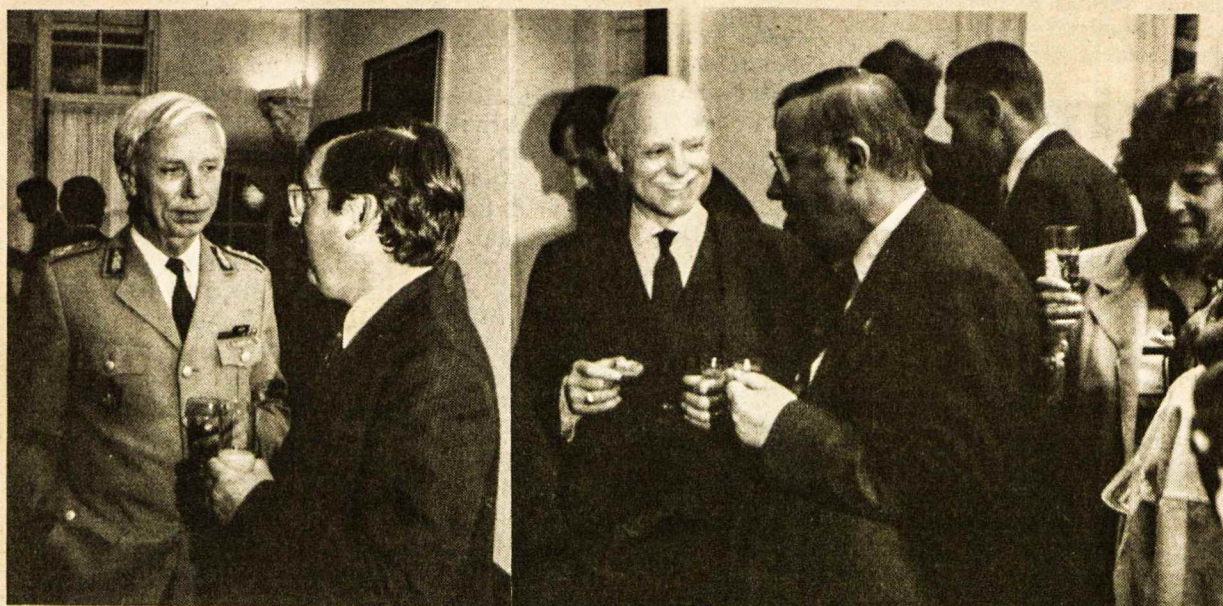
tektai Gediminas Jurevičius ir Stasys Juška, įveikę tris kitų autorių grupes. Pagal ankstesnį jų projektą jau yra statoma nauja šventovė Palemonė. Planuotojai nutarė neatkurti 1982 m. susprogdintos Kristaus Prisikėlimo šventovės Tilžėje, ten pastatytos XIX š. viduryje. Toje vietoje dabar iškils moderni šventovė, pastatyta iš klijuoto medžio konstrukcijų, stiklo ir betono. Autentiškai bus atkurtas tik neogotikinis senosios šventovės varpinės bokštas. Statybos darbus finansuos Lietuvos ir Vokietijos Katalikų Bendrijos, bus renkamos aukos ir prašoma valstybinės paramos.

SPECIALIAI RUSIJOS ĮRANGA

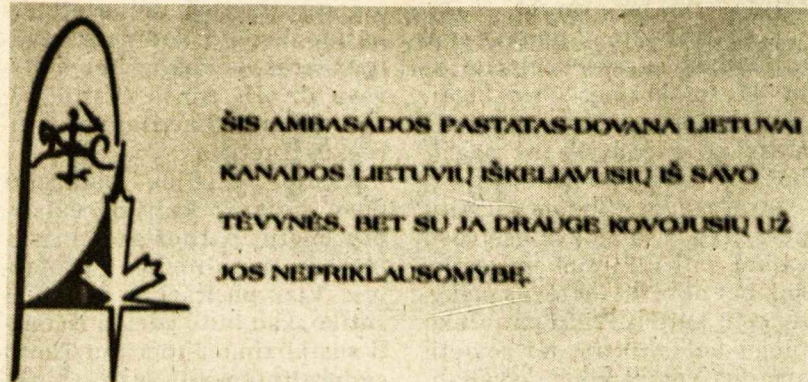
„Lietuvos rytas“ rugsėjo 8 d. skaitytojams pranešė: „Iš neoficialių šaltinių sužinota, kad Rusija sutiko teikti specialią įrangą Lietuvos policijai: 110 neperšaunamų liemenių, 400 skydų, 50 porų antrankių, 4.000 granatų su asarinėmis dujomis, 1.000 guminių lazdų ir kitą įrangą. Bendra užsakymo suma — 5.9 milijono rublių. Už pateiktą įrangą Lietuva Rusijai ties medžio apdirbimo stakles ir audinius milicijos aprangai“.

ŠOKIŲ MARATONAS

Vienas rugsėjo savaitgalis Druskininkų vasaros estradose buvo skirtas šokių maratonui „Nuvaryti arkliai“. Jį suorganizavo Pramogų centro direktorius Andrius Šikšnius, sutelkęs ne tik šokėjus, bet ir maratono rėmėjus. Su devyniom „Nuvarytų arklų“ maratonan įsijungiančiom šokėjų porom žiurovų supažindino populiarios televizijos laidos „Piramidė“ vedėjas Andrius Rožickas. Pernykščiam „Nuvarytų arklų“ maratone dvi poros šoko 29 valandas ir 5 minutes. Tai buvo šiemetiniame maratone Alytutį atstovaujantys Ramunė Goroviciūtė ir Artūras Lakalskis su šiemetiniiais vertintojų komisijos nariais Birute ir Kęstučiu Bočiais. Maratono dalyviai turėjo šokti ir per tylos paūzes tarp dainų, kiekvieną valandą susilaukdam tik penkių minučių pertraukos. Naują Lietuvos rekordą „Nuvarytų arklų“ maratone pasiekė Jūratė Klimaitė ir Osvaldas Petrošius, šokėjų pora iš Kauno, įstengusi šokti net 43 valandas ir 37 minutes. Maratoną laimėjusi kauniečių pora šiuo metu yra bedarbiai. Jiems bus naudingas Kauno akcinės bendrovės „Valdex“ įteiktas prizas, maratono metu išaugęs iki 20.000 rublių. Pagrindiniais laimėtojų Jūratės Klimaitės ir Osvaldo Petrošiaus varžovais buvo kita kauniečių pora — Edita Stankevičiūtė ir Saulius Gudas. Jis apalpo, pasitraukęs iš šokių aikštėnės, ir buvo nuvežtas ligoninėn. Toks „Nuvarytų arklų“ maratonas tėra žiaurus šokėjų kankinimas, laukiant visų porų iškritimo, kad liktų tik viena leisyvė laimėtojų pora. Negeresni reikalai ir su žiūrovais. Po pernykščio šokių maratono blaivyklon buvo nuvežti devyni, po šiemetinio — trisdešimt penki, tarp kurių buvo ir trys nepilnametėiai. V. Kst.

Svečiai Lietuvos ambasados Briuselyje atidarymo priėmimo. Dešinėje – Lietuvos AT pirmininkas V. LANDSBERGIS pokalbyje su Europos Bendruomenės pareigūnais

Lentelė Lietuvos ambasadoje Belgijos Briuselyje su įrašu, liudijančiu, kad pastatas yra Kanados lietuvių dovana Lietuvai

„Kviečiame dirbti užsienyje“

Lietuvos spaudoje pasirodė skelbimai, kviečiantys jos gyventojus dirbti užsienyje, žadancius gerus atlyginimus, prašančius už tarpininkavimą 3 dolerius. Agentūros adresus nurodomas Kanadoje. Ar galima tuo pasitikėti?

Didelės skelbiminės iškarpas tolimesnis tekstas sumini įvairias profesijas (gydytojus, žemės ūkio darbuotojus, sunkvežimio vairuotojus ir t.t.). Mėnesio atlyginimas — „apie 7000 JAV dolerių ar net daugiau“. Ragina kreiptis į agentūrą (nurodomas tik pašto dėžutės nr. Willowdale, Ont.). Prašo atsiųsti 3 JAV dol. ir siūlo Lietuvos gyventojui „įsidarbinti Australijoje, N. Zelandijoje, JAV, P. Amerikoje, Afrikoje, Karibų salose, Kuveite, Saudi Arabijoje, Azijoje, Europoje, viso pasaulio besivystančiose šalyse“. Kanada neminima ir prašoma nesiųsti jokių dokumentų.

Tai tokia nepažymėto Lietuvos laikraščio iškarpą gavom iš 26 m. amžiaus asmens su prašymu: „Gal galėtumėte patikrinti... adresą, ar yra galimybė įsidarbinti. Pas mus dabar dažnai būna skelbimų laikraščiuose, siūlančių įsidarbinti užsienyje ir prašančių atsųsti po kelis dolerius, kurie pas mus atstoja beveik pusę mėnesinio darbininko atlyginimo. O nusituntus tuos dolerius ir pasi- baigia pažadai įsidarbinti užsienyje. Tai išeina tas pats, kas išmesti pinigus į balą. Abu 26 m., turime šaltkalvio-remontininko, santechniko specialybes bei vairuotojų teises... Jei įsidarbitume, prižadame papildomais rūpesčiais jūsu neapkrauti. Jei dėl viso šio išleisite keletą dolerių, parašykite, juos gražinsime“.

Kaipgi Lietuvoje nesusižavėti tokiu „\$7000 JAV ar daugiau“ loterinį laimikį atstojančių atlyginimu? Skubam su sekančiu atsakymu.

„Patikrinti adreso ar pačios agentūros neįmanoma, nes nurodytas tik pašto dėžės numeris Willowdale pašto įstaigoje. Kas ją nuomoja, žino tik paštas. Ar iš viso tokia firma yra, patikrinti gali tik policija. Minėtoji agentūra atsiunčianti ir anketą už \$3 JAV (už paštą ir firmos paslaugą Kanadoje būtų gal ir normali kaina), gali būti sąžininga, bet gali būti tik pasipiniginimo užmojis. Labiausiai krinta akin \$7000 JAV mėn. atlyginimas. Tai \$84,000 per metus „ar net daugiau“! Bet kuris Kanadoje ar JAV mielai skubėtų taip įsidarbinti! Tai aukštų pareigūnų bendrovių vadovų atlyginimai. Be to, išskyrus JAV, Australiją ir N. Zelandiją (Kanada skelbime nepamėnėta), retas minėtų kraštų ir „besivystančios šalys“ (kaip ir dar šian-

Hamilton, Ontario

KLK MOTERŲ DR-JOS Hamiltono skrysių valdyba šaukia visuotinį narių susirinkimą spalio 18, sekmadienį, tuoj po 10.30 v. Mišių parapijos salėje. Prijuočiandis ir viešnios taipogi kviečiamos dalyvauti. Po susirinkimo — kavutė ir pačių moterų kepti skanumynai. V-ba

KLK MOTERŲ DR-JOS skrysių renka aukas „Vaiko tėviškės namų“ statybai Lietuvoje. Statyba pradėta, bet dar nebaigta. Statybinė medžiaga brangi. Todėl reikia išeivių paramos. Visi kviečiami į talką. Auką galima įnešti į bankelyje „Talka“ einamąją sąskaitą nr. 1467608. Z.R.

„VAIKO TĖVIŠKĖS NAMAMS“ per KLK moterų dr-jos skryių aukų: \$25 — L. Meškauskienė a.a. S. Gedikienės atminimui; \$20 — D. Žemaitienė a.a. S. Pyragienės ir a.a. P. Enskaičio atminimui; \$20 — B. Skverekienė a.a. V. Venckevičiaus atminimui; \$50 — B. B. Venckevičiaus atminimui.

Skrysių valdyba nuoširdžiai dėkoja.

VYSK. M. VALANČIAUS MOKYKLOS tėvų susirinkime pirmininku ir toliau sutiko būti Andrius Čerškus. Išnirkinęs pareigas perėmė Siga Ericksonienė. Ilgametei ir pareigajai išdininkei O. Gedrimienei nuoširdus ačiū. Mokslo metų pradžios ir pereitų metų užbaigimo iškilmės įvyks spalio 25, sekmadienį, ir prasidės Akšiomis 10.30 v.r. Iškilmingas aktas tuoj po Mišių parapijos salėje. Jau ruošiamasi Kalėdų eglutei, kuri įvyks gruodžio 13 d. Bus muzikinė programa.

AUKŠTESNIŲJŲ LITUANISTIŲ kursų mokiniai gaus X, XI ir dvi XIII skrysių užskaitas.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ „GYVATARAS“ praneša, kad repeticijos vyksta kas antrą šeštadienį nuo 1 iki 2.30 v.p.p. Jaunimo centro salėje. G. Liaukienė

Metinė „TĖVIŠKĖS ŽIBURIJ“ numerata oro paštu — 110 dolerių visuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

HAMILTON TRAVEL BUREAU 764 Barton St. E., Hamilton, Ont. Reg. 1035989. Tel. 549-4149 arba 549-4140. Sutvarkome keliones į Lietuvą ir iš Lietuvos. Besilankančiams Kanadoje duodate sveikatos draudą. Pristatome jūsų pačių sudarytus siuntinius į Lietuvą. Pervežame autobusų keleivius į Montrealį ir iš Montrealio.

FUTURE.I
REAL ESTATE LTD. REALTOR
Nijolė Baranauskaitė-Bates
Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė
tel.: verslo 769-3300 namų 769-1835
Patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas.
2254 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6S 1N6
Pirkite namus geresnei savo atečiai!

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje,
įsikūręs nuosavuose namuose —
„TALKA“ LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	IMAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki...3%	asmeninės paskolas ... 12.25%
santaupas	nekiln. turto pask. 1 m. ... 6.5%
kasd.pal.taupymo s-ta ... 2.25%	nekiln. turto pask. 3 m. 8.5%
90 dienų indėlius	Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
1 m. term. indėlius	Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.
1 m. term.ind.mėn.pal. 5.5%	
3 m. term.indėlius	
RRSP ir RRIF (pensijos)...2.75%	
RRSP ir RRIF 1 m. 6%	
RRSP ind. 3 m. 6.25%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus „Talkoje“

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

A. a. Bronius Babušis, Zana-vykijos krašto sūnus, gimęs 1902 m. gegužės 21 d. Katilių kaime, dabartiniame Šakių rajone, gyvenęs Atlantic Beach miestelyje prie Niujorko, po sunkios ligos mirė rugpjūčio 13 d. Long Beach ligoninėje. Velionis, baigęs Marijampolės gimnaziją, dirbo finansų įstaigoje Šakiuose. Su šeima Vokietijon pasitraukė 1944 m. Pokarinės dienas praleidęs Memmingeno stovykloje, į JAV atvyko 1949 m. Pradžioje gyveno Čikagoje, vėliau persikėlė į Atlantic Beach. Velionis bendradarbiavo „Drauge“ ir „Darbininke“, plačiais aprašymais įsijungė Alicijos Rūgtytės redaguotam „Zanavykijon“, kurios dvi dalis išleido lietuvių istorijos draugija Čikagoje. Velionis palaidotas Niujorko Cypress Hills kapinėse. Gedulines Mišias koncelebravo lietuvių pranciškonų kunigai. Laidotuvių apeigas atliko kun. S. Ropolas, OFM. Laidotuvių dalyviai pietums susirinko Kultūros židinyje. Velionis paliko žmoną Oną, sūnų Edmundą, Čikagoje — seserį Salomėją, Lietuvoje — brolį Antaną, devyniasdešimt trejų metų sulaukusį Sibiro tremtinį. Brolis Jonas mirė Sibire, brolis Juozas — Čikagoje, sesuo Stasė — Australijoje.

JAV LB Niujorko apygardos valdybos rugpjūčio 8 d. Kultūros židinyje įvyksiamose posėdyje dalyvavo ir JAV LB krašto valdybos pirm. Vytautas Maciūnas, kultūros-tarybos vykdomasis teko kultūriniais reikalais.

Tas. Pagrindinis dalyvių dėmesys teko kultūriniais reikalais. Buvo aptartos galimybės iš Vilniaus atsikviesti berniukų chorą „Ąžuoliukas“. Posėdyje dalyvavo ir jo įsteigėjas bei ilgametis vadovas Haris Perelšteinas, dabar gyvenantis Niujorke. Tikimasi, kad bus rasta priemonių šiam reikalui sutelkti pakankamai lėšų. Rašytojas Vytautas Volertas, einantis kultūros tarybos pirmininko pareigas, kalbėjo apie vienam Broadway teatre gegužės 10 d. surengtą nesėkmingą premijų įteikimo šventę. Jis pažadėjo kitą premijų šventę surengti lietuviškoje aplinkoje. Spaudoj paskelbtame posėdžio aprašyme neminimas esminis dalykas, kad JAV lietuvių fondas sekančios šventės premijoms nėra paskyręs lėšų. Primenama, kad tokiu renginiu reikia pagerbti lietuvių kultūrininkus. Tačiau ši šventė visada turėjo nesklaidumų, susietų su lietuviams būdingu delsimu. Premijų paskyrimas būdavo nepateisinamas suvėlinamas, o tada prasidėdavo skubėjimas. Kartais net nebūdavo laiko prieš šventę paskelbti visus naujuosius premijų laureatus, visuomenę supažindinti su jų nuopelnais.

Vokietija

Vasario 16 gimnazija Tautos šventę rugsėjo 8 d. pradėjo iškilmingu Lietuvos trispalvės iškilimu jai skirtoje aikštėje. Direktorius Andrius Šmitas moksleivius supažindino: su dviguba šios šventės reikšme. Tautinių požiūrių ji skiriama Vytauto Didžiojo pasirinktos karūnacijos dienai, religinių požiūrių — Dievo Motinos Marijos gimtadieniui ir atleidams Šiluvoje. Lietuvos vėliavą iškėlė uniformuoti gimnazijos skautai. Oficialioji šventės dalis Romuvos pilies salėje buvo pradėta ekumeninėmis pamaldomis. Evangelikams Šv. Rašto ištraukas skaitė ir pamokslą sakė jų kun. Fr. Skėrys, katalikams Mišias atnašavo kapelionas kun. Edis Putrimas. Pamokslą pakeitė ateitininkų atliktą Lietuvos istorinių įvykių pynę, primenantį jos žymiuosius valdovus, knygnešius, „Ausrą“ ir „Varpą“, pokarines partizanų kovas, sovietinės okupacijos metais prigrindę leistą „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kroniką“. Po pamaldų moksleiviai pradėjo aštuonių kilometrų žygį į Odenwaldo kalnus. Pasirinkto kalno viršūnėje jų laukė prie didelio parko įrengta sporto aikštė, medinis namas su stalais, suoliais, keliom kepimo krosnim. Ten jiems dešrėles kepė gimnazijos personalas. Papietavus prasidėjo futbolo rungtynės tarp kelių su darytų komandų. Į jas įsijungė ir mokytojai, pralaimėję moksleiviams.

Australija

A. a. Jonas Pinčius, su grupe Tasmanijos lietuvių birželio 24 d. išvykęs ilgesnei viešnagai Lietuvon, rugpjūčio 17 d. ten mirė pas savo seserį. Velionis, gimęs 1912 m. pabaigoje prie Šilutės, Australijon atvyko 1948 m. Darbo sutartį atlikęs Tasmanijoje, dirbo elektrinių kronelių gamykloje Hobarte. Buvo vedęs australe Patience, su kuria išaugino du sūnus, kreipėsi žaidusius „Perkūno“ sporto klubo komandoje. Hobarto priemiestyje turėjo savo rankomis pasistatytą namą. Velionies sudegintų palaikų pelenai iš Lietuvos buvo parvežti Tasma-

nijos sostinė Hobartan ir čia palaidoti rugpjūčio 29 d. Mišias Hobarto priemiesčio Šv. Jono šventovėje atnašavo kun. M. Delaney. Pamaldose dalyvavo lietuviai su kitų tautybių australais. Lietuvių vardu su velioniu atsisveikino Ramūnas Tarvydas. Pamaldos baigtos lietuvių sugiedotu Tautos himnu.

Britanija

Kun. dr. Jonas Sakevičius, MIC, Londono lietuvių Šv. Kazimiero šventovės klebonas, savo vasaros atostogas šiemet praleido marijonų centre Čikagoje. Rugpjūčio 21 d. jis grįžo Londonon klebono pareigoms. Kun. dr. J. Sakevičius, MIC, š. m. birželio 30 d. jau yra sulaukęs amžiaus aštuoniasdešimtpenkmetį. Atostogų metu jį Londone pavadavo kun. A. Hoffmann grįžo savo parapijon Vokietijoje, Bavarijos Freisingo mieste.

DBLS tarybos suvažiavimas spalio 17, šeštadienį, įvyks Ukrainiečių klube Wolverhamptone. Suvažiavimas buvo pakviesti DBLS tarybai priklausančių organizacijų, DBLS skyrių atstovai. Įvadinį žodį tarė Lietuvos ambasados Londone patarėjas dr. Antanas Nesavas. Pagrindinė šio suvažiavimo tema — „Išėjimo tikslai ir ateitis, Lietuvai atgavus nepriklausomybę“. Rezoliucijomis bei kitais suvažiavimo reikalais rūpinasi DBLS tarybos pirm. K. Baublys.

Tautos šventei skirtas Mišias Šv. Kazimiero šventovėje Londone rugsėjo 6 d. atnašavo klebonas kun. dr. Jonas Sakevičius, pamokslą kalbėjęs apie Vytauto Didžiojo planuotą, deja, neįvykusią karūnaciją bei jos anuometinius atgarsius pasaulyje. Mišiose dalyvavo Lietuvos ambasadorius Britanijai Vincas Balickas. Po pamaldų jis ilgesnį laiką praleido su juse dalyvavusiai vietiniais lietuviais ir svečiais iš Lietuvos.

LIETUVA LAUKIA PARAMOS

Atgavusi nepriklausomybę mūsų tėvynė, nuskurdinta ilgos sovietinės okupacijos, reikalinga ekonominės pagalbos.

AUKOKIME JAI PER TAUTOS FONDĄ.

Mūsų aukos, testamentiniai palikimai padės įtvirtinti atgautą nepriklausomybę ir pakelti krašto gerovę. Aukos bei palikimus siųskime Tautos fondo atstovybei Kanadoje šiuo adresu:

TAUTOS FONDAS, 310 Rathburn Road, Etobicoke, Ontario M9B 2L8

RE/MAX
Roseland Realty Ltd., Realtor
Independently Owned and Operated

Regina (Gina) Gregorian
Associate Broker

Namų pirkimo ir pardavimo atstovė
Patarnauja lietuvių kalba.
Burlingtono, Hamiltono ir Oakvillės apylinkėse.
Nemokamas namų įvertinimas.

720 Guelph Line
Burlington, Ontario L7R 4E2
Toronto Line: (416) 827-6454
Res: (416) 336-2814 Fax: (416) 333-3616

(416) 333-3500

Advokatas AUDRIUS A. STONKUS

20 Hughson St. South, Suite 1003 (Union Gas Building) Hamilton, Ontario L8N 3C8
Telefonas (416) 529-7462

PATARNAVIMAI Į LIETUVĄ

- Pristatom jūsų sudarytus siuntinius gavėjui į namus.
- \$2.80 kg laivu. \$5.90 kg lėktuvu (išsiunčiam kas penktadienį).
- Hamiltono rajone paimame iš namų.
- Mažiausia siunta — \$15, maksimumo nėra.
- Pristatome automobilius, šaldytuvus, šaldykla, viryklas ir televizorius tiesiai gavėjui į namus.
- Automobilis LADA VAZ 21063 \$4,000.00 JAV dol.
- Virykla 4 skylių, elektrinė arba dujinė \$200.00 JAV dol.
- Šaldytuvas „Snaigė“ \$250.00 JAV dol.
- Skambinkite dėl kitų prekių bei automobilio kainų.
- Pristatom pinigų į rankas.
- Mes esame EUROTRAX PARCEL SERVICE agentai.

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

517 Fruitland Road Stoney Creek, Ont. L8E 5A6
Tel: (416) 643-3334
Fax: (416) 664-6097

Skambinti: 9 v.r. — 8 v.v.;
pristatyti: 10 v.r. — 5 v.p.p.;
šeštadieniais: 10 v.r. — 3 v.p.p.
Susitarus priimsime visada.

Amerikos rinkimai ir lietuviai

JONAS URBONAS

Sparčiai artėja lapkričio 3-ji, Amerikos rinkimų diena. Bus renkami: prezidentas su viceprezidentu, trečdalis senatorių, visi 435 kongreso nariai, daugumos valstijų seimečių senatoriai ir atstovai, teisėjai, apskričių tarybų nariai. Keliose valstijose bus balsuojama, ar apriboti kongreso narių ir kitų renkamu atstovų kadencijas. Kai kur bus balsuojama dėl turto mokesčių kėlimo kontrolės įvedimo. Bus dar daug kitų dalykų, kur balsuotojai nulems jų priėmimą ar atmetimą.

Rinkimų rezultatai nulems ne tik kas bus Amerikos prezidentu. Bus padaryta ir daug kitų sprendimų, kurie palies mus visus. Nuo to, kas bus išrinktas prezidentu, priklausys, ar bus apsaugoti negimusių, ar ir toliau laisvės vardan Aukščiausiam teismui ir kongrese vyraus liberališka dvasia, vedanti Ameriką į moralinę pradžią.

Nuo to, kas bus išrinktas prezidentu ir kongreso nariais, daug priklausys ir tolimesnė pama Lietuvai, dėl kurios laisvės atgavimo visi išsiviję lietuviai aukojomės, sielojomės, demonstravome.

Iki šiol, esant dabartinei valdžiai JAV-se, palyginti daug laimėjome atgimstančiai Lietuvai, nors esame negausi tautinė grupė. Ir tai dėl to, kad buvome gana vieningi ir gerai organizuoti. Turėjome gerai organizuotus Lietuvos vyčius, per visą Ameriką išsiplėtusį JAV Lietuvių bendruomenės

apylinkių tinklą. Turėjome ir tautiečių, kurie jau eilę metų gana aktyviai reiškiasi Amerikos politinėje sistemoje. Turėjome ir visą eilę aktyvių paskirčių asmenų, kaip Leonardas Šimutis, Antanas ir Ona Rudžiai, Stukai, Leonardas Valiukas, Rimas Česonis, Raimundas Kudukis, Linas Kojelis, Aušra Zerr, Anatolijus Milūnas ir kt., kurie per savo pažintis įtaigojo Amerikos prezidentus nepripažinti Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą, o kongresą ragino priimti Baltijos valstybės palankias rezoliucijas. Įtaigojo prezidentą daryti pakartotinius pareiškimus dėl sovietinės okupacijos nepripažinimo ir tramdyti sovietų vadus nenaudoti jėgos prieš baltiečius. Šiuo metu jie ragina spausiti Jelciną, kad atitrauktų rusų kariuomenę iš Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių.

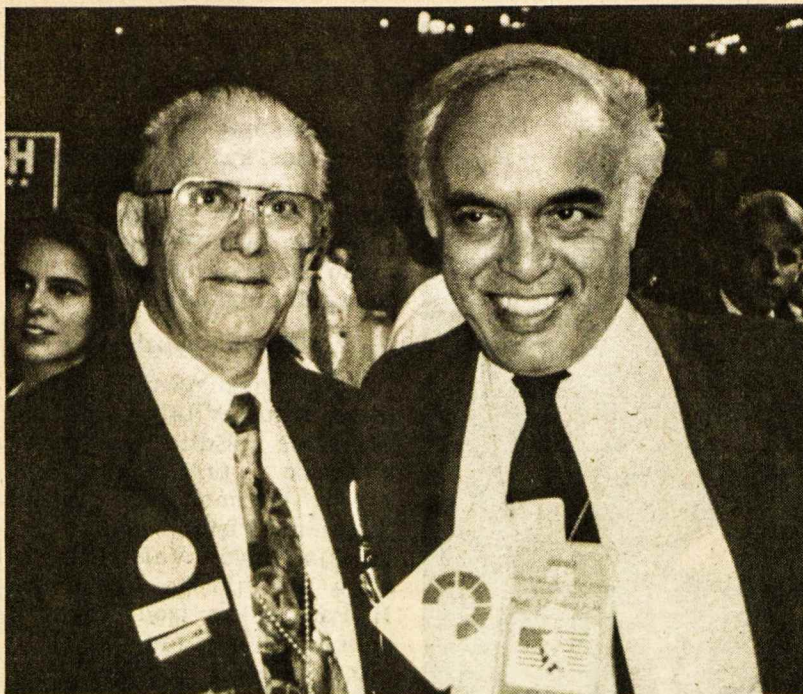
Taigi patirtis rodo, kad ir vienas aktyvus asmuo ar nedidelė organizuota grupė daug ką gali padaryti bei paveikti Amerikai vadovaujančius asmenis. Todėl ir dabar mūsų kad ir negausios tautinės grupės aktyvus dalyvavimas Amerikos politinėje sistemoje yra labai svarbus Lietuvos atečiai.

I Amerikos prezidentus turime du pagrindinius kandidatus — prezidentą George Bush ir Arkansas valstijos gubernatorių Bill Clinton.

Prezidentas George Bush yra gana tvirtas tarptautinėje politinėje arenoje ir tai yra

įrodęs savo veiksmis. Diplomatinio keliu ir ne kartą viešai yra pasisakęs už Baltijos valstybių nepriklausomybę. Šiuo metu jis spaudžia Rusijos prezidentą Jelciną atitraukti rusų kariuomenę iš Baltijos valstybių. Atstaciaus diplomatinis ryšius su Lietuva, jo vadovaujama administracija remia Lietuvą įvairiais būdais ir jau iki šiol Lietuva yra gavusi už daugiau kaip šimtą milijonų dolerių įvairios paramos. Jis yra gerai susipažinęs su Lietuvos ir mūsų lietuvių reikalais. Baltuosiuose rūmuose vienas iš jo asistentų ryšiams su visuomene-tautybėmis yra lietuvis James Schaefer. Prezidentas Bush yra pasisakęs prieš abortus ir palaidą šeimyninį gyvenimą. Jis nėra populiarus Amerikoje dėl šiuo metu ekonominės stagnacijos, kuri yra palietusi ir kitus kraštus, net Vokietiją ir Japoniją. Jis yra pasisakęs prieš kėlimą mokesčių, už mažinimą biudžeto deficito, valdžios išlaidų kontrolę, už sveikatos draudimo reformą.

Bill Clinton, laimėjęs demokratų partijos pirminius rinkimus, buvo išrinktas kandidatu į prezidentus. Sumažinti deficitui jis žada pakelti daugiau uždirbantiems mokesčius. Yra pasisakęs už visuotinę, valdžios prižiurimą sveikatos draudimą. Remia be kontrolės abortų darymą. Lietuvių bendruomenei pažadėjo, jeigu bus išrinktas prezidentu, išvesti rusų kariuomenę iš Baltijos valstybių. Negaliu pasakyti, kiek jis yra susipažinęs su

Amerikos lietuvių respublikonų federacijos pirmininkas JONAS URBONAS su televizijos programos "Fire Line" komentatoriumi ROBERT NOVAK, kuris teiravosi apie dabartinę būklę Lietuvoje

Lietuvos reikalais. Atrodo, jam laimėjus, vėl iš naujo reikės ieškoti kontaktų su juo ir jo administracijos nariais.

Trečias kandidatas — bilionierius Ross Perot. Kiek jis žino apie Lietuvą ir lietuvius, niekur neteko matyti ar girdėti. Žada viską atstatyti, išmokyti susidariusį deficitą, pakelti mokesčius ir visiems duoti darbą. Daug kalba, bet nieko konkretaus nepateikia.

Gera pagalvokime už kurį kandidatą atiduoti savo balsą. Aš rekomenduoju vėl balsuoti už prezidentą George Bush ir viceprezidentą Don Quayle. Gyvename beįgi laisvame krašte. Pasirinkime tą, kuris arčiau širdies. Nepamirškime pabalsuoti ir už kongreso narius, senatorius, teisėjus ir kitus. Pasirodykite, kad bū-

dami negausi tautinė grupė esame aktyvūs, organizuoti. Tada ir toliau su mumis skaitysis ir respublikonai, ir demokratai. Visi dalyvaukime rinkimuose ir junkimės į Amerikos politinių partijų sistemą.

Red. pastaba. Paruošus spausdinimui šį straipsnį, gautas Amerikos lietuvių respublikonų federacijos pirmininko Jono Urbono pranešimas apie šios lietuvių organizacijos susitikimą Baltuosiuose rūmuose Vašingtone su prezidento G. Bush'o patarėjais. Jame buvo aptarti lietuviams bei Lietuvai rūpimi klausimai ir susilaukta labai palankaus dėmesio, ypač pagalbą Lietuvai liečiančiais klausimais. Susitikimą suorganizavo lietuvių kilmės Baltųjų rūmų patarėjas James Schaefer.

PRINTING NET

66 MIMICO AVE.
ETOBICOKE, ONT. M9V 1R3,
TEL. (416) 252-6741

Savininkas Jurgis Kuliešius

NAUJA LIETUVIŠKA SPAUSTUVĖ
Renkame tekstus lietuviškai ir angliškai.
Spausdiname: raštinės reikmenis (laiskus, vokus, vizitines korteleles); bekalinio (carbonless) popieriaus blankus; lankstinukus ir reklaminius lapelius (flyers); knygas, kalendorius; vestuvinius ir kitus kvietimus; koncertams bilietus ir programas.
Susitarus užsakymus palame ir pristatome. Priimanos kainos. Lietuviams nuolaida.

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

ASF

EUROPARCEL

APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ, RUSIJĄ, MOLDAVIJĄ, GUDIJĄ

AIR CARGO

TIK 4⁹⁵ už kg
(LAIVU - \$4.40 už kg)

PRISTATOME PER 2-3 SAVAITES
I VISAS VIETOVES
GARANTUOTAI ZEMIAUSIOS KAINOS
PAIMAME SIUNTINIUS IŠ NAMŲ JEI PAGEIDAUJAMA

Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus. Nėra nei maksimumo, nei minimumo svorio. Neskaitome už C.O.D.

Nuo pirmadienio iki penktadienio, 7 v.r. - 4 v.p.p.

MONTREALYJE 2600 RUE LEGER LASALLE, QUE.

Naujas numeris: **931-9389**

SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAIŠ BET KADA - 7 DIENAS

Vytas Gruodis Jr. (or Alexander Khalimov)

Aukojo "Tėviškės žiburiams"

\$1,000 - J. Rukšienė; \$100 - A. Ambraska, E. Šarauškas, A. T. Sekonai; \$75 - G. A. Sakus; \$50 - M. Jakubauskienė, D. Mitkienė, I. L. Ulbinas; \$40 - E. Urbaitis; \$30 - R. V. Mielėlis; \$25 - dr. G. Sungailienė, A. Arliekienė, S. Šimolūnas; \$20 - G. Patupis, K. Zbarauskas, J. Astas, L. Kurkulis, J. Šlajus; \$15 - dr. L. Kriaučiūnas, F. Urbaitis, Z. Saurazas, A. Trečiokas, G. Viskanta, P. Plestys; \$10 - A. Minelga, V. Gražulis, B. Jonynienė, J. Skomantas, A. Trečiokas, S. Pargauskienė; \$5 - SOS Lithuania Inc. (Miami, FL), A. Janušonis, M. Burkaitis, J. Kvietys; \$3 - O. Juodišius; \$2 - A. Gustaitis.

Garbės prenumeratą atsiuntė:
\$100 - R. Švarcienė; \$55 - L. Vaitonis; \$50 - P. Sakalauskas, dr. L. Ragas, V. Gražulis, V. Vaitiekūnas, M. Trakis, S. Meškauskienė, B. Užemis, dr. A. Valiulis, V. Vaitiekūnas, St. Galievičius, G. Patupis, S. Tamulionis, A. G. Cibas, N. Draugelis, J. Kuras-Lasy, B. Lembergas, J. Jursys, St. Kazlauskas, R. Stankus, B. Vaisnoras, M. Studniewski, M. Norkus, S. Gotceitas, dr. V. Gotceitas, R. V. Mielėlis, A. Vasikonis, E. Kronienė, V. Petrulis.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė:
\$45 - J. Yurkus, M. Noreika, S. Vaitiekūnas; \$40 - A. Zakarevičius, B. Jonynienė, K. Radzevičius, R. Šomkaitė, P. Ročys, A. Astrauskas, A. Spakauskas, Č. Žilionis, I. Tamoliūnas, A. Razma, B. Novickis, A. Styga, B. Gudinskas, A. Sukauskas, K. Šaltys, J. Babravičius, dr. G. Jočys, A. Lazauskas, V. Gustainis, R. Striūkas, G. D. Rocca, J. Povilaukas, J. Kamaitis, J. Katkauskas, kun. A. Jurgelaitis, prof. J. Stukas, Ph.D., A. Rimba, J. Purtilis, F. Z. Rajeckas, A. Ambraska, S. Naginionis, M. Kairienė, P. Dunderas, P. Girnius, H. Macikas, J. Lekas, J. Banylis, D. Juozapavičiūtė, H. Kripavičius, V. Venckevičius, M. Pranskevičius, J. Mikalauskas, I. Tauteras, A. Nugent, L. Jakaitis, S. Ančiulis, P. Barėška, J. Juodikis, J. Valaitis, J. Žukauskas.

Už dvejus metus rėmėjo prenumeratą atsiuntė - B. Jackus, R. Putevis, A. Kynas.

Nuoširdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės ir rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie siųsdami reguliarią prenumeratą, pridėdą ir auką.

• Paremkite "Tėviškės žiburius" auką, rėmėjo ar garbės prenumeratą, testamentiniu palikimu. Dėkingi - "TŽ" leidėjai

AUDRONĖ KAIRYS

makrobiotikos konsultantė

* diagnostika
* sveikatingumo dieta
* svorio ir energijos reguliavimas
* gydymas maistu ir mankšta

Dėl konsultacijų skambinkite į makrobiotinį centrą "It's a great life".
Tel. Toronto (416) 255-1049 (voice message)

THE NEW CONSTITUTIONAL AGREEMENT

THE HIGHLIGHTS

Over the past two years, federal, provincial, territorial and Aboriginal leaders have consulted with thousands of Canadians and concerned groups from coast to coast. These consultations included Royal Commissions, participatory conferences, parliamentary hearings, and hearings in the provinces and territories held by provincial and territorial legislatures. Federal, provincial, territorial and Aboriginal leaders have agreed unanimously on August 28, 1992 in Charlottetown on a package of constitutional proposals that recognizes the equality of all Canadians and represents all of our interests. The agreement is now before Canadians.

The agreement proposes that the new Constitution would contain a statement of key economic and social objectives shared by all of the governments in the federation. The objectives include comprehensive, universal, portable, accessible and publicly administered health care, adequate social services and benefits, high quality primary and secondary education and reasonable access to post-secondary education, collective bargaining rights and a commitment to protecting the environment. The economic policy objectives to be entrenched would be aimed at strengthening the Canadian economic union; the free movement of persons, goods, services, and capital; ensuring full employment and a reasonable standard of living for all Canadians; ensuring sustainable and equitable development.

Exclusive provincial jurisdiction would be recognized in the areas of forestry, mining, tourism, housing, recreation, municipal affairs, cultural matters within the province, and labour market development and training. In addition, to ensure the two levels of government work in harmony, the government of Canada commits to negotiating agreements with the provinces in areas such as immigration, regional development and telecommunications. Federal-provincial agreements on any subject could be protected by the Constitution from unilateral change.

The new Canadian Constitution would recognize the distinct nature of Quebec, based on its French language, unique culture and civil law tradition.

In the reformed Parliament, the Senate would reflect the equality of the provinces while the House of Commons would be based more on the principle of representation by population. As well, various provinces would be assured a minimum amount of seats in the House of Commons.

The proposed Senate would be made up of six elected senators from each province and one from each territory. Additional seats would provide representation for Aboriginal peoples. The reformed Senate's powers should significantly increase the role of the elected Senators in the policy process.

The proposals recognize that Aboriginal peoples have an inherent right to self-government and that the Constitution should enable them to develop self-government arrangements and to take their place in the Canadian federation. The proposals recognize Aboriginal governments as one of the three constitutionally recognized orders of government in Canada. In addition, the proposals provide for a negotiation process between Aboriginal leaders and provincial and federal governments to put this right into effect. The recognition of the inherent right would not create any new rights to land, nor dilute existing treaty rights.

Now that Canada's federal, provincial, territorial and Aboriginal leaders have reached a consensus, it is the right of all Canadians to understand the new proposals. Call the toll-free number below to receive an easy-to-read booklet on the new constitutional agreement or a complete text.

It's your right to know what the constitutional proposals say, before voting on October 26.

FOR INFORMATION CALL:
1-800-561-1188

Deaf or hearing impaired:
1-800-465-7735 (TDD)

Canada

Lietuvių grupė Rytprūsioose prie seno girininkijos pastato Lubėnų kaime per mažojo MANTO PEČIULIO krikštynas 1992 m. pavasarį. Nuotraukoje nėra apeigas atlikusio Sudargo klebono iš Lietuvos Nuotr. A. Garmutės

Išniekintoje gentainių žemėje

Rytprūsio reportażas – specialiai „Tėviškės žiburiams“

ANTANINA GARMUTĖ

Tvyrant Lietuvoje neįprastai vasaros karščiui, pasi-
taikę gera proga nuo jų pabėgti.
Karaliaučiaus srityje gyvenanti
Jūdrė Giedrė ir jos vyras Edmundas Pečiulis pakvietė mane į vėsią Prūsijos girias.

Šimto su trupučiu km kelionė automobiliu netruko prabėgti. Multinėje už Sudargo rūpesčių nebuvo. Pirmoji gyvenvietė Pogranicny – buvę Šilėnai pasitiko keliais apšepusiais vokiškos-sovietinės statybos pastatais. Toliau prasidėjo ištisinis miškas. Taip atrodė neįdomūs akiai. Edmundas paaiškina, kad tai visai ne miškas, o šabakštynais užleisti dirbami laukai. Per 50 metų jie išaugo į menkaverčius medžius. Netoli asfalto žolėse slypi buvusių namų pamatai. Senos vokiečių kapinės baigia prasmę atsivėrusiose pakelės raistuose. Pro liaunus medelius sublizga ežeriukų akys. Bet tai visai ne ežerai, o bebrų surestos užtvankos – kadaise buvusios melioracijos pėdsakai.

Lubėnų kaime

Už septynerių kilometrų nuo sienos privačiuojuose miško sankryžų. Kelionės tikslas artėja. – Mūsų kaimas Lubėnai, – aiškina Edmundas, – dabar vadinamas Zelenodolje. Čia būta 400 sodybų. Išliko tik keturios. Dirbamų laukų nėra, vien pievos. Verčiamės gyvulininkyste.

Edmundas su tėvais įsikūrę senoje girininkijoje, raudonom čerpėm dengtais stogais. Šią sodybą Pečiuliai nusipirko iš kolonistų prieš 22 metus. Kaip ir daugelį lietuvių juos čion vargas atėjo: tėvui tapus pirmos grupės regejimo invalidu, vienai motinai mieste užauginti keturis vaikus tapo neįmanoma. Tad ir patraukė į gimtąsias Sudargo apylinkes pasienyje. Deja, čia niekas su pyragu nelaukė: motinos gimtinę saugojo tik vienišas medis laukų platybėje, o kur tėvų gyvenata – tik mūrinio rūsiu griuvėsiai. Teko persikelti per Lietuvos sieną, kuri buvo vos už 5 km.

Gyvena Pečiuliai neblogai. Dirba lietuviškai, tad ir savo trūsio vaisiais naudojasi. Pievų aptvare ganosi 2 karvės, 4 telyčios, 2 veršiučiai, jautis ir arklys. Garde kriukš penimos kiaulės, kieme ir patvartėje kapstosi būrys vištų. O pažvel-

gusi į darželį atskirsi, kad čia lietuviai gyvena. Iki pernykščių metų jie augino dar ir valdiškus gyvulius – 40 veršiukų, – tačiau sovietinis ūkis už visą metų darbą sumokėjo tokį atlyginimą, kokį pas mus Lietuvoje gera šlavėja per 1 mėnesį uždirba. Tad šis darbo atsiskaitymas vyrų sūnys Edmundas, išmokęs suvintojo, šaltkalvio ir elektriko amatų, privočiai remontuoja automobilius. Kiti sūnūs taip pat savarankiškai: vedę lietuvaite, gyvena ir dirba gretimose rajonuose. Kiek blogiau, kad jų vaikams vadinamoje Kaliningrado srityje nėra nė vieno lietuviško darželio ir mokyklos. Todėl su jais jau tenka kalbėtis „didžiojo brolio“ kalba.

Lietuviai – „labusiai“

Karščiai alina ir Prūsijos girias. Ne visada iškrenta rasa ant pievų. Kas rytą einu pasi-
vaikščioti ažuolų ir uosių keliu pro seną girininkiją. Čia vėsu, ramu ir gera. Lomoje teka baigiantis išdžiūti upeliukas. Jo krantu išdidžiai kiceina lapė. Abejinga vaikštinėjanti kieme vištom, ji nutolsta pamiškė. Mat rudosios gudruolės urvas visai netoliese. Tad kaimynų vištų nepjaus. Šunys taip pat neplėšo grandinių dėl rudosios. Gamtoje taikus sugyvenimas.

Žmonių visuomenėje blogiau. Darbščius lietuvių, kurių šiose vietovėse apie 35%, kolonistai vadina „labusais“ (nuo žodžio „labas“), išjuokia, kad jie nenormalūs – eina šienauti dar saulei netekėjus, jiems nenoriai parduoda prekes parduotuvėje, o po 1990 m. kovo 11-osios pasitaikydavo atvejų, kai triukšmingai apiešiodavo ir išstumdavo iš eilių.

Ėjo kaip skėriai ...

Pereiti Lubėnus užtenka pusvalandžio. Kaimo galulaukės puslankiu gaubia iškilusius geologinius Nemuno krantus. O didžioji Lietuvos upė vingiuoja toli už pievų pačiam horizonto pakraštyje. Matosi šventovių bokštai ir gyvenvietės Lietuvoje. Vaizdas atrodė pasakiškas, jei nežinotum kur esi. Edmundas ir jo motina Ona Pečiulienė aiškina, kad visas šis kaimo pakraštis buvęs apstatytas daugybe gražių ir tvarkingų namų. Su-naikino juos ne karas, bet pokaryje atsibastę rusų kolonistai. „Ėjo kaip skėriai, naikino, griovė, vertė viską iš eilės. Be gailės, be supratimo, be proto. Tarsi manijos kokios apstėsi, su įniršiu“. Šlaite matosi dar išlikusių pamatų, rūsių arkos, kurių neįveikė traktorių plienas.

Pečiulių kaimynai

Netoli venas kito, pievų pakraštyje tarsi atsiskyrėliai bestovė trys gyvenamieji namai. Vienaime gyvena lenkai Malkovskiai. Verčiasi avių ir triušių auginimu. Į antrąjį šį pavasarį atsikraustė rusų šeima. Trečiajame savo audringo gyvenimo aštuntąjį dešimtį baigia vienišą rusę Artiomovą. Ji garsi tuo, kad po karo perėjo beveik visus, šio krašto kaimus, ir visur jai buvo blogai: jei namai mūriniai, tai jų sienos tvirtos ir storos – plytų neišardys, jei mediniai – tai labai greitai susikūrena. Mat viename namo gale gyvena, o kitą jo galą arda ir kūreni.

Paskui kraustaisi į kitą namą. Buvę ir neblogų namų: atskiruose kambariuose patogų atskirus gyvulius laikyti: karvė, kiaulės, vištos. Čia ir patalpa tavo pačios miegamajam ir nebūtinai salonas – bravorėliui. Kai atsibosta, namą kokiam „labusui“ parduoti, nes kitaime kaime tuščią gausi. Kraštąs gi trofėjinis – „mūsų“. Priešpaskutinis jos namas buvo beveik žmoniškas, tiksliai grindų „fašistai“ neturėjo: buvo iškalta tokiom mažom lentutėm – argi tai grindys? Iškapojusi jas ir sukūrenusi. (Apie parketo paskirti šiai moteriškai aiškinti beprasmė.)

Tokie Pečiulių kaimynai Lubėnuose.

– Viskas tai viskas, – pratešia pasakojimą Pečiulienė, – bet vieno dalyko vokiečiai jiems nedovanos: kapų išniekinimo ...

– Argi taip baisiai kapinės apleistos?

Yra žinomas posakis: aplankyk kapines ir spręsk apie žmonių kultūrą. Todėl prašau Edmunda pavezėti mane iki kaimo kapinių. Jų esama dvejų. Edmundas tyli. Primygtinai prašau: „Ne, – sako susimąstęs jaunas vyras, – tik ne dabar. Vėliau. Pradžioje geriau mes jums parodysim brangias lietuviams, istorinės vietas“.

Sutikau. Kelionės leisimės rytojaus diena.

Nerami naktis

Į pavergtą Prūsų žemę ateina vakaras. Eisime išlėti. Tik keista nuojauta sako, jog su blėstančia saule dienos patirtis nesibaigė.

Neapsirinku. Gilų vidurnaktį girdi ima plėsyti duslūs pratį garsai. Kas tai? Jeigu sapnuočiau, – galvočiau, kad geizinis legendos vilkas staugia.

– Oi tu, Dievulėliau, – verčiasi iš lovos Pečiulienė, – einu daržų gelbėti. Ištręsi tie vargšai gyvulėliai ...

Padėjusios snukius ant tvorų, baubia karvės. Jų daug. Tai sovietinio ūkio galvijai. Per dieną nė karto nepamelžti – neatvažiuo melžėjos – jie bastosi po apylinkes. Karvės šaukiasi žmogaus pagalbos. Taip per naktį šeimininkė vis keliai ir gina daržus. Gerokai įdienojus atvyksta du petingi vyrukai – piemenys – ir nusivaro paklydusių bandą į ganyklas vešiose panemunės pievose. Iš paskos atburgia dulkėtas melžėjų autobusukas. Ir tą dieną karvės bus laimingos – jas pamelš. Dabar jau kasdien matysiu nuriedantį autobusuką. Atgal jis sugrįžta po kelių valandų. Tačiau kartais jis grįžta atgal vos apsisukęs. Kodėl? Nagi šį kartą melžėjos nerado karvių. Jos išklydo į miškus ir lankas, nes piemenys ... geria samagoną. Koks keistas sutapimas, pagalvoju: šiame kaime keturi šimtai sugriautų vokiečių namų ir keturi šimtai kenčiančių, besiblaškančių rusų karvių. Kuo prasikalto tos vargšės juodmargės? (Bus daugiau)

Kultūriniai Lietuvos paminklai iš arti

AURELIJA M. BALASAITIENĖ

Po Birštone įvykusios konferencijos, kurioje buvo nagrinėjami Lietuvos-išeivijos santykiai, turėjau progą lankyti Lietuvos kultūros paminklus, kurių globa ir atstatymu Lietuva gali didžiulius.

Valstybės muziejus

Mano viešnagės Lietuvoje metu mane Vilniuje globojo Henrikas ir Edita Paulauskai, o Kaune – prof. Petras Stirbys ir jo žmona dr. Angelė Stirbienė. Pirmoji mano „ekskursija“ buvo į Valstybės muziejų Vilniuje. Jo direktorius H. Paulauskas įrodė savo sugebėjimą muziejų padaryti tikra meno ir istorijos šventove. Šalia puikios muziejaus išvaizdos, švaros ir tvarkos, lankytoją žavi patraukliai išdėstyti rodiniai bei objektyvus Lietuvos istorinių įvykių atvaizdavimas. Įžengus pro priekines duris, erdviame prielaidėje lankytoją pasitinka senoviniai mediniai kryžiai, o aikštelėje, šalia muziejaus, stovi Medininkų namelis. Jame rasti žuvusių pasienio tarnautojų daiktai – kruvini akiniai, sušaudyta gitara, laikrodžiai ir uniformos. Jie išdėstyti specialiose vitrinose atskiroje muziejaus patalpoje.

Muziejuje įrengta Lietuvos genocido paroda, o rugpjūčio 21 d. buvo atidaryta Sibiro kankinių ir partizanų istorijos paroda. Atidaryme dalyvavo laisvės kovų dalyviai – kun. A. Svarinskas, A. Terleckas, Nijolė Sadūnaitė, Viktoras Petkus ir Girdzijauskas.

Lietuvos parodų rūmų direktoriaus Aloyzo Tarvydo kviečiama, aplankiau įspūdingą parodą pastatą, kuriuo galėtų didžiulius bet kuris Vakarų kraštas. Erdvis, puikiai apšviestas ir patrauklios patal-

pos yra pritaikytos bet kokio pobūdžio parodomis. Priešalėje lankytoją vilioja patrauklus gėlių ir atminų kioskas. Pastato apačioje yra įrengtas vakarietiško stiliaus baras. Rūmų kiemą puošia skulptūros, o pro langus matosi žavus Vilniaus vaizdas. Mano lankymosi metu buvo atvykusi vokiečių delegacija tartis dėl Vokietijos gaminių parodos.

Anykščių rašytojai

Pasukome į Ukmergės plentą Anykščių link, kur aplankėme A. Vienuolio-Žukausko ir iš lauko, ir iš vidaus nuostabiai užlaikytą namą. Aikštelėje šalia namo stovi vysk. Antano Baranausko biustas ir architektas V. Kvašio suprojektuotas apsaugos pastatas, kuriame saugojama 1836 m. pastatyta poeto klėtelė. Pastato pasienių vitrinose išdėstyti poeto raštų originalai ir vertimų rinkiniai.

Aplankėme ir legendinį Puntuką su akmenyje iškaltais Dariaus ir Girėno bareljais. Akmens aplinka švari, apdodinta gėlynais.

Ilgokai pavažiavę, sustojome miško aikštelėje ir siauru, stačiu takeliu ėjome aukštyn, kol tarp medžių pamatėme aukštus akmeninius laiptus ir jų viršuje ant kalvos įspūdingą, kryžiumi papuoštą Jono Bilūno paminklą, kurį sukūrė architektas Vytautas Gabriūnas. Paminklo viduje yra koplytėlė su Bilūno karstu, 1986 m. atgabinta iš Zakopanės. Aplankėme ir jo gimtąjį namą, kuris yra paverstas muziejumi, su apsaugos signalizacija languose, su rašytojo atminais, jo sesers Anelės Gražienės šilkinė skara, Julijos Žemaitės nuotraukomis. Rašytojo gyvenimą nupasakojusi vadovė pastebėjo, kad namelis buvęs dažnai partizanų lankomas.

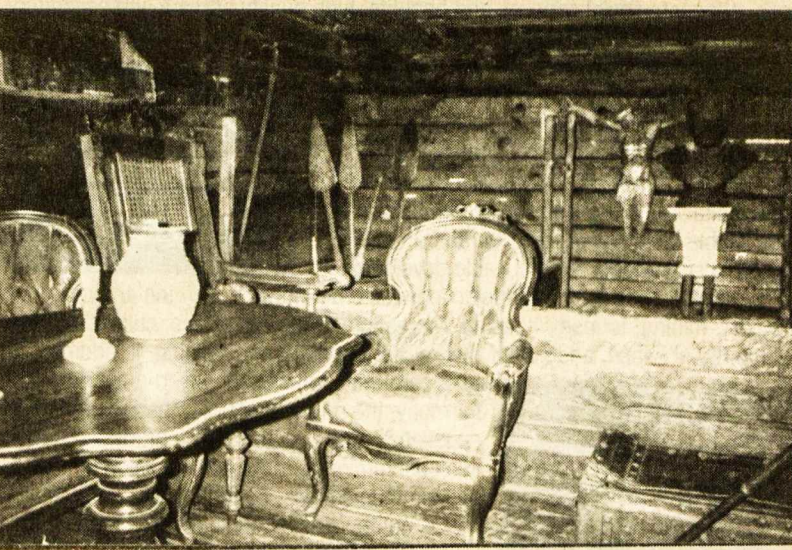
Sruogos gimtinėje

Įdomi buvo kelionė į Balio Sruogos gimtinę Baibokų kaime netoli Vabalninko. Važiuojant kaimo vieškelio, staiga pastebėjau puikų grindinį. „Dabar važiuojame pro Klausučius“ – nusijuokė H. Paulauskas. „Sovietinė valdžia propagandos tikslu per Klausučius specialiai išasfaltavo nedidelę kelio dalį, kad nebūtų dainuojama apie „gilų purvynėlį“.

Nors Lietuvoje siautė sausra, bet pakelėse nuo vaisių lanko obelų šakos ... Aplankę Balio Sruogos tėviškę, labai skurdžiai, pasivaikšinę alyviniais obuoliais, pasukome į Svėdasus, kur šalia puikiai atnaujintos medinės šventovės stovi įspūdingas Tumo Vaižganto paminklas, sukurta skulptoriaus Bernardo Bučo ir papuoštas Zikaro bareljais.

Lietuvos rašytojo Jono Bilūno paminklas Anykščiuose. Irašas: „Jonas Bilūnas 1879-1907. Tarybų vyriausybės rūpesčiu rašytojo palikai 1953 metais perkelti iš Zakopanės Lenkijos į gimtąją Tarybų Lietuvos žemę“

Lietuvos poeto vyskupo ANTANO BARANAUSKO klėtelės vidus Anykščiuose. Nuotrauka daryta 1992 m.

BALTIC CONSTRUCTION

Namų įrengimai ir pataisymai:
• staliaus darbai • vidaus sienų įdėjimas (drywall)
• dažymas • elektros įvedimai • vandentiekio sistemos įvedimas (plumbing) • įvairūs cemento darbai (masonry)
• kiemų sutvarkymas (landscaping)
• prieplaukų (decks) • tvoros. 15 metų patirtis.
Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronto
Wasaga Beach tel. (705) 428-6502

BVL ELECTRICAL ENGINEERING

Licence E-2392

Taisau senas ir (vedu naujas):
• ELEKTROS INSTALACIJAS • VĖSINIMO SISTEMAS •
Taisau visų rūšių
• ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES
• DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS
Skambinti Vytui tel. 236-9071 arba (page) 237-2121, Toronto.
Greitas • sąžiningas • pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

Knygų rišykla

„SAMOGITIA“
meniška įrūša
knygas bei žurnalus.

A. Plėnys

3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (416) 625-2412

Aplankėme Astravo dvarą. Jo įėjimą puošia dviejų liūtų kopijos, nes originalai yra prie Karo muziejaus laiptų Kaune. Saulei leidžiantis, H. E. Paulauskai mane nuvežė į Draseikių kaimą pas savo giminaitį Joną Matulį. Jis ir jo žmona mums jau buvo paruošę vaisių ir nakvynę. Negalėjau atsistebėti jo namų švara ir gražiais baldais. Matulis yra jau savarankiškai dirbantis ūkininkas, atgavęs savo tėvų ūkį. Pradžiai sunki, nes kolchozo laikais klojimas buvo išvežtas, o klėtis sugriauta. Jo tėvas ir senelė buvo ištremti į Sibirą. Tėvų katorgos darbo metu užmūšė medis, o Sibire mirusios senelės palaikus jis parsigabeno ir palaidojo Lietuvoje.

Biržų piliis

Sekančią dieną keliavome į Biržų pilį, kurioje veikia labai įspūdingas muziejus. Jo vidus pavyzdinai sutvarkytas, bet iš parko pusės laiptai yra sugriuvę, todėl tenka pasinaudoti tik priekiniu įėjimu. Muziejuje vyko Pasvalio rajono dailininkų paroda su natūrmortais, foto montažais ir nepaprasto grožio audiniais. Džiugu buvo užtikti ir Š. Amerikos menininkus: dvi erdvių salės buvo užimtos kanadiečio J. Dagio, čekiečių Bronės ir Viliaus Variakojų tapybos bei skulptūros kūriniais.

Istorijos skyriuje yra iš 1907 m. išlikęs originalus pilies grindinys ir iš 1904 m. švedų susprogdintos senosios pilies fragmentai. Čia guli plytos, patrankos, šoviniai, vartų metalinės atplaišos.

Kitame skyriuje yra grafienės Tiškevičienės kraičio skrynia, praėjusio šimtmečio pa-

baigos grafo Tiškevičiaus telefonas, turtingas senų indų, porceliano, taurių, kraitinių skrynių rinkinys, Zikaro sukurto DLK Jonušo ir Radvilos Perkūno skulptūros. Net aiktėlėjau, spaudos skyriuje užtikusi pirmą „Skautų aidą“ numerį, išleistą Šiauliuose 1923 m. kovo 1 d.

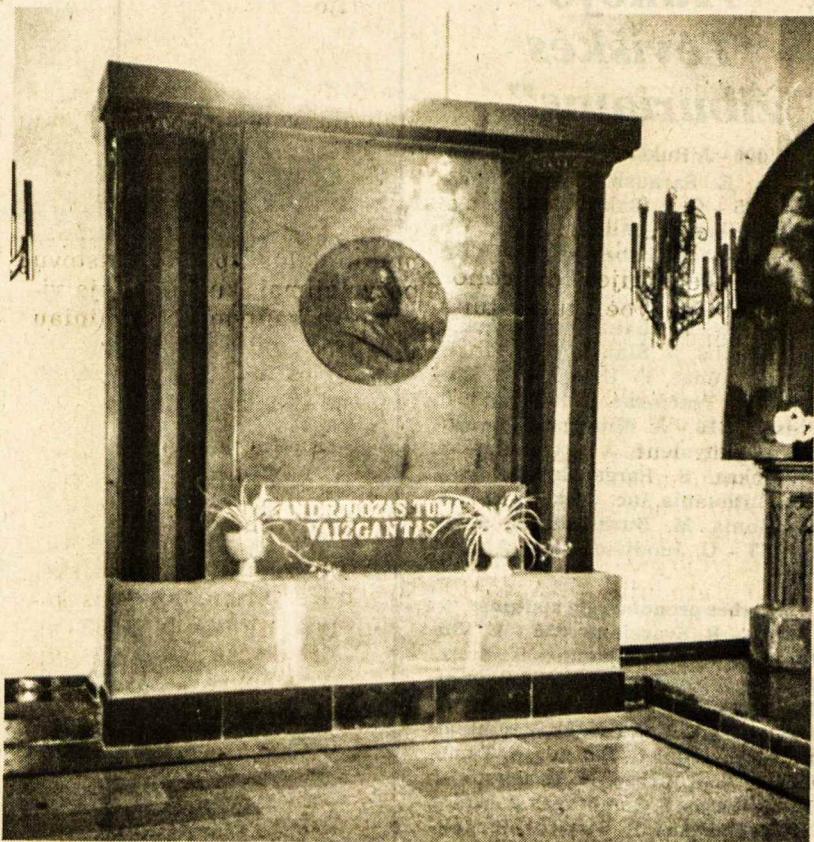
Šiaulių gimnazija

Mane jaudino viešnagė Šiauliuose, nes tame mieste paliko mano gražiausieji metai ir ten gavau brandos atestatą 1940 m. birželio 15 – mūsų tėvynės laisvės praradimo dieną. Šiauliuose mane globojo rašytojas ir žurnalistas Leonas Peleckis, lydėjo jo šešiolikametis sūnus Mindaugas, nuostabaus talento jaunuolis, išleidęs net dvi fantastiškų apsakymų knygas ir išvertęs Guinesso rekordų knygą. Gimnazijos nepažinau, bet nudiugau joje radusi savo abiturus nuotrauką.

Miestas nepaprastai išsiplėtęs, pasikeitęs iki neatpažinimo, tik išliko nepamirštamas Šv. Petro ir Povilo šventovės siluetas.

Kauno klinikos

Antros savaitės vidury mane į savo globą perėmė kauniečiai – dr. Petras ir Angelė Stirbiai. Prof. Stirbys, kurio darbo kambary lentyną puošia garsiosios Klivlando klinikos pažymėjimas, jam teikiantis „tarptautinio mokslininko“ titulą, pakvietė mane aplankyti Medicinos akademijos klinikas. Dr. Stirbys yra tų milžiniškų klinikų vedėjas, o dr. Angelė Stirbienė – vaikų kardiologė. Profesorius pastebėjo, kad klinikose medicinos (Nukelta į 7-tą psl.)

Kanauninko JUOZO TUMO-VAIZGANTO antkapis Vytauto Didžiojo šventovėje Kaune. Ilgą laiką jis buvo šventovės rektoriumi nepriklausomos Lietuvos laikais

AMBER

GLOBUS

Head office: 2300 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6S 1P2.

Tel. (416) 604-9750 FAX (416) 604-9748

Branch: 1880 Queen St.E., (prie Woodbine), Toronto, Ont. M4L 1H2.

Tel. (416) 698-3563 FAX (416) 694-2878.

SIUNTINIAI LAIVU – MŪSŲ SUKAKTIES PROGA

KALĖDOMS \$6.50 už kubinę pėdą

• Persiuntimo kaina nepriklauso nuo siuntinio svorio.

• Pagal susitarimą paimame iš namų ir pristatome.

• Siuntos (container) išplaukia spalio 29 d.

PINIGŲ PERVEDIMAS naujuoju valiutos kursu – garantuota

JAV ir Kanados doleriais.

NAUJOS MAISTO SIUNTINŲ KAINOS – pradedant \$45.

Reikalaukite naujausio kainoraščio.

Nuolatiniams klientams specialios nuolaidos.

SIUNTINIAI LĖKTUVU

– greitas būdas padėti jūsų draugams ir giminėms.

Sekantys išsiuntimai: spalio 16, 30 d.d.

STERLING LITHUANIAN AIR LINES

Kelionių suplanavimo specialistai – [Baltijos kraštus ir iš jų

SPECIALUS BILJETŲ IŠPARDAVIMAS

TORONTAS-VILNIUS-TORONTAS

Išskrendame spalio 29 d.,

sugrįžtame gruodžio 2 ar 9 d.d.

su STERLING ir

LITHUANIAN AIRLINES

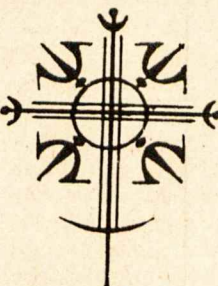
Skambinti: Mr. J. A. Jansons – 416-698-3563

Bilietai – INTRA the Travel Source

LUFTHANSA AIR CANADA FINNAIR

CHECH. AIR

S.A.S.

“Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda”

The
Loughheed & Barnard
šeimos ir tarnautojai

“Žmonės, kurie atjaučia kitus”

Sudbury, Ontario

(Atkelta iš 6-to psl.)

patarnavimo lygis kas dieną gerėja, bet pats pastatas yra sovietinės statybos palikimas, ir dar stinga modernios aparatūros. Prof. Stirbys parodė palatą, kurioje labai arti viena kitos buvo šešios lovos, o ligoniniai atrodė giliai įmige. Susidariau įspūdį, kad klinikoje sveikatos patarnavimas yra geras, rūpestingas, paslaugus personalas, didelė švara ir ligoniams sudaryta jauki atmosfera.

Laisvės alėja

Sekančią dieną vaikštinėjome istoriškąją Laisvės alėją, kuri dabar yra skirta tik pasivaikščiotojimui. Tai jauki, gėlėmis ir suoleliais papuošta gatvė, su gėlių kioskais, krautuvėmis ir užkandinėmis. Visi praeiviai gerai apsirengę.

Vienoje privačioje foto reikmenų krautuvėje, priėmęs filmo mano foto aparatui, patarnavimas buvo puikus. Deja, to negalima pasakyti apie kadas garsų ir turistų lankomą "Metropolio" restoraną, į kurį mane pakvietė p.p. Stirbiai. Restorano išvaizda gera, dailiai apsiųsę patarnautojai. Įėjimas į tualetinį kambarį neapšviestas, nėra muilo nei šilto vandens, o ir rankų džiovinimo aparatėliai neveikia. Patarnavimas restorane nepateisinamai blogas. Stebėjome nepatenkintus vokiečius turistus, į kurių prašymus nebuvo kreipiamas dėmesys. Po pirmos užkandėlės, pagal valgių sąrašą užsisakę pietus, laukėme daugiau kaip 40 minučių, kol pagaliau mums buvo atneštas užsakytas patiekalas... Jau atšalęs. Buvome alkani, tai suvalgėme, o dar reikėjo ilgai laukti, kol padavėjas teikėsi pristatyti sąskaitą... Kodėl? Juk restorane buvo ne ką daugiau žmonių negu patarnautojų...

Vaižgantas ir muziejus

Vakare aplankėme poetą kun. Ričardą Mikutavičių, Iguļos šventovės kleboną. Tai nepaprastos energijos, daugelio talentų asmenybė, kurio turtingas meno rinkinys keliauja po visą Lietuvą. Mano lankymosi metu jis buvo išvežtas į Kėdainius, minintįs savo 520 m. sukaktį. Kun. Ričardas gyvena buvusioje gen. Kazio Musteikio namuose, Tumo-Vaižganto bute. Skersai gatvelės stovi jo pastangomis nuotabiai atnaujinta Vytauto Didžiojo 1400 m. pastatyta šventovė. Jos viduje yra natūralaus dydžio Vytauto Didžiojo skulptūra ir senovinė pa-

minklinė lenta su įrašu: "Šimtą bažnyčių numūrijo Aleksandras Vytautas"... Kairia- me šventovės šone yra Tumo-Vaižganto antkapis su jo kars- tu. Čikagoje gyvenanti gen. Musteikio anūkė jau rūpinasi savo senelio namo atgavimu ir tariausi su kun. Mikutavičiu- mi dėl buvusio Tumo-Vaižgan- to buto perleidimo, kad jame būtų įrengtas muziejus, atga- benus Žaliakalnyje išsaugotus Vaižganto baldus ir kitus as- meninius daiktus.

Karo muziejus Kaune mane žavėjo Dariaus-Girėno skyriu- mi. Milžiniškoje vitrinoje guli sudužusios "Lituanikos" lieka- ni, lėktuvo sparnas, žuvimo nuotraukos, o po stiklu išsta- tyti lakūnų pažymėjimai, dra- bužiai, laikrodžiai. Lietuvos istorinių asmenų skyriuje ma- ne erzino sovietiškos mados likučiai: rašyti tik pavardės, ignoruoti vardus. Svetimas man atrodė "V. Kudirka", "J. Basanavičius", "T. Narbutas", "A. Strazdas"...

Radio-televizijos rūmai

Grįžus į Vilnių, H. Paulaus- kas mane nuvežė į Lietuvos radio ir televizijos rūmus, kuriuose turėjau progą susipažinti su jų istorija, su nauja technika ir pamatyti sovieti- nių barbarų žalos pėdsakus. Kieme dar stovi sužaloti ir ap- šaudyti autobusai. 1955 m. ko- munistinė Lietuvos valdžia iš- kurė nebylių ("jie negalė- sią kelti triukšmo") atėmė pa- statą ir jame nutarė įrengti televizijos stotį, kuri pradėjo veikti 1957 m. Vėliau buvo pa- statytas devynių aukštų radio pastatas su šešiomis studijo- mis ir dekoracijų sandėliais. Televizijos ir radio studijose jau veikia moderni Vokietijos, Vengrijos ir Japonijos apara- tūra.

Tą pačią dieną lankiausi Lietuvos žurnalistų sąjungoje. Malonią valandėlę praleidau su vicepirmininku Viliumi Ka- valiausku. Sąjunga jau yra pri- imta į tarptautinę žurnalistų sąjungą, jos nariams išduoda- mi oficialūs spaudos atstovų pažymėjimai, kurie galioja vi- samame pasaulyje. Nusiminiau patyrusi, kad žurnalistų są- junga yra suskilusi, įsteigta ir žurnalistų draugija.

Kasinėjama pils

Nepaprastai įdomu buvo apžiūrėti tarp Vilniaus kated- ros ir Gedimino pilies kalno daromos žemutinės karališko- sios pilies archeologinius ka- sinėjimus, pradėtus 1988 m. Kasinėjimų vieta yra uždengta penkais angariais. Archeolo- gai nustatė, kad toje vietoje

lietuviai gyvenę 3-6 šimtme- čius prieš Kristų, mokėjo gam- inti plytas ir statyti patva- rius pastatus. Atkasti seniausi mūrai yra iš Mindaugo laikų. 17-18 š. jie buvo caro įsakymu sugriauti kaip Lietuvos val- stybės simbolis, o virš griuvė- sių buvo pastatyta tvirtovė. Atkasinėjimų sluoksnis yra 8 metrų, o dalis pamatų buvo sta- toma ant ažuolinių rąstų.

Pilies teritorijos paruošimu rūpinasi Mokslo akademijos istorinis institutas, o kasinė- jimams vadovauja archeologas Vytautas Urbanavičius su dviejų žymiausių Lietuvos ar- cheologų talka — Vytauto Kit- kausko ir Adolfo Tautavičiaus. V. Urbanavičiaus darbo kam- bary yra meniškų, glazūruotų keraminių kokių su paauk- suotais piešiniais atpalais. Atkasinėjant randama metalo dirbinių, monetų kalyklos įrankių. Lietuva dabar turi Europoje seniausią senų koki- lių rinkinį, kurių paroda šiuo metu vyksta Vokietijoje.

Atkasinėjimus baigus, nu- matoma viską paversti muzie- jumi, virš pamatų statyti gelž- betoninius rūmus ir atstatyti karališkus rūmus kaip Lietu- vos valstybės simbolio tęsinį.

Trijų kryžių kalnas

Aplankiau ir įspūdingą, aukštai į dangų atsiremų Trijų kryžių kalną. Jo papėdėje po atviru dangumi yra įren- gas kalnų parko amfiteatras, kuriame koncertuoja ansambliai. Anot mane lydėjusio H. Paulausko, istorikai mano, kad toje vietoje stovėjusi Kreivoji pils. 1916 m. toje vietoje vienuoliai pastatė tris gelžbetonio kryžius, kuriuos sukūrė architektas Antanas Vivilskis, taip pat pastatė Šiluvos koplyčią. 1950 m. Dzer- žinskaitės ir Sniečkaus įsa- kymu tie kryžiai buvo suspro- gdingi ir užkasti. Jie buvo su- rasti, atkasti, įmontuoti ir da- bar guli naujų trijų kryžių pa- pėdėje kaip barbarizmo pa- minklas. Naujieji kryžiai, su- kurti architektu Henriko Šil- galio, buvo atstatyti 1980 m.

Tuo ir baigiau savo senti- mentalią kelionę po Tėvynę, praturtėjusi įspūdziais ir ži- nionimis, dar giliau įsisąmoni- nusi mūsų tautos tragediją ir jos prisikėlimo džiaugsmą. Di- didžiojiusi tėvynainių sugebė- jimu branginti ir atnaujinti brangius Tėvynės paminklus.

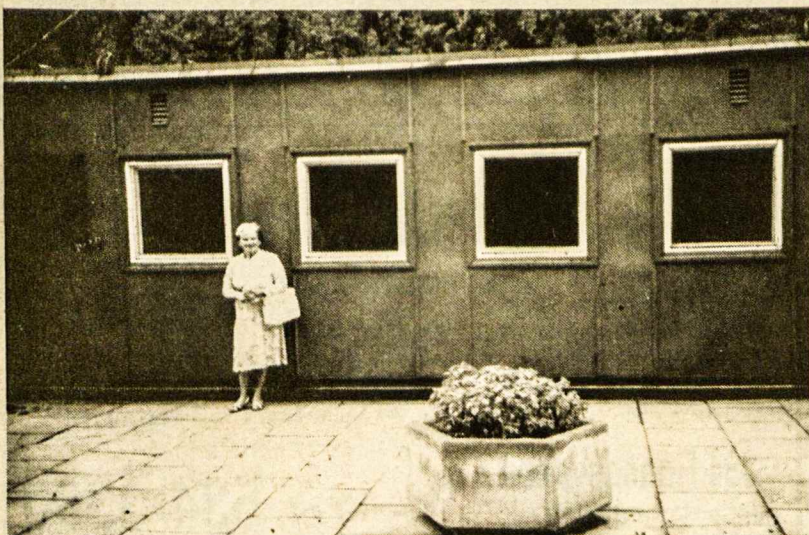
Atsiųsta paminėti

Juozas Kraliauskas, IKAITE VIL- NIAUS MŪRAI. Apyšakos "Vagos" leidykla. Vilnius, 1991 m., 309 psl.

Vytautas Rėkus, POLONDRA! Atsiminimai. Leidėjas — "Aušros" redakcija. Punkskas, 1992 m., 64 psl.

Vilius Peteraitis, MAŽOJI LIE- TUVIA IR TVANKSTA prabaltų, pralietuvių ir lietuvininkų laikais. Daugiau kaip 4000 metų nenutrūks- tamos baltiškosios vandenvardin- tės kultūros raida. Finansavo Ma- žosios Lietuvos fondas. Leidėjas — Mokslo ir Enciklopedijų leidykla. Vilnius, 1992 m., 453 psl.

Paulius Petronis, KLASTINGI SPASTAI. Girtavimo ir narkotikų vartojimo problemos. Autorius, remdamasis ilgametę patirtimi bei atitinkama literatūra, supa- žindina skaitytoją su alkoholio bei narkotikų klastingumu, girta- vimo priežastimis, kenksmingais padariniais girtaujančiam, jo sei- mai, palikuonims, visuomenei. Yra specialus skyrelis apie Anonimi- nių alkoholių pasveikimo meto- dus, plačiai vartojamus Š. Ameri- koje. Išleido "Mokslas". Vilnius, 1992 m., 159 psl.

Medininkų namelis, kuriame sovietiniai užpuolikai nužudė Lietuvos multinės pareigūnus. Dabar šis namelis laikomas Valstybės muziejaus kieme Vilniuje. Nuotraukoje — lankytoja AURELIJA BALASAITIENĖ iš Jungtinių Amerikos Valstybių

Atidarant Sibiro kankinių parodą Vilniuje 1992 m. rugpjūčio 21 d. Iš kairės: muziejaus direktorius HENRIKAS PAULASKAS, disidentas VIKTORAS PETKUS

Valstybės muziejuje Vilniuje 1992 metų vasarą: viešnia iš Š. Amerikos AURELIJA BALASAITIENĖ ir kun. A. SVARINSKAS

Pasaulio lietuvių dainų šventė

Ji įvyks 1994 metų liepos mėnesį Kaune ir Vilniuje. Kviečiami dalyvauti visi išeivijos dainų ir tautinių šokių sambūriai

NIJOLĖ BENOTIENĖ

Gyva mūsų tauta savo tra- dicijomis, kalba, šokių ir dai- na. Bene unikaliausias kultū- ros reiškinys, kuriame ryškiau- siai atsispindi svarbiausi me- gėjiško meno laimėjimai, iš- reiškiantys kūrybos įvairovę, yra dainų šventės. Arteja 1994 m. dainų šventė. Jos metu šve- sime 70 metų sukaktį nuo pi- mosios dainų šventės 1924 m. Kaune. Per visą šį laiką tiek Lietuvoje, tiek išeivijoje bu- vo puoselėjama dainų švenčių tradicija, kuri padėjo iš ka- rto į kartą perduoti lietuviš- kosios kultūros vertybes, liu- dijančias mūsų troškimą išlik- ti gyva tauta.

Šios šventės proga Lietuvos kultūros ir švietimo ministe- ris yra sudaręs dainų šventės tarybą, kuri pradėjo planuoti ir rengti būsimą didelę viso pasaulio lietuvių dainų šven- tę.

Kreipdamasis į visus išeivi- jos lietuvius, min. D. Kuolys parašė straipsnį "Iš praeities šaltinių", apibūdindamas pla- nuojamą šventę, kuri įvyks 1994 m. liepos 1-3 d. d. Joje dalyvaus išeivijos chorai, me- no vienetai, šokių grupės, in- strumentinės muzikos an- sambliai. Birželio mėn. (die- na nenurodyta) šventės ugnis bus uždegta chorų šventėje Kauno dainų slėnyje. Liepos 1 d. šventė persikels į Vilnių, kur Simono Daukanto aikštėje profesionalūs chorai atliks stambų chorinį kūrinį. Nacio- nalinės filharmonijos salėje skambės naujausi lietuvių kompozitorių choriniai kū- riniai. Geriausios Vilniaus miesto salėse vyks užsienio lietuvių chorų ir šokių gru- pių koncertai. Senamiesčio aikštėse, kiemuose ir skve- ruose, pagal susiklostiusią tradiciją, bus surengtas fol- kloro vakaras.

Liepos 2 d. žiūrovai bus kvie- čiami į du šokių dienos koncer- tus "Žalgirio" stadione. Juose dalyvaus vaikų, jaunuolių, jaunimo, vyresnio amžiaus ir pagyvenusių žmonių šokių gru- pės. Tautinių šokių šventės tema — "Mes buvome, mes esame, mes būsim". Išeivijos lietuvių šokių vienetais siū- loma parengti atskirą progra- mos dalį. Ją galėtų sudaryti įvairių žemynų ir valstybių arba jungtinės šokių kompo- zicijos.

Pirmoji dainų diena (data nenurodyta) planuojama ren- gi ti pagal sritis: Aukštaitijos, Dzūkijos, Žemaitijos ir Suval- kijos chorai atliks 30 min. pro- gramą. Visiems išeivijos lietu- vių chorams siūlome atlikti atskirą 25-30 minučių bendrą programą. Kraštai galėtų su- daryti savo programą, siedami ją su senomis chorinės muzi- kos tradicijomis, gyvavusio- mis pokario Lietuvoje, išeiv- ijoje ir vėlesnėje Lietuvos bei išeivijos dainų šventėse.

Tokia pirmoji dainų diena bus skirta atlikėjų ir žiūro- vų bendravimui. Tai būtų dar vienas bandymas atgaivinti bendro dainavimo tradicijas. (Ir atlikėjai, ir žiūrovai dai- nuotų kartu).

Antrąją dainų dieną turėtų būti apibendrintas Lietuvos ir išeivijos lietuvių dainų švenčių 70 metų laikotarpis. Prasminga būtų prisiminti ir dainų švenčių plitimą Vakarų Europoje, Skandinavijoje, Bal- tijos šalyse. Programoje skam- bės lietuvių kompozitorių kū- ryba, kitų Europos valstybių kompozitorių, Lietuvos ir už- sienio klasikų kūriniai.

Pagal 1924 m. tradiciją įvyks ir dainų šventės dalyvių eity- nės Vilniaus miesto gatvėmis. Pagrindinėje dainų dienos programoje dalyvaus vaikų, jaunimo, moterų, vyrų, mišrūs chorai. Išeivijos chorams siū- loma atlikti 3-4 savo pasirink- tas dainas ir bendro jungtinio choro repertuaro 5-6 kūrinius.

Atvykstančių į tėvų ir sene- lių žemę dainininkų bei šokė- jų laukti bus pasiruošę jau nuo birželio mėn. vidurio. (D. Vis- kontienei ir R. Karasiejenei viešint Lietuvoje buvo iškel- tas klausimas apie šventės da- tos pakeitimą į liepos mėn. vidurį ryšium su išeivijoje ilgiau trunkančiais mokslo metais, kurie baigiasi tik birželio pabaigoje. Tikslį data dar oficialiai nepaskelb- ta).

Viešnagė Lietuvoje truktų apie mėnesį laiko. Apgyven- dinimo klausimus spręs įvai- riaai. Dalis gyvens viešbu- čiuose, dalis bendrabučiuose ar šeimos kartu su kitais dai- nų šventės dalyviais. Kiekvie- no kolektyvo ar vieneto kultū- rinę ir koncertinę programą rengėjai pasiruošę sudaryti pritaikydami prie atvykimo ir išvykimo laiko, pasiūlymų ir pageidavimų.

1994 m. vasarą vyks nema- žai tradicinių ir proginių ren- ginių. Daugelyje rajonų ir miestų bus rengiamos tradici- nės Joninės, Rasos, Sekminių šventės, kviečiami žemiečiai iš Lietuvos ir užsienio į tas šventes, įžymių žmonių suka- ktis, minėjimai. Beveik visur vyks renginiai, skirti Gedulo ir vilties diena (birželio 14), Valstybės dienai, bei Mindaugo karūnavimui (liepos 6 d.), Žalgirio mūšiui, Dariaus ir Gi- rėno skrydžiui paminėti. Pa- grindinė šios šventės idėja sie- jama su užmoju per dainų šventę atskleisti stipriąsias Lietuvos folkloro, choreogra- fijos, chorinės kultūros ver- tybes. Tam yra pakviesti šokių dienos meno vadovės — Rita Karasiejienė, Laima Kisielie- nė, dainų dienos meno vadovai — Dalia Viskontienė, Petras Ringelis.

Jau laikas visiems pagalvoti apie 1994 m. keliones į Lietu- vą ir įsijungti į chorus bei tautinių šokių grupes.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Kazimieras Barėnas, Londone gyvenantis rašytojas ir žurnalistas, baigia ruošti spaudai antrąjį tomą apžvalginio leidinio "Didžiosios Britanijos lietuviai". Pirmasis tomą pat jo redaguotas tomas ap- ėmė 1947-73 m. laikotarpį, o ant- rasis jį pratęs iki dabartinių die- nų. Abiejuose tomuose pagrindi- nis dėmesys tenka D. Britanijos lietuvių sąjungai, bet neužmirš- tama ir kitų organizacijų bei at- skirų lietuvių veikla.

Filosofo prof. dr. Antano Macei- nos rankraščių ir sukauptos medžiagos archyvą Lietuvos kul- tūros ir švietimo ministerijon nuvežė Miunchene gyvenanti dr. Jono Griniaus našlė Alina Gri- nienė. Prof. dr. A. Maceina tes- tamente prašė, kad jo pomirtinis palikimas būtų atiduotas nepri- klausomai Lietuvai. Kultūros ir švietimo ministerija iš Miuncheno atvežtą archyvą perdavė cen- trinei Martyno Mažvydo bibliotē- kai Vilniuje. Dovaną priėmė ran- kraščių skyriaus vedėja Jolita Steponaitienė. Prof. dr. A. Macei- nos archyvą, sudėtame į didelį kelininį lagaminą, jį rado temos apmatus "Pasaulėžiūrai ir politi- kai", straipsnius "Duonos dialek- tika", "Kultūrinė demokratija", "Apžadų madona", "Lietuviškos kultūros pobūdis", straipsnių "Draugui" ir "Teviškės žiburiams" nuorašus. Palikimo tyrinėtojų taipgi laukia prof. dr. A. Macei- nos užrašų sąsiuvinuose sutelk- ta įdomi medžiaga planuotiems darbams, jo laisvų išeivijos vei- kėjams ir iš jų gautų atsakymų kopijos.

Kompozitoriaus ir dirigento Broniaus Jonušo penkiolikąjį \$1.000 premiją šiemet laimėjo Ilnojaus universiteto Čikagoje dvidešimt septynerių metų am- žiaus studentas Danas Lapkus. Jis yra šiaurietis, penkerius me- tus studijavęs Vilniaus dailės institute, Čikagon atvykęs 1991 m. D. Lapkus čia siekia magistro laipsnio, studijuodamas dabarti- nę Vakarų dailę, o lituanis- tikos katedroje — modernią lietu- vių išeivių literatūrą. Naujasis B. Jonušo premijos laureatas D. Lapkus atliekamu laiku talkina Balzeko lietuvių kultūros muzie- jui, ruošia knygą apie skulpto- riaus Ramojaus Mozoliausko kū- rybą, reiškiasi lietuvių spau- doje. Keturiolikąjį premiją per- nai taip pat yra laimėjęs iš Lie- tuvos atvykęs doktorantas Ro- landas Paulauskas, Temple uni- versitete Filadelfijoje ruošiantis disertaciją apie žymiuji Lie- tuvos filosofų dr. Stasio Šalkauskio ir dr. Antano Maceinos darbus. 1976 m. vasario 12 d. Omahoje mirusio Broniaus Jonušo metinę stipendiją yra įsteigusi jo našlė Emilija Jonušienė.

Žymusis rašytojas a.a. Anta- nas Vaičiulaitis, miręs liepos 22 d. rytą Marylando Bethesdoje, taip ir nesusilaukę išsamesnio lai- dotuvių aprašymo JAV lietuvių spaudoje. Tad platesnės infor- macijos tenka išskoti žmonos Joanos, dukrų, žentų ir vaikų iš- padėkoje, kuri rugsėjo 19 d. bu- vo paskelbta Čikagos "Draugo" priešpaskutiniame puslapyje. Iš jos sužinome, kad laidotuvių koplyčioje angliškoms maldoms va- dovavo klebonas mons. E. T. Gatta, lietuviškam Rožiniui — Jonas Vaitkus, su velioniu atsi- sveikino Lietuvos ambasadorius Vašingtone Stasys Lozoraitis, Juozas Laučka ir Kazimieras Al- menas. Užuojaus ir paguodos telegramas šeimai atsiuntė Lie- tuvos aukščiausiosios tarybos pirm. Vytautas Landsbergis, kul- tūros ir švietimo ministeris Da- rius Kuolys, velionies bičiuliai, Lietuvos ir išeivijos rašytojai. Gedulines Mišias šventovėje kon- celebravo vysk. Paulius Baltakis, OFM, ir kun. Leonardas Andrie- kus, OFM, sakęs pamokslą. Gie- dojo sol. Nerija Linkevičiūtė- Kasperienė. Vašingtono ateiti- ninkams, "Amerikos balso" bend- radarbiams dėkojama už gėles, maldas, užprašytas Mišias. Ve- lionies šeima taipgi yra dėkinga už surinktas aukas Vilkaviškio katedros atstatymui ir Lietuvos ambasada Vašingtone. Apeigas kapinėse atliko vysk. P. Baltakis, OFM, ir kun. L. Andriekus, OFM, tarę ir jautrius žodžius prie kapo duobės. Lietuvių lite- ratūros klasišką Antaną Vaičiui- taitį amžinam poilsiui bent šiuo metu priglaudė Cedar Hill kapinė- s Vašingtono priemiestyje. Ne- pasitvirtino "Darbininke" liepos 31 d. sensacingai nuskambėjęs teigimas, kad velionis palaidotas JAV karių kapinėse Arlingtone.

Fotomenininkas Algis Jakštas, gyvenantis Švenčionėliuose, la- biausiai domisi peizažinėmis nu-otraukomis. Ruošdamasis savo dar- bų parodai Vilniuje, jis apie 40 peizažinių nuotraukų parodą su- rengė Ignalinos centrinėje biblio- tekoje.

Kultūros ir švietimo minis- terija, susirūpinusi etnine Lie- tuvos kultūra, folkloro kaupimu ir garsinimu, įsteigė metinę premiją, kasmet paskiriamą už geriausią et- ninės kultūros puoselėjimą. Lie- tuvos kultūros fondas, Liaudies kul- tūros centras, Kraštotyros draugi- ja, Vilniaus kupiškėnų klubas ir Pakruojų rajono savivaldybė 1992 m. premijos kandidatais pasiūlė Oną Bluznienę, Jurgį Dovydaitį, Anelę Boreikaite-Karmonienę, Stasę Lovičkaitę, Bronių Šukį, Vladą Statkevičių ir Povilą Zu- loną. Jų sąrašą paskelbė Lietu- vos kultūros ir švietimo ministe- rijos etninės kultūros skyrius.

Grafito Petro Rauduvės am- žiaus aštuoniasdešimtmetis bu- vo paminėtas specialia jo estam- pų, knygelių ir knygų ilustra- cijų paroda Vilniuje. Lietuvos dailės muziejuje. Sukaktuvinin- kas yra gimęs 1912 m. rugsėjo 5 d. Baukuose, dabartiniame Pasvalio rajone, Kauno meno mokyklą bai- gęs 1937 m., grafitos meno mokė- sis pas Adomą Galdiką. Knygų iliustravimą jis pradėjo vaikš- komis knygėlėmis — Vytės Nemu- nėlio (Bernardo Brazdžionio) "Laiško keliene Argentinon" (1938), Petro Cvirkos "Strakalu ir Makalu" (1941). II D. karo me- tais išstavo Bernardo Brazdžio- nio knygas, o dabar vėl grįžta prie jų, pernai pradėjęs kurti iliustracijas "Vaidilai Valiūnui". Peizažiniai grafitos vaizdai ypač yra puikūs dėvijoje P. Rauduvės iliustruotose knygose — vysk. Antano Baranausko "Anykščių šil- elyje" (1949) ir Teofilio Tilvy- čio "Artojųliuose" (1947).

Juozas Žlabys-Zengė, seniau- sias Lietuvos rašytojas, futuri- stinis poetas, mirė rugsėjo 8 d. Ve- lionis gimė 1899 m. gegužės 2 d. Gimbučiuose, dabartiniame Joni- šio rajone, mokėsi Žagarės pri- gimnazijoje. Jam taipgi teko tar- nauti karininku Lietuvos kavale- rijoje, studijuoti ekonomiką Vy- tauto Didžiojo universitete, dirbti žurnalistu. Didžiausius savo pėd- sakus paliko "Keturių vėjų" žur- nale ir futuristiniame keturvėji- ninkų sąjūdyje, eidamas lietuviš- ku modernizmo keliu. Jo kūrybinį palikimą sudaro nervinga poema "Anykščių šilėlis" (1930), "Gyve- nimo novelės" (1940) ir šiemet prieš pat mirtį "Vagos" išleista futuristinės poezijos rinktinė "Pa- vasarių gramatikos". Prieš mirtį jam buvo suteiktas ir atgimusias Lietuvos kariuomenės atsargos pulkininko leitenanto laipsnis. Vėlonį priglaudė Raktuvės ka- nelis Žagarėje, kur ilsis ir jo artimieji. Stebėtis verčia moder- nizmo siekius keturvėjininko J. Žlabio-Zengės eilėraščių skambu- mas. Jis nepasiekiamas dabarti- nei jauniesniųjų poetų kartai, sun- kių minčių kiauromis valtimis plaukiojančiai besaikų žodžių jūroje.

Apie pavasarių ir gamtą ra- šiusiam keturvėjininkui J. Žla- biui-Zengei baisūs ir ilgi buvo metai užpoliarinės Vorkutos an- gles kasyklose. Jis buvo sumtas 1945 m., nuteistas dešimtį metų praleisti lageriuose, penkerius metus — Sibiro tremtyje. Su Vor- kutoje patirtomis velionies kan- čiomis "Lietuvos aido" skaityto- jus supažindina poetas ir žurna- listas Jonas Juškaitis. Angles kasyklose teko sunkiai pusbadžiu dirbti po žeme, kvėpuoti sprog- mio dūmais, grūvančių luitų dul- kėmis. J. Juškaitis cituoja paties J. Žlabio-Zengės žodžius: "Pats nežinau, kaip aš ten išlikau. Ke- lis kartus tiek buvo belikę gyvy- bės, jog pasigirdo vagonų dunde- siai išvežant iš Lietuvos... ir viskas aptemo. Nenusikaltau nei savo tautai, nei kitoms tautoms". Lietuvon jis grįžo tik 1958 m., bet ir čia buvo išjungtas iš jos visuo- meninio bei kultūrinio gyvenimo. Rašytojų sąjungon buvo susigrą- žintas jau atgimstančioj Lietuvoj 1990 m. Paskutinį pasikalbėjimą su J. Žlabiu-Zenge siemetinė "Tiesos" liepos 31 d. paskelbė Virginija Vanagienė. Pokalbis daugiausia lietė praeities dienas nepriklausomoje Lietuvoje. Jas priminė ir greta atspausdinto J. Žlabio-Zengės eilėrašcio "Fla- mingo" pirmasis posmas: "Neiš- kok, nes nerasi, / Nors turėjai, bet dingo, / Nuskrudai tasai gera- sis / Jaunų dienų flamingo". V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 5.25%	Asmeninės paskolas
180-364 d. term. ind. 5.25%	nuo 9.50%
1 metų term. indėlius 5.25%	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 5.25%	nuo 9.50%
3 metų term. indėlius 5.75%	Nekiln. turto paskolas:
4 metų term. indėlius 6.00%	Su nekeičiamu nuosimčiu
5 metų term. indėlius 6.00%	1 metų 7.75%
1 metų GIC-mėn. palūk. 5.75%	2 metų 8.00%
1 metų GIC-met. palūk. 6.25%	3 metų 8.75%
2 metų GIC-met. palūk. 6.25%	Su keičiamu nuosimčiu
3 metų GIC-met. palūk. 6.75%	1, 2 ir 3 metų 7.75%
4 metų GIC-met. palūk. 7.00%	
5 metų GIC-met. palūk. 7.00%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 6.25%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 6.25%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 6.75%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. 7.00%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. 7.00%	
Taupomąją sąskaitą 3.50%	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 2.75%	
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 2.00%	

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 53 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

PENSININKAMS PATARNAUJU JAU 10 METŲ.
Skambinkite tel. 232-9000

RE/MAX 1 East Mall Crescent
Etobicoke, Ontario M9B 6G8
Res: 231-2839

ANTANAS GENYS

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS • ĮVARIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
Pensininkams 10% nuolaida nuo visko (išskyrus cigaretes)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE turi "Lottario" loterijos skaitytuvą (kompiuterį)

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE
NRS WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windermere – Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

CANADA LOYAL INSURANCE CORPORATION
Greitas ir tikslus patarnavimas

DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atvejų, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
1270 Central Parkway West, Suite 608, Mississauga
Ontario L5C 4P4
Tel. 566-1866 namų 766-5857
Fax 566-1102

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Sutinkami mūsų olimpiečiai Vilniuje. Išvargę, po varžybų ir kelionių, jau namuose. Pirmoje eilėje (centre) Valdemaras Chomicius, rinktinės kapitonas su bendražygiu krepšininku, laimėjusiu Lietuvai bronzos medalius. Antroje eilėje pirmas iš kairės Romas Ubartas, parvežęs pirmąjį aukso medalį dabartinei nepriklausomai Lietuvai. Nuotr. V. Juraičio

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

ŠALFASS golfo pirmenybės

1992 m. ŠALFASS-gos metinės golfo pirmenybės buvo prarastos "Huron Golf" klubo aikštynė, Ypsilanti, Michigan, rugsėjo 5 ir 6 d. Dalyvavo 131 (108 vyrai ir 23 moterys) golfo entuziastas: iš Čikagos 51, Toronto 38, Detroito 24, Klivlando 12, Los Angeles 3 ir Hamiltono 3.

Pagal žaidėjų kvalifikaciją laimėtojai vietos užėmė: meistrų klase – 1 v. P. Stukas (147), Čikaga, 2 v. R. Skirpstas (151), Klivlandas, 3 v. A. Keveža (152), Torontas; meistrų kl. (su išlyginamaisiais smūgiais) 1 v. M. Petrošius (144), Čikaga.

Vyrų A klasė: 1 v. A. Mikelėnas (161), 2 v. R. Šimkus (162) ir 3 v. W. Ubeika (164) – visi torontiečiai; vyrų A kl. (su išlyginamaisiais smūgiais) 1 v. A. Eimantas (142), 2 v. V. Knevičius (170) – abu Tor., 3 v. V. Bendikas (170), Los Angeles; vyrų B kl. (su išlyginamaisiais smūgiais) 1 v. V. Mickevičius (135), Tor.

Vyrų C kl.: 1 v. A. Mainelis (181), Klivl., 2 v. J. Zabukas (184) ir 3 v. P. Striupaitis (187), abu iš Čik.; vyrų C kl. (su išlyg. smūgiais) 1 v. R. Šimkaitis (189), Čik.

Vyrų D kl.: 1 v. V. Vaičiūnas (198), Tor., 2 v. C. Dauskurdis (200), Čik., 3 v. P. Rohel (214), Tor.; vyrų D kl. (su išlyginamaisiais smūgiais) 1 v. V. Virzintas (217), Čik.

Senjorų klasė: 1 v. B. Stverak (175), 2 v. R. Rimkus (176), abu iš Čik., 3 v. V. Urbaitis (180), Klivl.

Jaunių kl.: 1 v. V. Ringus (171), Čik., 2 v. J. Korsakas (189) ir 3 v. T. Janušis (191), abu iš Detr.
Moteryų A kl.: 1 v. R. Stverak (165), Čik., 2 v. D. Deksnytė (183), Tor., 3 v. A. Vaitkienė (188), Čik.

Moteryų B kl.: 1 v. B. Eimantienė (199), Tor., 2 v. G. Vasienė (204) ir 3 v. R. Kariėnė (216), abi iš Čik.; moteryų B kl. (su išlyg. smūgiais) 1 v. T. Eimantienė (222), Tor.

Dalis Lietuvos ir užsienio alpinistų, išvykusių į Nepalą pradėti žygi Everestu. Pirmoje eilėje iš dešinės – Lietuvos alpinistų federacijos pirminkas V. Šaduikis, sekantis – ekspedicionijos vadovas Aleksas Bertulis iš Seattle, JAV-bių. Šią jungtinę alpinistų grupę sudaro: Valerija ir Edvardas Pundziiai, V. Ūsas, R. Simutis, R. Skirmantas, V. Šaduikis, S. Navickas, V. Bajorienė, V. Paplauskas, V. Vitkauskas ir J. T. Makauskas (visi iš Lietuvos), A. Bertulis, J. ir Mary Miller's, S. Darsnėjus (visi iš JAV), D. Arnolds (Kanada) ir A. Bajoras (Latvija). Nuotr. Br. Talaikio

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-416-434-1847 FAX 1-416-728-5745

• Visos paslaugos atskleidžiant jūsų gimines iš Lietuvos: iškvietai, bilietai, drauda. • Telefaksu perduodam laiškus, žinutes jūsiškiams per trumpiausią įmanomą laiką. • Iš mūsų valutinės sąskaitos Vilniuje išmokam paramą jūsų giminėms Lietuvoje amerikietiška doleriais arba dažnai skrisdami perduodam asmeniškai. Kreipkitės į ALGI ar STEFA MEDELIS visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. Reikalui esant atvažiuojame į namus. Skrendantiems į šiltnas kraštas parūpinam bilietus ir draudą pigiausiomis kainomis.

KELIONĖS Į LIETUVĄ
Pagal pagedavimą paruošiam keliones įvairiomis trasomis su vienu persidimu: per Kopenhagą, Frankfurtą, Londoną, Berlyną, Ciurichą, Vieną, Varšuvą.

Nuo spalio 15 - \$899 +mokesčiai

Teiraukitės ir apie likusių vietų išpardavimą \$799

ALGIS MEDELIS
trečiadieniais 11-17 val.
kreipkitės asmeniškai

Kennedy Travel Bureau Ltd.
296 Queen Street West
Toronto, Ontario M5V 2A1
Tel. (416)593-0600 FAX 593-0604

minėtos draugijos valdyba jaunimo reikalams (Jonas Narbutas. "Sportas Nepriklausomoje Lietuvoje" I d. Čikaga, 1978, p. 47).

Neilgai trukus įsikūrė ir antrasis Lietuvos irklavimo klubas Šilutėje 1912-13 m. bei Tilžėje.

Vilniaus krašte taip pat nesusta. 1918 m. Vilniaus mieste, kaip nekeista, įsikūrė Jūrų skautų draugija, vadovus J. Jurgelėvičius. Kaune tokią draugiją 1919 m. įkūrė K. Vaitkus ("Jėga ir grožis" 1925, 4-6-7). 1920 m. užfiksuota Vilniaus irklavimo draugija. Tačiau nepalankios istorinės sąlygos nutraukė šią gražią pradžią. Visas kultūrinis ir sportinis gyvenimas persikėlė į Kauną. Jis tapo tada visos Lietuvos sporto centru. Čia įsikuria pirmosios nepriklausomos Lietuvos sporto organizacijos. Pirmoji "kregždė" – Lietuvos sporto sąjunga (1919 m. gegužės 18 d.), kurioje dirbo keletas vandens sporto entuziastų. Vieni iš tokių buvo karo gydytojas P. Šližys (LSS pirmininkas), pašto valdybos viršininkas A. Sruga. Jiedu drauge su grupe susisiekimo ministerijos inžinierių 1919 m. vasarą susibūrė į Kauno jachtklubą. Tai buvo V. Skardinskas (pirmasis jacht klubo komandoras), J. Šimolūnas, K. Vasiliauskas, S. Eidrigėvičius, S. Kurganavičius ("Mūsų sportas", 1932 m. nr. 30).

Vos įsikūrė krantinėje tarp Vytauto bažnyčios ir Nemuno-Neries santakos, pirmiausia į jėmė rūpintis inventorių kaupimu. J. Šimolūnas užsakė Seredžijų pagaminti valtis ir per Jonines surengė viešą jų pasirodymą. Tai buvo pirmosios jacht klubo iškilmės.

Iširus LSS, gydytojo P. Šližio dėka, jacht klubas tapo savarankiška sporto organizacija. Sunki buvo pradžia – vien entuziazmo pagrindu, todėl kurį laiką teko dirbti tik teorikai: kurti savo įstatus, propaguoti vandens sportą žodžiu bei raštu.

Išikūrus Lietuvos Fizinio lavinimo sąjungą (1920 m. rugsėjo 15 d.) – iniciatyvą vandens sporte perėmė jaunuomenė: leitenantas S. Darius, St. Garbačiauskas ir sujudino veteranus. 1921 m. rugsėjo 7 d. buvo įregistruoti Kauno Jacht klubo įstatai. (Gimimas de jure, nors egzistavimas de facto nuo 1919 m.).

1922 m. sausio 29 d. vandens sporto entuziastai sukvietė steigiamąjį suvažiavimą (susirinkimą). Atėjo apie 40 žmonių. Buvo išrinkta nauja veiklesnė valdyba: V. Skardinskas (komandoras), nariai – J. Treinys, S. Darius, V. Žadeika, Kurganavičius. Buvo sukurta Jacht klubo ženklų simbolika, vėliava, uniforma, o inventorių sudarė: 6 irklinės valty, 1 vairas, 12 irklų, 8 vėliavėlės ir antspaudas. Klubas vėliaus projektas buvo patvirtintas 1922 m. Be to, iš Plentų ir kelių valdybos gauta dovana – ant pantono plaukiojanti buveinė. Ji tapo jacht klubo "rezidentų" iki 1930 m. ("Mūsų sportas", 1932 m. nr. 29). (Bus daugiau)

Plaukimo pirmenybės. Šiaurės Amerikos lietuvių ir baltiečių plaukimo pirmenybės įvyks 1992 m. lapkričio 8 d. Toronte, Trinity Pk., 155 Crawford St. Registracija 8 v.r., pradžią 9 v.r. Inf.

Ateitininkų žinios

Studentai ateitininkai kviečiami į SAS rengiamas rudens rekolencijas – SAS "Sprendimas". Jos įvyks Dainavoje, spalio 30-lapkričio 1 d. d. Turėsime progą gamtoje atsiboti nuo kasdieninių rūpesčių, peržiūrėti savo nueitus kelius ir pažvelgti į ateitį. Dalyvausiantieji kviečiami nedelsiant registruotis, skambinant tel. 217-332-2939. Jei neatsiliepi registratorėms – Audra ar Julija, įkalbėkite tokią informaciją: vardą, pavardę, atvykimo būdą ir laiką, o taip pat praneškite savo telefono numerį. SAS "Sprendimo" kaina 40 JAV dol. Registruotis iki spalio 23 d. Jei pagėdautume išsamesnių informacijų, kreipkitės aukščiau nurodytu telefono numeriu. Iki pasimatymo Dainavoje! Inf.

Skautų veikla

• "Rambynio" tunto skautų draugovė jau antri metai sumaniai vadovauja ps. fil. M. Leknickas, tel. 844-7000; pavaduotojas s.fil. dr. A. Dailydė, tel. 277-1117. Sueigos vyksta reguliariai. Visais tą draugovę liečiančiais reikalais kreipkitės į aukščiau nurodytus vadovus.

• "Šatrijos" tunto skautų dr. vei vadovauja ps. D. Grybaitė tel. 532-7284; jai gelbsti v.s.k. K. Baršauskaitė, tel. 234-1389 ir I. Viskontaitė, tel. 762-8098; dr. vės globeja v.s. G. Tarvydienė, tel. 439-7059. Sueigos jau pradėtos. Jų lankymas privalomas. M.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik del informacijos apie namus, vasarnamus, ukus, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į:

Angele Salvaityte, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121 ar (705) 445-5640
namų tel. (705) 429-6428

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:	IMA:
5.25% už 90 dienų term. indėlius	už asmenines
5.25% už 6 mėnesių term. indėlius	paskolas nuo 9.50%
5.25% už 1 m. term. indėlius	už nekilnojamo turto
5.25% už 2 m. term. indėlius	paskolas (mortgages):
5.75% už 3 m. term. indėlius	su nekeičiamu
6.00% už 4 m. term. indėlius	nuosimčiu
6.00% už 5 m. term. indėlius	1 metų 7.75%
5.75% už 1 m. GIC mėn. palūk.	2 metų 8.00%
6.25% už 1 m. GIC invest. pažym.	3 metų 8.75%
6.25% už 2 m. GIC invest. pažym.	(fixed rate)
6.75% už 3 m. GIC invest. pažym.	
7.00% už 4 m. GIC invest. pažym.	
7.00% už 5 m. GIC invest. pažym.	
3.50% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	su keičiamu nuosimčiu
6.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	1, 2 ar 3 metų 7.75%
6.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	(variable rate)
6.75% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	Asmeninės paskolas
7.00% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	duodame iki \$65,000 ir
7.00% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	mortgičius iki 75% įkainoto
3.50% už OHOSP (variable rate)	turto. Kitos paskolos: (Line
3.50% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)	of Credit) ir antrieji mortgičiai.
2.75% kasd. pal. sąsk. virš 10,000	
2.00% už kasd. pal. čekių sąsk.	
2.25% už Amerikos dol.kasd.pal.sąsk.	
(US dol. Sav. Acc.)	

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 95 milijonus dolerių

MasterCard **Kredito kortelė**

Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydys, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operatos & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operators).

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
2239 Bloor Street West. Telefonas 536-5936 ir
Telefonas 762-7775

Parduodami kailiniai opiausiai ir įvairaus kailio kepturės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.
1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMŲ VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.
Telefonai 535-2331 arba 537-2869

Cavalier CLEANERS

Kur kokybė pirmoje vietoje!

- Sausas valymas (dry cleaning)
- drabužiai
- užuolaidos
- odos
- kilimai
- Skalbiame ir lankstome pagal svorį
- Darbas kokybiškas ir garantuotas
- žemiausios kainos

NEMOKAMAS paėmimas ir pristatymas į namus

384 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park) Tel. 534-3380

EURO **PARCEL SERVICE**
614 The Queensway Etobicoke, Ontario M8Y 1K2
Tel. (416) 503-1601

SIUNTINIAI LIETUVON, LATVIJON, ESTIJON

- Garantuojamos žemiausios kainos siuntiniams pristatant į namus.
- Mes paimeame siuntinius iš jūsų namų.
- Siunčiame maisto ir medicininių reikmenų siuntas.
- Nei minimumu, nei maksimumu siuntas neribojamos.
- Siunčiame siuntas tiesiog gavėjo adresu.
- Į kainą įeina ir persiuntimo išlaidos. (Gavėjas nieko neturi primokėti).
- Parduodame pinigų iš rankų į rankas.
- Greitas 3 savaitių siuntinių pristatymas iktuvu.

Mūsų atstovai Hamiltono: 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ontario. Tel. (416) 643-3334, Vytas ir Genė Kairiai

Mūsų atstovs Montrealyje Vytas Gruodis, Jr., tel. 847-0881

Mūsų atstovai Fort Erie: Donald V. French ar Danguolė 921 Concession Rd., Fort Erie, Ont. L2A 6B7, tel. (416) 871-1799

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

my detales susirankinti spaudoje ir susidaryti bendrą vaizdą. Tad dabar skubama paruošti oficialų rugpjūčio 28 d. susitarimų tekstą, kuris, deja, bus per ilgas daugeliui referendumo dalyvių.

Staigiam nuomonių pasikeitimui įtakos galėjo turėti ir dvi gubas buvusio Kanados ministro pirm. P. E. Trudeau įsikišimas. Jis paruošė dabartinę Kanados konstituciją ir ją įvedė 1982 m. be Kvebeko pritarimo. Konstitucinės nuolaidas Kvebekui P. E. Trudeau vėl atmetė rugpjūčio 21 d. dviejose Kanados žurnaluose — angliškame "Lacleans" ir prancūziškame "L'Actualite". Tautinius Kvebeko prancūzų reikalavimus jis dar kartą pavadinė prieš Kanadą nukreiptu savanaukišku šantažu. Esą jį galima sustabdyti tik tokių reikalavimų atmetimu.

Spalio 1 d. politinė liberalo P. E. Trudeau kalba sutraukė 400 dalyvių į specialius pietus Montrealio kiniečių restorane "Maison Egg Roll". Šį kartą jis palaipsniui aptarė ir atmetė Kanados vadų rugpjūčio 28 d. Princo Edvardo saloj sutartus konstitucijos pakeitimus, kuriuos jį norima įjungti Kvebeką. P. E. Trudeau šiuos pakeitimus laiko kenksmingais Kanados

federacijai, nors jais kaip tik siekiama užsitikrinti Kvebeko pasilikimą federacijoje Kanadoje. Jis taipgi lankėsi Britų Kolumbijos White Rock vietovės pradinėje mokykloje. Apsilankymas buvo susietas su ruošiamu dokumentinių P. E. Trudeau politinių atsiminimų filmu. Galimas dalykas, kad tas filmas paskatino ir jo netikėtą kišimąsi Kanados politikon.

Dabartiniai Kanados politikai tokią P. E. Trudeau taktiką laiko pasenusia, neturėsiančia didesnės įtakos referendumams. Mat jos jau yra atsiskėję buvusieji bendradarbiai ir liberalų partijos veikėjai, kaip Jean Chretien, Marc Lalonde, Michael Pitfield, Andre Queller ir net buvusi ministrė Iona Campagnolo. P. E. Trudeau pasiūlymas atvesti Kanados vadų priimtus konstitucijos pakeitimus Kvebeke yra naudingas tik atsisakymo nuo Kanados siekiančiam separatistų vadui J. Parizeau. Kvebeko liberalų premjerui R. Bourassa P. E. Trudeau pasiūlymas tėra sąmoningas vienybės skaldymas.

Kanados liberalų vadas J. Chretienas tokias savo artimo bičiulio P. E. Trudeau mintis laiko praėjusiesiems laikais. Kanadai dabar reikia vieningo pasiekto sutarimų patvirtinimo abiem referendumais. Vienybę liudijo J. Chretienas dalyvavimas referendumų vajuje kartu su konservatoriumi J. Clarku, Kanados konstitucinių reikalų ministru, vadovavusių jos reformoms. Gyvenama viltimi, kad referendumais bus atstatyta Kanados vienybė ir pašalinta dėl susiskaldymo gresianti ekonominė krizė. V. Kst.

Lietuvos ambasados Belgijos Briuselyje atidaryme dalyvavę tautiečiai. Iš kairės: ambasadorius prie Europos Bendruomenės A. VENCKUS, B. BIRETIENĖ, Lietuvos AT pirmininkas V. LANDSBERGIS, I. ČUPLINSKAITE, Lietuvos ambasadoriaus žmona p. KURIENĖ

Kanados Lietuvių Bendruomenės žinios

Paskutinis šios kadencijos KLB krašto valdybos posėdis įvyko spalio 6 d. Ruošiamasi naujai išrinktos tarybos suvažiavimui, kuris įvyks spalio 31, šeštadienį, Priskelimo parapijos Parodų salėje. Posėdyje pranešimus padarė komisijų pirmininkai bei kiti valdybos nariai. Švietimo k-jos pirm. G. Paulionienė, pranešė, kad šį rudenį pradėjo mokytis lietuvių mokyklose 450 mokinių, iš kurių 260 Toronto Maironio mokykloje. Pakilęs ir lietuviščių kursų lankytojų skaičius iki 35.

KLB KRAŠTO TARYBOS RINKIMAI Toronto apylinkėse įvyko spalio 4 d. Balsavo 483 asmenys. Į Tarybą išrinkta 18 narių ir 3 kandidatai. Į KLB krašto tarybą Toronto apylinkėse kandidatavo 25 asmenys. Skelbiame jų sąrašą ir gautus balsus:

1. Arštikaitytė-Uleckienė M. 324
2. Čuplinskienė J. M. 356
3. Ehlers L. 161
4. Garbaliuskienė D. 171
5. Kulnys V. 204

Įvairios žinios

Petro Čepo jaunimo fondas praneša, kad studentai tarp 18 ir 35 metų amžiaus, norintys studijuoti Lietuvoje 1993 metais, prašymus stipendijai gauti turi atsiųsti iki lapkričio 15 d. šiuo adresu: Petras Čepas Youth Foundation, P. O. Box 497, So. Boston, MA 02127, USA. Stipendijos dydis — \$1000. Stipendininkas į Lietuvą turi keliauti 1993 m. tarp sausio 1 ir gruodžio 31 d. Stipendijai gauti prašyme turi būti nurodoma: užsiėmimas, dalyvavimas lietuviškoje veikloje, lietuvių kalbos žinojimas žodžiu bei raštu. Prie prašymo turi būti pridėta bent viena rekomendacija (ne šeimos nario). Daugiau informacijų teikia fondo direktorius Petras Kazlas, tel. 617-641-1742. Skambinti vakarais. Inf.

PRAŠO PAGALBOS

Lietuvos piliečių savitarpio pagalbos asociacija Lietuvos Teisgumo ministerijoje įregistruota 1992 m. gegužės 18 d. Pagrindinis tikslas — padėti gamtos, likimo ir žmonių nuskriaustiesiems. Į asociaciją susibūrė Afganistano karo ir Černobylio avarijos palietieji — vieniši, pagyvenę žmonės, našlaičiai, invalidai, daugiavaikės šeimos, vienišos motinos, nuotekų šeimų nariai. Labai sunkiai verčiamės materialiai, neturime netgi rašomosios mašinėlės, kopijavimo technikos. Į mus kreipiasi daug žmonių. Stengiamės visiems padėti, tačiau mus varžo materialiniai sunkumai. Drįstame kreiptis, prašydami paramos.

Liudvikas Dačiola
Lietuvos piliečių savitarpio pagalbos asociacijos respublikinės valdybos pirmininkas,
J. Basanavičiaus 52a — 103,
5308 Panevėžys, Lithuania.

• Mums, lietuviams, šiandieną sava spauda yra reikšmingiausias religinis ir tautinis bastonas
BERNARDAS BRAZDŽIONIS

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

6. Kuraitė-Lasienė J. 309
7. Kuraitė-Zubrickienė V. 197
8. Lukoševičiūtė-Sungailienė I. 266
9. Pacevičius A. 375
10. Paškauskas R. 162
11. Paulionienė G. 322
12. Petrauskienė G. 252
13. Pleinytė R. 165
14. Rygelis A. 102
15. Sakalaite-Jonaitienė R. 344
16. Saplys R. 327
17. Sendžikas V. 195
18. Senkus A. 227
19. Sungaila M. 244
20. Šileika Ant. 276
21. Šileika A. 175
22. Simanavičius, T. Augustinas 389
23. Uleckas J. 223
24. Vaičiūnas A. 320
25. Žižys T. 147

Rinkimų komisija dėkoja visiems kandidatams, balsavusiems ir prisidėjusiems darbu. Ačiū lietuvių namams, "Vilniaus" rūmams, Priskelimo parapijai ir Anapiliui už leidimą naudotis patalpomis, "Tėviškės žiburiams" už pranešimus laikraštyje, D. Deksnitei už balsavimo lapelių paruošimą.

Padėk Rinkimų komisijos nariams: T. Kobelskienė, O. Kovalskienė, B. Čepaitienė, R. Gliponienė, E. Pumpulytė, B. Sapliui, V. Skrinkui, V. Taseckui, J. Karasiejui, Z. Linkevičienė, E. Sergautienė, A. Barysaitė-Oleinikienė, H. Sukauskai T. Stanuliui, G. Kocienei. Ypatinga padėka balsų skaičiuotojams: K. Butarai, E. Grybui, E. Pamataičiui, A. Barysaitė-Oleinikienė, V. Oleinikui.

KLB Toronto apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas K. Budrevičius.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 700,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiksliai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).
Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:
Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

FONDO TIKSLAS — LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

Naujas pagerintas patarnavimas

Siuntinių ir JAV dolerių pristatymas nuo durų iki durų jūsų giminėms

LIETUVOJE V.I.M. PARCEL EXPRESS Inc.

Naujas adresas: 2100 Bloor St.W. nr. 6A, Toronto, Ont. M6S 4Y7.

Telefonas (416) 604-8311
Mūsų agentai St. Catharines:

ANNA KUSYJ 40 Facer St. (416) 937-1385	WHITE EAGLE MEAT 169 Pelham Rd. (416) 684-9717	PANORAMA TRAVEL AGENCY 363 Vine St. (416) 646-9909
MEATLAND RED & WHITE 150 Bunting Rd. (416) 685-8863	EUROPE MEAT & DELI 359 Carlton St. (416) 934-9334	POLONIA MEAT & DELI 89 Pelham Rd. (416) 684-3188
Niagara Peninsula: RAINBOW PRINTING 73 Ontario Rd., Welland, Ont. (416) 646-9909		

Nemokamas siuntinių paėmimas iš namų

Dantų gydytoja Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

39 Dundas Street East, Suite 201,
Mississauga, Ontario L5A 1V9 Telefonas: 276-8863
Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais.
1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių namus) Telefonas: 530-1070

Dantų gydytojai
Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.
Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.
Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
(Orthodontist)
2373 Bloor Street West Telefonas
(Prie Jane St.) 763-5677

Advokatas
VICTOR E. RUDINSKAS,
B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.
15 John St., Suite 2 Tel. 240-0594
Weston, Ontario M9N 1J2 (24 valandas)
(arti Lawrence ir Weston Rd.) FAX 248-5922

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.
perėmė a.a.advokato Algio Puterio bylas ir testamentus
3425 Dundas St. W., Suite 200 Telefonas
prie Windermere Ave. įstaigos (416) 763-3362
Toronto, Ontario M6S 2S4

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.
2 Jane St., Suite 500 Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas įstaigos (416) 762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų 233-0303

\$500.00
Remkite svarbius lietuvių projektus. Jei pirksite ar parduosite namus per mane iki 1992 metų pabaigos, paausiosiu \$500 jūsų nurodytai šalpos organizacijai:

Toronto Labdaros slaugos namų statybos vajui arba Kanados lietuvių bendruomenės medicininei Lietuvos šalpai.
Dėl smulkesnės informacijos teirautis bet kuriuo laiku mūsų įstaigoje.

Juozas (Joseph) NORKUS
namų pirkimo ir pardavimo atstovas, patarnauja lietuvių kalba.

Nemokamas namų įvertinimas. RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A9
Phone: (416) 769-1616

Century 21
DRESHER Ltd.
Real Estate
Member Broker
Tel. 233-3334 FAX 233-0285
3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. **Kreipkitės į Valterį ar Rick Drešerius.** Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.
Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER INSURANCE BROKERS
Fax 233-0285 - Tel. 231-2661
3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais — 9 v.r. — 5 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!
V. Dauginis — telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376
Lilija Pacevičienė — telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 FAX 533-1122

AUDRA Travel CORPORATION
REMKITE LIETUVIŠKUS VERSLUS!
Naudokitės mūsų vienintelio Kanadoje lietuviško kelionių biuro paslaugomis!

GRUPĖS Į LIETUVĄ:
1993 m. gegužės 8-23 d.d.
Teatro mėgėjų grupė į pirmą lietuvišką Pasaulinį teatro festivalį Vilniuje.
Jaunavedžių ir jų svečių grupė, Šv. Tėvo vizito Lietuvoje metu.

Nepamirštamų vedybos Lietuvoje pagal senovinius papročius su popiežiaus palaiminimu. Jaunevedžiams parūpinami žiedai bei kitos dovanos iki 75% nuolaidos nuo reguliarių kainų. Sutvarkome vedybines apeigas, parenkame geriausią vietą Lietuvoje, Europoje ar kitam pasaulio krašte jaunųjų medaus mėnesiui. Grupėms užsakymus priimame dabar.

Mūsų biure:
* Siūlome geriausias kainas patogiausiomis kelionėms į Lietuvą ir iš Lietuvos, pradedant \$799
* Parduodame kelionių ir sveikatos draudas Kanados gyventojams ir jų svečiams
* Pasiūgusiems saulės ir gero poilsio, rekomenduojame puikias poilsia vietas šiltuose kraštuose kiekvienam už preinamas kainas
* Organizuojame individualias ir grupines keliones slidinėjimo ir golfo mėgėjams bei keliones pramoginiams laivais urmo kaina
* Pervėžame giminėms Lietuvoje vaistus ir pinigų bei juvelyrinius dirbinius, kuriuos galite įsigyti mūsų įstaigoje iki 75% nuolaidos nuo reguliarių kainos. Dovanų perdavimas — kiekvieną mėnesį.

SMULKESNĖ INFORMACIJA VISAIŠ KELIONIŲ KLAUSIMAIŠ TEIKIAMA:
pirmadieniais—penktadieniais: 9.30 — 17.00 val.
šeštadieniais — pagal išankstinį susitarimą.

1605 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada
Tel. (416) 533-8443 FAX (416) 533-6279

Rinkimai į Lietuvos seimą

Lietuvos generalinio konsulato pranešimas dėl rinkimų į Lietuvos respublikos seimą

Lietuvos respublikos seimo rinkimuose dalyvaujančių politinių partijų, visuomeninių politinių judėjimų ir koalicijų pasiūlytų kandidatų sąrašai yra įteikti rinkiminių komisijų pirmininkams ir išskabinti lietuvių parapijų ar lietuvių namų salėse. Balsavimo kortelės Lietuvoje bus pradedamos spausdinti spalio 11 dieną ir tikimasi, spalio 14 dieną bus pristatytos konsulatui Toronte. Iš konsulato balsavimo kortelės užsiregistruotiems balsuoti Lietuvos piliečiams, gyvenantiems Toronte, bus išsiųstos paštu, o gyvenantiems kituose miestuose – perduotos rinkiminių apylinkių pirmininkams.

Balsuotojas vokie ras dvi korteles (biuletenius):

1. Vienmandatinę, kurioje surašyti jo rinkiminės apylinkės kandidatai, ir kuriai partijai, judėjimui jie atstovauja.
2. Daugmandatinę, kurioje surašytos partijos ir judėjimai.

Balsuotojas pirmoje kortelėje pažymi savo pasirinktą kandidatą, o antroje – savo pasirinktą partiją/judėjimą; sudeda abi korteles į voką ir jį užlipdęs, ne vėliau kaip spalio 23 dieną, grąžina:

Toronte – konsulatui paštu arba asmeniškai (235 Yorkland Blvd., Suite 502, Willowdale, Ont. M2J 4Y8), kituose miestuose – savo rinkiminės komisijos pirmininkui.

Visi vokai, neatidaryti, išlaikant slaptumą, bus sudėti į vieną dėžę ir diplomatinio paketu pristatyti vyriausiajai rinkiminei komisijai Vilniuje.

Tenelieka nė vieno Lietuvos piliečio, neatidavusio savo balsą šio istorinio seimo rinkimuose!

Haris Lapas,
Lietuvos generalinis garbės konsulas Kanadai

Anapilio žinios

— KLK moterų draugijos mūsų parapijos skyriaus susirinkimas įvyks spalio 18, sekmadienį. Anapilio parodų salėje po 11 v. pamaldų. Programoje: prel. Pr. Gaidos įspūdingai iš Lietuvos. Kviečiamos narės ir viešnios bei svečiai dalyvauti.

— Anapilio moterų būrelis susirinkimas bus spalio 25, sekmadienį, po 11 v. Mišių buvusiose bankelio patalpose Anapilyje. Bus tariamas Kapinių lankymo dienos reikalais. Kviečiamos visos narės dalyvauti.

— Kapinių lankymo diena – lapkričio 1, sekmadienį. Kapinėse pamaldos bus 3 v.p.p.

— Ateinanti sekmadienį bus renkama antroji rinkliava pasaulio misijoms.

— Spalio 10, šeštadienį, palaidota a.a. Elzbieta Maskelienė, 94 m. amžiaus.

— Pirmajai Komuniškai norinčių ruošti vaikų tėvėlių paršonių vaikų užduotį jau dabar registruoti klebonijoje.

— Mišios spalio 18, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Birutę Pšezdiecienę, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 2 v.p.p. už Koryznų ir Macijauskų gimines mirusius.

Išganytojo parapijos žinios

— Spalio 18, sekmadienį, parapija švęs Padėkos dieną. Iškilmingos pamaldos 9.30 v.r. šventovėje, giedos parapijos choras. Po pamaldų 12.30 bendri pietūs lietuvių namuose. Įėjimas laisva auka.

Lietuvių namų žinios

— Norintys dirbti kortelių pardavėjais Lietuvių namų bingė, prašomi skambinti bingė vedėjui tel. 532-8217 tarp 6-9 v.p. pirmadieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais.

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 135 asmenys. Dalyvių skaičius sumažėjęs ryšium su Padėkos šventės ilguoju savaitgaliu. Svečių knygoje pasirašė: V. O. Rociūnaitė iš Independence, Ohio, JAV. Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN valdybos pirmininkas V. Kulnys.

— Spalio 24, šeštadienį, LN visuomeninės veiklos komiteto iniciatyva rengiamas bazaras paremti Lietuvių slaugos namų statybai. Prašome visuomenę bazarą paremti daiktais, pyragais ir t.t. Daiktai priimami LN drabužinėse pirmadieniais – penktadieniais darbo valandomis 9 v.r. – 5 v.p.p.

— Spalio 15, ketvirtadienį, 6.30 v.v. LN seklėjoje šaukiamas bazaro talkininkų posėdis.

— LN valdybos posėdis – spalio 22, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

— LN nariai yra prašomi pranešti adresų pakeitimus LN raštinei tel. 532-3311.

Aukos slaugos namams

LN slaugos namų statybos komitetas nuoširdžiai dėkoja Jonui ir Bronėi Lukoševičiams iš La Salle, P.Q., už \$1,000 auką. Iš viso statybos fonde yra \$815,981. Aukos priimamos Toronte ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti šiuo adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

KZR ROOFING

Dengiame, taisome stogus. Atliekame kitus statybinius darbus. Skambinti tel. 604-3992 Toronte.

“LEDAS” REFRIGERATION

Taisau ir įvedu visų rūšių:
• Šaldytuvus
• Elektrines viryklas (plytas)
• Skalbimo mašinas, džiovintuvus
• Šildymo sistemas
Atlieku įvairius vandentiekio sistemas (plumbing) darbus
Skambinti
RAIMONDUI JARECKUI
tel. 767-8711, Toronte.

Maloniai kviečiame į

SPAUDOS VAKARĄ

laikraščiu “NEPRIKLAUSOMA LIETUVA” paremti

įvyksiantį
š.m. spalio 24,
šeštadienį,
6 v.v., Toronto
Lietuvių namų
trečiojo aukšto
salėje

PROGRAMOJE:

- muzikas-smuikininkas A. Stulgys
- Programos vadovas V. Pečiulis.
- Vakarienė ir visų rūšių gėrimai.

Įėjimas – \$6.00 pensininkams – \$5.00.

Bilietai gaunami pas B. Laučelį tel. 252-2722

ir kitus rengėjus bei prie įėjimo.

Rengia – “Nepriklausomos Lietuvos” rėmėjų būrelis

SVEIKINAME

KLK moterų draugijos Montrealio skyrių, apvainikavusį savo veiklą 40 metų sukaktimi, linkėdamos ištvermės ryžtingai dirbti ir klestėti skleidžiant mūsų idėją išeivijoje.

Prašome Aukščiausiąjį palaimos lydėti Jūsų žingsnius.

KLK moterų dr.-jos Prisikėlimo parapijos skyrius Toronte

SVEIKINAME

MARIJĄ ir JONĄ KARKUS

penkiasdešimt metų

vedybų sukakties proga –

Aušra, Rimas Karkai ir
vaikai – Adriana, Vilija, Darius

Lietuvos jaunimo teatro aktoriams

ALGIRODO GRAŠIO (“brač”) linksmų savo sukurtų kompozicijų

HUMORO ir SATYROS **POPIETĖ**

įvyks š.m. spalio 25, sekmadienį, 3 v.p.p.,

Toronto Lietuvių namuose

Pabaigai A. Miškinio “Lietuvai”, klausimai ir nelaukti atsakymai. Įėjimas – \$8.

Rengėjai: LN kultūros komisija

Spalio vienuoliktą suėjo metai, kai tragiškai mirė mylimas sūnus a.a. Rimantas. Jo vienerių metų liūdnam atminimui M. Jakubauskienė, “Tėviškos žiburiams” aukėjo \$200.

A. a. Elenos Pakalniškienės 10 metų mirties atminimui Elena ir Simas Tamašauskai bei Antanina ir Juozas Vilimai “Tėviškos žiburiams” aukėjo \$50.

A. a. Kazio Rانونio atminimui brolis Jonas “Tėviškos žiburiams” aukėjo \$20.

A. a. Eric Schoebe atminimui, užjaušdami žmoną Liną Dumčiūtę-Schoebe, tėvus ir senelius, J. C. Kurai “Tėviškos žiburiams” aukėjo \$30.

Lietuvos sambūriui “Caritas” aukėjo: \$100 – J. Staškevičius.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukėjo: \$100 – J. B. Tamulionis, S. Mačiulaitienė.

Gerojo Ganytojo koplyčios remonto vajui aukėjo: \$475 – A. V. Ulbinai; \$200 – H. E. Kansch; \$100 – J. Jotautas, V. Tikuišis, P. M. Juozaitis; \$20 – E. V. Abromavičiai.

Dr. V. Samonis, dirbantis ekonomistu Toronto universitete, atsiliepė į laikraščio “The Economist” 1992.IX.26 straipsnį “Baltus ir Russians”, kuriame kritikuojami baltiečiai, kad ne visiems rusams suteiktas pilnos pilietinės teisės. Jis pažymi, kad straipsnis klaidina skaitytojus ryšium su Lietuvos vyriausybės mažumų politika. Lietuvoje visų gyventojų vienos teisės. Lietuvos vadovas V. Landsbergis net pakvietęs apsigyventi Lietuvoje buvusius sovietų armijos karininkus. Lenkiškai kalbančių rajonų vadovai buvo pakeisti tik todėl, kad jie veikė prieš Lietuvą, kooperuodami su Maskvos perversmo planuotojais. Pastarieji buvo nepakeisti, o atsidiūrė kalėjime.

EUROPEAN CATERING

Gamindamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 arba 605-1883 Toronte.

LIETUVOS PRIVATAUS verslo firma “Jotvainis” norėtų užmegzti ryšius su Kanados verslininkais. Laukiamas Jūsų pasiūlymų adresu: Managing Director R. Vosylis, The Jotvainis Joint-Stock Co., 40-6 Demokratų St., 3026 Kaunas, Lithuania.

MONTREAL QUE

KLK moterų dr.-jos Montrealio skyriaus 40 metų veiklos sukaktis buvo paminėta spalio 4 d. AV parapijoje. Už gyvas ir mirusias draugijas narses Mišias 11 val. atnašavo klebonas kun. J. Aranauskas ir pasakė šio minėjimo tema pamokslą. Skaitinius skaitė D. Staškevičienė. Moterų pamaldose dalyvavo organizuotai su savo vėliava, pasipuošusios tautiniais drabužiais. Parapijos choras giedojo, pritariant smuikininkui A. Stulgiiui, atlikusiam dar ir Šuberto “Ave Maria”, vargonais palydint muz. A. Stankevičiui.

Minėjimas buvo tęsiamas parapijos salėje. Po kun. J. Aranausko invokacijos KLM dr.-jos Montrealio skyriaus pirm. G. Kudžmienė trumpai peržvelgė šio skyriaus per 40 metų nueitą kelią. KLB Montrealio apylinkės valdybos pirm. A. Staškevičius visų vietos lietuvių organizacijų vardu sukvatvininkas sveikino ir pabrėžė visokeriopą jų įnašą į Montrealio gyvenimą. KLK moterų dr.-jos centro valdybos pirm. A. Sungailienė priminė katalikų moterų veiklą Lietuvoje ir išeivijoje. Tiek visame pasaulyje, tiek Lietuvoje yra daug negerovių, su kuriomis kovoti gali būti įvairių būdų. Kanados lietuvių moterų katalikės yra šiuo metu užsiėmusios pagelbėti Lietuvos našlaičiams – projektu “Vaiko tėviškos namai”. Pirm. G. Kudžmienė padėkojo paskaitininkai ir pranešė, kad yra gauti sveikinimai iš Delhi, Hamiltono ir Lietuvos kankinių parapijos skyrių bei LK Mindaugo šaulių kuopos ir šv.

Onos (Šv. Kazimiero parapijos) draugijos. Iš Toronte dalyvavo dr. O. Gustaitienė, dr. A. Užupienė ir M. Povilaitienė; iš Otavos D. Danienė ir S. Danaitytė.

Po to įvyko valandą trukęs pianistės Leokadijos Kanovičienės ir smuikininko A. Stulgio koncertas. Abu muzikai buvo papuošti gėlytėmis. Minėjimas baigtas gausiomis vaišėmis bei loterija. Buvo renkamos aukos “Vaiko tėviškos namams”. Minėjime dalyvavo apie 150.

KLB Montrealio apylinkės valdyba praneša, kad spalio mėn. bus renkamas solidarumo mokestis ir atliekami išskaitymai iš sąskaitų “Lietė” tų narių, kurie yra pasižadėję tuo būdu šį mokestį mokėti.

AV parapijos metiniai pietūs įvyks lapkričio 8 d. Bus trumpa programa, didžioji ir mažoji loterija bei kiti priedai. Visi parapijiečiai su svečiais kviečiami dalyvauti.

Rasos ir Petro Paulauskų sūnelis pakrikštytas Lino vardu; Angie (Montvydaitis) ir Roberto Shaheen dukrelė – Cynthia-Kristen varduais.

A. a. Pranė Tekutienė (Turūnaitė), 82 m. amžiaus, mirė rugsėjo 27 d. Iš AV šventovės rugsėjo 29 d. palaidota Notre Dame des Neiges kapinėse. Liūdi duklė, sūnus ir kiti artimieji.

A. a. Albertas Norkeliūnas-Norkis, 67 m. amžiaus, mirė spalio 2 d. Iš Šv. Kazimiero šventovės spalio 5 d. palaidotas Notre Dame des Neiges kapinėse. Liūdi žmona, dvi dukterys, sesuo ir jų šeimos bei kiti giminės čia ir Lietuvoje. B.S.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H4X 1L7

Tel. 722-3545

FAX 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B.

DONNA SVRAKA, A.I.B.

PETRAS ADAMONIS, C.I.B.

Res. 256-5355

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas nepareigoja apsidrausti.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS – virš \$29,000,000 REZERVAS – virš milijono.

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m.	5 1/4%	Taupymo – special.	3 %
Certifikatus 2 m.	6 1/2%	Taupymo – su gyv. dr.	2 1/4%
Term. indėlius:		Taupymo – kasdienines	2 1/4%
1 metų	5 %	Einamos sąsk.	1 1/2%
180 d. - 364 d.	4 3/4%	RRIF-RRSP – 1 m.term.	5 1/4%
120 d. - 179 d.	4 1/2%	RRIF-RRSP – 2 m.term.	6 1/2%
60 d. - 119 d.	4 1/2%	RRIF – RRSP – taup.	2 1/4%
30 d. - 59 d.	3 %		

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 7 1/4%, asmenines – nuo 8 %

Informacija apie naujausias palūkanas “Lite”

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Nauji pasiūlymai Kalėdų proga

Nėra papildomo mokesčio už persiuntimą

Laivu tik 60 centų už svarą +\$10 mokestis už patarnavimą

Pavyzdžiui: 10 sv siuntinys kainuos \$16.

Garantuotas patarnavimas.

Nemokamas paėmimas iš namų –

greitas pristatymas.

Pasinaudokite žemiausiomis kainomis

Kanadoje tik per

TORONTO: 141 Roncesvalles Ave., tel. 537-7914

MISSISSAUGA: 3615 Dixie Rd., Unit 11, tel. 238-6683

SCARBOROUGH: 3482 Lawrence Ave., tel. 439-7132

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Noriką (didesnius kiekius pristatys ir namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne.

NORDLAND EXPRESS

Pagalbos siuntos į Lietuvą.

\$1.50 už kg (\$0.68 už sv) ar \$7.50 už kubinę pėdą,

priklausomai kas yra pigiau.

Palyginkime:	Kaina pagal svorį	Kaina pagal tūrį
Du ar trys siuntiniai, sveriantys 50 kg ir esantys 3 kubinių pėdų	75.00	22.50
Bet koks siuntinių skaičius iki 50 kg pristatomas į namus už	15.00	15.00
Iš viso	90.00	37.50
Iš viso už kg	\$1.80	\$0.75
Iš viso už svarą \$0.82	\$0.34	

- Specialios stiprios dėžės parūpinamos nemokamai (arba naudokite savo).
- Kiekvienas siuntinys apdraustas \$100 verte, plius persiuntimo išlaidos nemokamos.
- Kiekvienas siuntinys saugiai surišamas ir sutvarkomas nemokamai.
- Gavėjo pasirašytas patvirtinimas pasiunčiamas siuntėjui nemokamai.

Nordland Express bendrovės adresas: 1650 Bloor St. W., Toronte,

(Indian Rd. gatvės kampe, du kvartalai į rytus nuo Keele gatvės)

Atidaryta nuo pirmadienio iki šeštadienio 8 v.r. – 8 v.v.

Norėdami gauti daugiau informacijų, paskambinkite

tel. (416) 535-5000,

arba paklauskite savo draugų, kuriuos jau aptarnavome.